

René Verhulst
**POTSIERLIJKE PRAK-
TIJKEN IN EEN PAKHUIS**

POTSIERLIJKE PRAKTIJKEN IN EEN PAKHUIS

Verschenen in 66 afleveringen op de mailing list "Bob Evers serie van Willy van der Heide", van 28 april tot en met 20 september 2003

"HAAL 'S EVEN SNEL EEN BOODSCHAP!"	5
MOT IN EEN MAGAZIJN	15
"DEO VOLENTE"	35
MET EEN MOTORVLET OP HET VOLKERAK	50
JAN ALS DE LONE RANGER	59
ZELFS SLIMME SPROETENMONSTERS BEGRIJPEN HET NIET	78
BOB EVERS BRANDT ER OP LOS	94
EEN LONDENS POLITIEBUREAU, EEN INSPECTEUR, EEN DETECTIVE EN EEN VERRE REIS	118

“HAAL ‘S EVEN SNEL EEN BOODSCHAP!”

Een machtig dik jongmens lag plat op zijn rug onder een boom in de tuin van een huis in Amsterdam-Zuid. Met een loom gebaar wuifde hij zich koelte toe met een stuk karton, de platgeslagen verpakking van een doos Droste flikken. Hij zuchtte diep.

Uit het huis klonk muziek. De radio was voor een openstaande deur gezet.

Op een Engelse zender bracht Johnny Ray het populaire “If you believe” ten gehore. De rauwe stem van de halfbloed Indiaan drong tot ver door in de tuin.

Een andere jongen zat rechtop, met zijn rug tegen de stam van de beuk die hem en de dikke schaduw gaf. De jongen las een Saturday Evening Post, die hij voor zich op de grond had liggen. Hij zat een artikel met aandacht te bekijken.

Op het horen van de zucht van de jongen vlakbij hem, keek hij op.

“Arie, je lijkt wel een van de schepen van je vader die voor anker ligt en op stoom moet komen. En zet asjeblieft die muziek wat zachter. Je weet toch dat Johnny Ray half doof is en bij de opname van dit nummer zijn gehoorapparaat had uitgeschakeld.”

Dit was trouwens geen verzinsel. Ray was door een ongeluk in zijn kinderjaren meer dan half doof geraakt. Van daar zijn sterk raspende geluid.

De dikke, ook nog eens voorzien van een bos rood haar en zelfde kleur sproeten haalde diep adem. Zijn buik zwol op en vormde een heuvel boven het gras.

“Op stoom komen, stoom afblazen zul je bedoelen. Dat mag ook wel na zo’n schooljaar. Deze muziek helpt me daarbij.” De andere jongen grinnikte en sloeg een bladzijde van zijn Saturday Evening Post om. “Ik lees hier een artikel over de goudmijnen in Zuid-Afrika en hoe ze goud opdelven. Ondanks het feit dat alle gouddelvers bij het verlaten van het terrein van top tot teen gecontroleerd worden schijnen er jaarlijks honderden kilo’s goud te verdwijnen.”

“Logisch”, reageerde Arie. “Wat zou jij doen wanneer je bij een banketbakker werkte? Alleen je vingers aflikken of toch ook wel eens een hap slagroom nemen?”

De jongen tegen de boom rekte zich uit. “Het blijft vreemd, ze halen geen puur goud omhoog. Het zijn aders, die door steenformaties lopen. Het wordt los gehakt en in grote brokken naar boven getransporteerd. Dat neem je niet even onder je pet mee naar huis.”

“Jij geeft meteen die arme sloebbers onder in de mijn de schuld. Wie zegt niet dat het de bazen zijn, die complete goudstaven in de kofferruimte van hun luxe wagen mee naar huis nemen? En ze verkopen het aan de plaatselijke tandarts. Dan heb je zo wat kilootjes bij elkaar.”

Jan Prins, zo heette de jongen tegen de boom, sloeg het blad dicht. “In ieder geval is het koel in die mijnen.” Hij greep achter hem en pakte de daar liggende half lege fles London Tonic, deed de dop er af zette hem aan zijn mond en klokte het spul naar binnen.

De dikke jongen, Arie Roos, werkte zich overeind en schoof een halve meter verder om in de schaduw te blijven. “Hoe laat komt Bob morgen?” Jan veegde zijn mond af en sloot alvorens antwoord te geven de fles tonic secuur af en legde hem weer achter zich. “Om vijf uur met de BOAC machine uit New York, via Shannon. Hij weet dat we hem komen ophalen.”

“Mooi”, zei Arie. “En je hebt de boot geregeld.”

“Is gehuurd vanaf zes uur. Bob kan zijn bagage in de loods mikken. En dan zitten wij een half uur later op de Kaag.” De radio werd plots afgezet.

“Arie”, klonk een stem uit het huis. Arie’s moeder kwam er aan lopen. Vreemd genoeg had haar zoon weinig weg van haar. Zij was slank en vrij lang. Alleen haar blonde, bijna rossige haar verraadde dat Arie haar zoon moest zijn.

“Willen jullie wat voor mij doen?”

“Dag mevrouw Roos,” zei Jan Prins beleefd.

Zonder onderbreken vervolgde mevrouw Roos. “Wil je bij de kruidenier op het Valeriusplein twee potten Frankfurter worst halen. Ik kom net tekort en je vader vindt het zo lekker.”

“Prima moeder, we halen dat wel even.”

Arie en Jan stonden op. Jan bleef vanavond eten en ook Arie hield van worst zodat enig eigenbelang bij deze op zich niet zo welkome opdracht bij de jongens aanwezig was.

Arie Roos en Jan Prins kenden elkaar al lang. Hun vaders zaten al samen op school. Arie is de zoon van de baas van de Roos Rederijen. Een grote maatschappij uit Amsterdam. De Roos boten varen de hele wereld rond. De vader van Jan Prins is een oud kolonel uit het Indisch leger. Jan is precies, netjes en bijzonder zuinig.

Arie eet graag veel, is slim, geeft geld uit als water - volgens Jan Prins - en is een meester in het opdissen van verhalen en smoezen. Dat laatste komt hem niet alleen op school van pas, maar ook bij de verschillende avonturen die de jongens al beleefd hebben. Die avonturen zijn de

schuld van Jans vader. Hij vond het een keer nodig om zijn zoon en Arie met een van de boten van de oude Roos mee te sturen. Het schip liep midden op de oceaan op een ronddrijvend wrak en zonk langzaam naar beneden. De bemanning en de jongens gingen in de sloepen en werden opgepikt door een ander schip, de Frisco. De kapitein van dat schip liet alleen de jongens aan boord klimmen en voer vervolgens snel weg, de anderen achterlatend.

Het schip bleek in handen te zijn van muiters, die voor zichzelf wilden gaan varen. Jan Prins werd benoemd tot assistent van de kapitein en zat in zijn hut op de kaarten de juiste koers te berekenen. Arie werkte in de kombuis. Hun vriend Bob Evers, - de jongen, die morgen op Schiphol aankomt - was er toen ook al bij en werd tot hulpje van de machinist gebombardeerd. Hij liep hele dagen met de oliespuit rond en wreef assen schoon. Het schip was geladen met steenkool, maar langzaam raakte het drinkwater op en kregen de muiters onderling ruzie. Door hun ogen goed de kost te geven, op te letten en door een stevige portie gezond verstand weten de drie vrienden zich in deze moeilijke situatie uitstekend te redden. De muiters praaien voor hun slinkende watervoorraad een passerend jacht, de "Willy Waw." Dat jacht blijkt een zojuist opgegraven goudschat aan boord te hebben. De muiters van de "Frisco" komen er achter en nemen de schat in beslag. De jongens belanden op een onbewoond eiland, maar drie maanden later slagen ze er in om de "Frisco" met goudschat op de muiters te veroveren. Maar dat pas na dagenlange gevechten. De kranten berichtten over hun heldendaden en de jongens keren veilig terug bij hun trotse vaders. Als beloning voor hun aandeel in de strijd om het goudschip krijgen ze ieder 33.333 dollars, veilig geparkeerd op bankrekeningen. Deze avonturen waren al weer een tijd achter de rug. De vorige zomer beleefden ze met Bob spannende verwickelingen rond een vliegtuigsmokkel en maakten kennis met Peter Schilperoort, de leider van het beroemde Dutch Swing College.

Hij beloofde hen een keer mee te nemen met het D.S.C. Dat zou deze zomer moeten gebeuren, maar de jongens hadden nog niets gehoord.

Bob had het na wat discussie met zijn vader die liever wilde dat hij in zijn motorenfabriek in Pittsburgh kwam werken, voor elkaar gekregen dat hij een paar weken naar Nederland mocht alvorens hij aan de slag moest.

Arie en Jan zaten deze eerste vakantiedag al bij elkaar en natuurlijk had de secure Jan Prins al eerder voor een paar dagen een boot gehuurd en de kampeerspullen op orde gebracht. Arie had nog niet eens naar de zijne gekeken. Zijn plunjezak stond slordig volgepropt met shirts en een warme trui en zeiljack op zijn slaapkamer gereed.

Ze liepen de tuin van het riante huis van Pa Roos, dat aan het Vondelpark grensde uit en staken de Oranje Nassaulaan over. Het leek op straat nog warmer dan in de tuin.

“Ik zal blij zijn, wanneer we op het water zitten.” Jan Prins keek naar de lucht. “Het is broeierig heet, straks gaat het onweren. Dat moeten we morgen niet hebben. Bovendien, de weersvoorspelling is dat er weinig wind zal zijn.”

“Dat zien we morgen wel”, zei Arie luchtig. “We moeten er in ieder geval een buitenboordmotor bij vragen. Dat heb je toch gedaan?”

Jan slikte even. “Uhh, dat kan altijd nog.”

“Asjeblieft, zei Arie. “In de vakantie geen geldpest zeg. Ik weiger me te behelpen, anders kom ik nooit tot rust.”

Jan was een zuinige jongen. Hij gaf nooit een dubbeltje meer uit dan noodzakelijk was. Het was geen gebrek aan geld, want hij had genoeg. Volgens Arie en ook Bob was het aangeboren en zou het nooit meer over gaan. Het leidde nog al eens tot verhitte discussies zeker omdat Arie - zoals Jan het doorgaans zei - altijd met geld smeed en Bob Evers ook een ruim uitgavenpatroon had. Steevast hilde Jan, dat het nog eens slecht met hen zou aflopen.

“Ik regel het morgen wel met die verhuurder,” beloofde Arie. “Van mijn eigen geld,” was hij Jan voor.

Ze liepen achter langs de tram die op de Koninginneweg stopte.

Het kleine kruidenierswinkeltje was verlaten, de koeling zoemde en het rook er naar wasmiddel. Arie keek naar rechts in de schappen waar de blikken stonden. Geen Frankfurters, het vak was leeg. Hij keek nog eens goed en ook op de grond, maar er stond niets meer. Achter in de winkel ging een deur open en de kruidenier, een vriendelijke man die Arie wel kende, keek hen over zijn bril aan.

“Heeft u nog Frankfurters?”

“Helaas,” antwoordde de man. “Alles op, pas overmorgen kan ik ze weer halen.”

“Jammer,” zei Arie. “Zo lang kunnen we niet wachten. Tot ziens.”

Hij en Jan draaiden zich om en liepen het winkeltje uit.

“Verderop aan het Valeriusplein zit ook een kruidenier. Daar halen we ze wel even.”

In de schaduw van de gevels van de huizen langs de Koninginneweg liepen ze verder. Jan keek bezorgd naar de lucht. “We houden het niet lang meer droog.”

Het was niet druk op straat, de meeste mensen zaten binnen of waren op hun werk. De kruidenier op het Valeriusplein was zijn uitgestalde fruit naar binnen aan het dragen.

“Veel te warm,” mopperde hij.

“Me dunkt,” zei Arie. “Daarom houden wij het op worst. Mag ik twee blikken Frankfurters?”

De kruidenier zette de kratten die hij in zijn armen hield neer en keek Arie aan. “Zijn Frankfurters soms een wondermiddel tegen de warmte? Ik had acht blikken staan en vanmiddag heeft iemand ze allemaal gekocht.”

Arie draaide zich al op de hakken rond. “Dan gaan we verder.” Halverwege bedacht hij zich. “Mag ik twee flesjes gekoelde cola.”

“Da’s prima,” zei de man en pakte de flesjes uit zijn koeling naast de kassa. “Beter dan Frankfurters.”

Arie rekende af, wipte behendig met zijn Zwitserse legermes de doppen er af en stak zonder naar Jan te kijken zijn hand met een flesje er in naar hem uit. Het werd door Jan uit zijn hand gepakt.

“Ik trakteer,” zei Arie goedmoedig.

Jan zei niets. Stel je voor: iets zeggen zou kunnen betekenen dat hij het gebaar accepteerde. En dan zou hij iets terug moeten geven. Arie hield zich helemaal niet met deze gedachten bezig.

“Zouden de Frankfurters op de bon zijn of zo?”

“Zeker padvindere, die op kamp gaan,” veronderstelde Jan. “Wat moet je anders met die dingen?”

“Maar even op de tanden bijten en naar de Johannes Verhulststraat lopen. Daar zit een grote kruidenier.”

Een gerommel in de verte kondigde de komst van onweer aan. De jongens versnelden hun pas. Het lome straatbeeld van eerder veranderde. Fietzers traptten wat sneller. Boven hun hoofd werden ramen dicht gedaan en een scharenslijper ging zijn kar afdekken. De wind stak op.

“We gaan echt slecht weer krijgen,” zei Jan.

Arie smeed zijn lege flesje neer bij een boom. Jan hield ogenblikkelijk zijn pas in en raapte het op.

“Wat ben jij toch een verspiller. Ik lever ze zo in, dan heb je statiegeld.”

Ze kwamen bij de kruidenier. Voor de winkel stond een grijze Bedford. Twee mannen waren haastig, zeker voor de regenbui losbrak, iets aan het inladen. Arie stapte de winkel binnen. Jan bleef even staan om de laatste slokken cola naar binnen te gieten en dan de twee flesjes in te leveren. Een van de mannen kwam naar buiten met blikken in zijn armen. Hij keek even op naar Jan. Jans oog viel op de blikken die de man vast hield en naar de Bedford bracht.

Jan hikte even en dat kwam niet van de cola. Het waren blikken met... Frankfurters!

In de wagen stonden er al veel meer. Een andere man sprong er uit en gooide de deur dicht. De mannen stapten in de auto, startten deze en reden vol gas weg. Jan zag ze om de hoek een andere straat in verdwijnen.

Voor hij van zijn verbazing was bijgekomen stond Arie naast hem. "Je gelooft het niet."

"De Frankfurters zijn op," zei Jan. "Ze werden net ingeladen door twee figuren. Geteisem zo te zien."

"De hele voorraad," zei Arie. "De man van de winkel vertelde mij dat hij ze zelfs zijn voorraad uit zijn opslag achter de winkel heeft verkocht. Ze wilden alle blikken die hij had. En het wordt nog vreemder. Ze vroegen aan hem waar de volgende kruidenierswinkel was. Hij heeft hen naar de Obrechtstraat verwezen."

"Dan gaan wij daar ook naar toe," zei Jan beslist. "Wij hebben die dingen ook nodig. Bovendien het is de dichtstbijzijnde." Jan was dan zuinig, maar geen jongen die zich de kaas van het brood liet eten. In dit geval de Frankfurters niet van het brood wilde laten eten door een ander. Zij waren op pad gestuurd om een boodschap te halen. En die boodschap, daar wilde Jan Prins mee thuis komen. Arie keek er wat makkelijker tegenaan, maar kon ook vasthoudend zijn. Bovendien vond hij het wel grappig, een race om Frankfurters te kopen.

Geen van beide jongens vermoedde op dat moment, dat zij aan het begin stonden van een van de meest eigenaardige avonturen die zij ooit hadden beleefd.

Arie en Jan zetten er snel de pas in.

"Deze kant," gebaarde Arie, die de buurt wat beter kende dan Jan. Ze sloegen de Banstraat in. De lucht was nu helemaal betrokken en de eerste regendruppels vielen neer. Ze waren in de straat waar de volgende kruidenierswinkel was.

"Nooit geweten dat er in Amsterdam-Zuid zoveel kruidenierswinkels waren," pufte Jan onder het lopen.

“Bijna elke hoek,” antwoordde Arie. “Dat zal ooit nog wel eens anders worden. Kijk maar in Amerika met die grote winkels waar je jezelf kan bedienen.” Hij stopte met deze beschouwingen, want ze kregen de Bedford in zicht.

Arie had de scherpste ogen. “Verdraaid ze staan al weer in te laden.”

Een harde donderklap weerklonk. Jan versnelde en was als eerste bij de bestelwagen. De regen barstte los. Jan was in een oogwenk nat, maar dat kon hem niets schelen. Arie stapte snel een portiek in om droog te staan en keek naar Jan. De deuren van de wagen stonden open. Een van de mannen was in de winkel blijven staan. Kennelijk had hij de worst net afgerekend. De ander sprong uit de laadruimte en wilde de deur dichtgooien. Jan zag in de auto zeker vijftig blikken van dezelfde soort staan. Allemaal Frankfurters.

“Ik wil graag twee blikken van die worst,” zei hij, wijzend naar de opgestapelde blikken.

Jan zei het niet op vijandige toon, maar wel op een manier die redelijk beslist klonk. Of dat het nu was dat de reactie van de man tegenover hem bepaalde of iets anders, was moeilijk vast te stellen.

“En die wil ik toevallig ook,” snauwde de man.

En als verder antwoord smeed hij de laaddeur dicht en maakte aanstalten om in de auto te stappen.

Jan deed een stap naar voren, de man kon even niet verder. “Wij zijn al in drie winkels geweest voor die dingen en nu heeft u ze vast weer allemaal meegenomen. Verkoop ons twee van die blikken.”

“Pech voor je,” zei de man. “En hoepel op, want ik ben niet van plan om nog natter te worden.”

De man was een jaar of dertig en had een dikke buik. Zijn blauwe geblokte wat groezelige overhemd zat er strak overheen gespannen. De man was kalend. Jan zag dat zijn ogen rood dooraderd waren, van vermoeidheid of van iets anders.

“Problemen Joop?”

De andere man was uit de winkel gestapt en stond naast Jan. Hij zag er netter uit dan zijn maat, maar de manier van kleden was die van iemand, die er netjes uit wilde zien, maar dan met te goedkope kleren. Hij had een bruin gezicht, donker haar dat in lange slierten achter zijn oren was gekamd en opvallend lichte ogen. Jan had hem nog niet met blikken zien sjouwen.

Kennelijk was hij de baas van de ander.

“Deze snotneus is ook op zoek naar blikken Frankfurters.”

De lichte ogen keken Jan doordringend aan. “Waarom?”

“Om vanavond op te eten natuurlijk,” reageerde Jan verbaasd.

Even was het stil. Zij stonden met z’n drieën in de neergutsende regen.

Lichtoog keek de ander aan. “We moeten verder.”

De laatste was niet zo diplomatiek. “Donder op,” zei hij tegen Jan en duwde hem opzij.

Dat maakte Jan nijdig. “Dat gaat zo maar niet.”

“O nee.”

En als verdere reactie kreeg Jan een zet die hem achteruit deed wankelen. Bijna viel hij achterover omdat hij met zijn enkels tegen de stoepwand aan kwam. De kalende keek hem geringschattend aan en beide mannen stapten snel in de auto en reden weg.

Jan was woest door deze behandeling en keek om zich heen. Arie stond vier meter achter hem in de portiek.

“Kom, hier sta je droog.”

Jan hijgde, niet van inspanning, maar van pure verontwaardiging.

“Wat een tuig.”

Arie keek nadenkend naar de regen die nu grote plassen op de straat veroorzaakte. “Ik heb het allemaal goed kunnen zien en kunnen horen. Er is iets vreemds aan de hand. Die twee lui kopen die blikken niet voor een kindervakantiekamp of de padvinderij. Jij had het over geteisem, ik vind het inderdaad echte Nieuwendijkfiguren. Kom, we vragen het aan die winkelier.”

Ze stapten het winkeltje binnen. Er was verder niemand. Iedereen wachtte natuurlijk af tot het droog werd. De kruidenier stond in een boekje te schrijven. Een potlood stak net als bij een timmerman, achter zijn oor. Arie vroeg met wijd open ogen. “We wilden twee blikken Frankfurters kopen, maar de hele voorraad is net voor onze neus weggekaapt door twee mannen. Wat zeiden ze?” Het leek hem het beste om een rechtstreekse vraag te stellen.

De kruidenier legde zijn opschrijfboekje weg. “Ze zeiden niet veel. Of ik Frankfurters verkocht en dat ze alle blikken, die ik had wilden kopen. Ze hadden haast, hebben afgerekend en zijn vertrokken.”

“Dat is toch raar,” kwam Jan ertussen.

“Raar,” de winkelier keek Jan, die nog stond te druipen van het regenwater, met twinkelende ogen aan. “Je moest eens weten wat men hier soms wil kopen en op de meest onzinnige tijden. Ze bellen je ‘s avonds voor een paar ons kaas uit je bed. Ik ben wel vreemdere dingen gewend. Ze kunnen die worsten wel nodig gehad hebben voor een feest of voor een andere winkel die ze niet meer heeft. Ik

ken die kerels niet, maar als ik daar bij moet gaan stilstaan.”

Arie begreep dat ze hier niet verder mee kwamen. De mannen hoefden niet uit te leggen waarvoor ze de Frankfurters nodig hadden. Alleen hij en Jan wisten dat ze voor de blikken ook andere winkels in de buurt hadden aangedaan. Hij zou er verder niet bij stil gestaan hebben als de snaken zich niet zo ruw naar Jan gedragen hadden. Bovendien het leken hem geen onderwereldfiguren, maar door hun jarenlange ervaringen met allerhande boeven had hij wel opgemerkt dat het ook niet echt frisse jongens waren.

Arie kreeg een inval. “Waar koopt u die blikken?”

“Bij de groothandel,” antwoordde de winkelier.

“Waar zit die ergens?”

“Bij groothandel Smit aan het Entrepotdok, maar daar mogen jullie niet kopen hoor. Loop even naar de winkel van Polak op de Lairessestraat.

“Hm,” zei Arie. “Heeft u pas nog blikken aan andere mensen verkocht?”

“Daar vraag je me wat, ik houd het niet bij. Maar wacht eens. Gisteren aan het eind van de middag kwam de eigenaar van Hotel Cok aan de Willemsparkweg langslopen. Hij had snel wat nodig en volgens mij heeft hij ook een blik Frankfurters meegenomen. Maar die zal hij inmiddels gebruikt hebben, neem ik aan.”

“Prachtig,” zei Arie. “Bedankt.”

En hij trok Jan mee de winkel uit. Het regende niet meer zo hard. Ze gingen in hetzelfde portiek als zoëven staan.

“Hier is iets niet in de haak,” zei Jan.

“Dat kun je wel zeggen, de heren zagen er niet uit als tenoren van het Westlands Mannenkoor en ook niet als inzamelaars van voedsel voor behoeftige kindertjes.”

“Die wagen stond aardig vol...”Arie onderbrak zijn vriend.

“Geheid dat ze hier in de buurt verder bezig zijn, we kunnen bij andere winkels kijken. Of we lopen naar Hotel Cok en vragen daar rond. Ik wil zo’n blik wel eens in mijn handen hebben. En dan hebben we nog die groothandel, daar moeten ook blikken zijn.”

“Nog wel,” reageerde Jan. Morgen halen al die worstloze kruideniers daar hun voorraad weer op.”

“Daarom moeten we snel zijn. Er zullen ook wel meer groothandels zijn dan deze man noemde.”

Jan kwam met een voorstel. “Simon, uit onze klas woont hier in de buurt. Ik loop er heen en leen zijn fiets. Op die manier kan ik snel de buurt afrijden en kijken of hun

Bedford ergens staat. Ze moeten me niet zien, maar allicht dat ik wat kan uitvissen.”

“Goed idee, ik neem een taxi en ga bij die groothandel kijken.”

Jan was al op weg.

“Waar spreken we af?”

“Bij mij thuis.”

Arie bedacht zich dat zijn moeder op de boodschappen wachtte. Enfin, dat kwam later wel.

En zo kwam het dat even later Jan Prins op een fiets al speurend de straten van Zuid doorkruiste op zoek naar een grijze Bedford en Arie Roos, gezeten op de comfortabele achterbank van een taxi, zich naar het Entrepotdok liet vervoeren.

MOT IN EEN MAGAZIJN

Arie had op de Lairessestraat een taxi gepraaid en had op de achterbank de gelegenheid om na te denken over hoe hij de zaak zou gaan aanpakken.

De chauffeur praatte over het weer en hield de bekende Amsterdamse taxichauffeurtirade over roekeloze fietsers en voetgangers, die het waagden in zijn zicht te komen en niet snel genoeg opzij gingen. Arie luisterde met een half oor en gaf de chauffeur over alles gelijk.

Bij het arriveren op het Entrepotdok had hij een simpel, maar doeltreffend plan gereed. Hij zou zich bij de groothandel aandienen als iemand op zoek naar werk. Een HBS-er, die in zijn vakantie iets bij wil verdienen. Hij was blij dat hij een oud shirt aan had en deed uit voorzorg zijn Pontiac-horloge af en liet het in zijn zak glijden. Dat paste niet bij het vragen naar een vakantiebaan. Hij vroeg de chauffeur om op de hoek van de Plantage Kerklaan met het Handelsentrepot te stoppen. Met een taxi voorrijden en om werk vragen zou ook niet slim zijn.

De taxi stopte en Arie rekende snel af. Met een tevreden knor pakte de chauffeur het geldbiljet van Arie aan, stapte uit en zwaaide de deur voor Arie open. Arie stond op het dok. Achter hem maakte de taxi een U-bocht en stoof weg door de plassen die in de kuilen tussen de verschillende kinderhoofdjes van het wegdek stonden. Arie keek om zich heen. Hij kende dit gebied nauwelijks. Het waren oude pakhuizen, die vroeger voor de Amsterdamse haven belangrijk waren. Goederen werden in bewaring opgeslagen en door de douane ingeklaard. Nu ging dat anders. En de activiteiten én de haven hadden zich verlegd. De vroegere stapelmarkt met losse goederen werd steeds meer vervangen door spullen in bulk, zoals olie, latex, katoen en graan, die door speciale kranen en installaties werden gelost, vervolgens op de kades of daar achter werden opgeslagen en met de trein of vrachtauto's verder vervoerd. De eerste gebruikers van dit havengebied waren tevens de grote rederijen die geregelde lijndiensten op Indonesië, Suriname en Amerika onderhielden. Met de bulkvaart ging ook de passagiersvaart langzaam ten onder aan de concurrentie van de vliegtuigmaatschappijen. Verderop was alleen nog de grote vertrek- en aankomsthal van de K.N.S.M. Dat wist Arie als zoon van een reder allemaal.

Deze pakhuizen, zag hij, werden nu gebruikt door kleine handelsmaatschappijen. Hun namen of de namen van vroegere eigenaren stonden, soms verweerd, op de hoge

gevels. Coebergh, Van Ommeren, Muller en zo nog een paar meer. Links van hem waren geen pakhuizen, zodat Arie naar rechts liep. Van sommige stond de deur open. Boven die deuren, meestal roldeuren zat het losperron. Een overblijfsel van een aantal jaren geleden. Om bij het lossen van de schepen de kade vrij te houden van de goederen hesen de kranen het ruim van het schip leeg op het verhoogde losperron. Van het perron werden de spullen naar binnen gesjouwd. Ideaal tegen diefstal trouwens, bedacht Arie zich. Bij de grotere pakhuizen was er een lift vanaf het losperron, zodat vreemd genoeg boven in de gevel ook grote roldeuren zaten. Arie zag een metaalhandel en even verderop stonden de oliedrums van een petroleumhandelaar. Groothandel Smit zat zowat midden in de rij, een klein pakhuis. De deur stond er open en op de straat voor het pand stonden gele kisten met limonade gestapeld. Zo'n groothandel verkocht natuurlijk van alles, bedacht Arie zich. Hij keek even rond, maar zag verder niemand. Van achter de pakhuizen klonk het geluid van de ara's of andere vogels uit de kooien van Artis. Arie meende zich te herinneren dat achter de pakhuizen een smalle vaart lag en dat daar weer vlak achter de dierenverblijven van Artis begonnen. Hij stak zijn hoofd door de deur en liep een hoge ruimte binnen. Langs de wanden stonden stellingen met daarop geplaatste spullen. Er lagen balen koffie, meel, losse kazen, bier en blikken. De laatste met een touw per zes gebundeld. Arie speurde de stellingen af, maar zag zo snel geen Frankfurters. Langs de rechterwand was een houten trap die naar de volgende verdieping leidde. Arie schatte dat er tenminste vier verdiepingen moesten zijn. Het was vreemd genoeg wat schemerig in het pakhuis, maar dat kwam omdat de luiken aan de achterkant dicht zaten. Tegen de warmte waarschijnlijk. De trap kraakte en een paar benen kwam in het zicht. Met ongewone soepelheid kwam een lange blonde man de trap af. De laatste twee treden sloeg hij over en in één beweging liep hij naar Arie toe. Of hij mij van boven heeft zien aankomen, dacht Arie. De man keek Arie vragend aan. Hij was een jaar of dertig en zag eruit alsof hij de baas van groothandel Smit was. Zijn gezicht stond nors, als iemand die veel te lang ergens op moet wachten. De kin van de man ging wat omhoog, zo van: wat kom je doen? Arie zette zijn onschuldige jongensblik op, keek even naar de punten van zijn schoenen en vervolgens met wijd opengesperde ogen naar de kerel voor hem.

“Ik eh, zoek werk, een vakantiebaantje. Ik ben namelijk aan het sparen voor een zeilboot en ik dacht: misschien heeft u wel iets.”

“Aan het sparen voor een zeilboot, toe maar,” zei de man. Arie had al spijt, wilde hij zich bescheiden voordoen en kwam het weer zo over.

“Heeft u misschien iets, ik ben vrij handig.”

De man keek hem aan of hij een varken had horen zeggen dat het wat rekstokoefeningen ging doen. “Handig hoef je hier niet te zijn, je moet hard kunnen werken. Maar ik heb inderdaad wat voor je. Als je dat goed doet, wil ik er over denken of je hier als vakantiewerker kan beginnen. Kom maar met me mee.”

Arie vond dat het niet de beste onderhandelingspositie was, die hij nu had. Maar er was weinig keus. Rechtstreeks naar de Frankfurters vragen vond hij te gevaarlijk. De man liep voor hem uit, weer naar buiten.

“Die kratten met limonades moeten naar binnen. Achterin vind je de stellingen. Boven op de stellingen staat wat je er onder moet schuiven. Die dingen staan op de grond. Soort bij soort, maar dat snap je wel, neem ik aan. Als je daar mee klaar bent, waarschuw me dan maar, dan heb ik wat anders voor je.”

De man haalde een sigaret uit een pakje Alaska, stak deze op en bleef staan kijken wat Arie ging doen. Arie keek naar de kisten, het waren er zeker honderd. Dat werd sjouwen. Hij pakte er één op en droeg deze naar binnen. Achter in het magazijn vond hij de stellingen met de frisdranken.

Er stond niet veel meer zodat Arie de verse kratten vanaf onder weer moest opstapelen. De kisten waarin de flessen stonden, waren niet meer de nieuwste. Sommige hadden geen handgrepen en langs alle kanten staken er splinters uit. Maar Arie morde niet. Het volgende half uur was hij druk bezig met heen en weer lopen, gadeslagen door de blonde man die ondertussen wat in papieren stond te rommelen, bij een tafel waar meer paperassen lagen. Arie had het zich wat anders voorgesteld. Een gesprek over mogelijk werk en ondertussen lang zijn neus naar blikken worst vragen. Maar nu was hij het slachtoffer van zijn eigen slimme plan. Dat overkwam hem niet vaak en hij was blij dat Jan en Bob dit niet te weten zouden komen.

Arie had na drie kwartier bijna de kratten binnen. Op de kade was niet veel gebeurd, af en toe reed er een auto langs en bij de andere pakhuizen liepen ook wat mensen. Hij was met één van de laatste kratten bezig, toen er met

piepende banden een taxi om de hoek kwam stuiven en vervolgens recht op hem afkwam. Arie pakte de krat en liep naar binnen. De blonde man had het geluid gehoord en ging naar buiten om te kijken wat er was.

Arie schoof de krat op z'n plek en wilde ook weer naar buiten lopen. Maar hij hield z'n pas in. Over de schouder van de blonde man die in de deuropening was blijven staan, zag hij iemand uit de taxi stappen. Arie schrok. Het was de man met de lichte ogen die hij samen met Jan bij de kruidenierswinkel had gezien als inzamelaar van blikken worst. Die kon hem beter niet zien. Arie was weliswaar niet voortdurend in het zicht geweest, maar hij was er niet zeker van of de man hem niet zou herkennen. Vlug schoot hij de trap op naar de eerste verdieping.

Jan op z'n geleende fiets voelde zich intussen, voor zover daar in Amsterdam sprake van zou kunnen zijn, een soort dorpsagent, op zoek naar een stel kwajongens. Hij fietste kriskras door de straten van Amsterdam-Zuid in de hoop de Bedford te ontdekken. Bij elke winkel keek hij aandachtig. Jan was nog kwaad over de duw die hij van de lompe Joop had gekregen en dat maakte hem extra vasthoudend. Een keer meende hij in een zijstraat het geronk van een Bedford te horen, maar het bleek een andere wagen te zijn. Na de enorme bui was het weer wat drukker geworden op straat en aangezien het tegen het eind van de middag was, kwamen zo langzamerhand mensen thuis van hun werk. Het zoeken werd er niet eenvoudiger op. En wie Oud-Zuid in Amsterdam kent, weet dat de straten weliswaar lang en recht zijn, maar dat ze tegelijkertijd grote bomen hebben, waartussen auto's kunnen parkeren en die de gevels van de huizen aan het zicht onttrekken. Dus was het nog eens zo dat Jan niet in één oogopslag kon zien of er ergens een Bedford stond. In de Palestrinastraat reed hij er dan ook bijna tegenaan voor hij de auto in de gaten had. Jan fietste door en reed een meter of dertig verder de stoep op. Langs een geparkeerde auto keek hij wat er gebeurde. De Bedford stond met de achterkant naar een winkel. Hij kon het niet zien, maar de mannen waren vast al weer aan het inladen of al klaar. Dan zou hij weer achter het net vissen.

Jan schoot iets te binnen. Het was een gok, maar als het succes had. Er nu naar toe lopen zou niets opleveren. Jan sprong weer op z'n fiets en reed op de stoep een oudere man bijna omver.

“Nozem, kijk uit waar je rijdt,” riep de man driftig.

Jan hoorde het niet. Hij was vervuld van zijn eigen nieuwe idee. Hij meende de werkwijze van de twee mannen nu te

weten. Uit hun tot nu toe gevolgde route kon hij opmaken dat ze van West naar Oost werkten. Hun volgende stop zou dan bij de eerste winkel in de omgeving van het Concertgebouw moeten zijn. Hij zou zorgen dat hij daar als eerste was en een knappe jongen, die dan Jan prins nog een blik worst afhandig maakte.

Jan stak een kruispunt over en zag links een kruidenierswinkel. Daar moest hij zijn. Hij smeed zijn fiets tegen de vensterbank en liep naar de winkel. Nog geen Bedford in zicht, maar dat kon niet lang duren. Het was een winkel met de kassa voorin, haast bij de deur, een rek met spullen in het midden en daardoor twee gangpaden tussen de artikelen door. Dat was redelijk nieuw, hier mocht je, je spullen zelf pakken. Bij de kassa werd iemand geholpen en in de winkel liep nog iemand met een tas. Jan negeerde de rookwaren, koffie en andere levensmiddelen tot hij in de buurt van het vlees kwam. Ha, de bekende rijen blikken. Zijn ogen gingen langs de etiketten. Daar stonden ze! Jan pakte een blik en bestudeerde het opschrift. Niets ongewoons aan te zien, al moest hij toegeven dat hij afgezien van de prijs op artikelen, niet dagelijks de opschriften las. Op het moment dat Jan een ander blik pakte om te kijken of dat soms verschilde hoorde hij iemand de winkel binnenkomen. Een bekende stem vroeg naar, hoe kan het anders blikken met Frankfurter worst. Het was de stem van Joop, de bolle met het groezelige overhemd. De winkelier zei iets terug dat Jan niet goed kon verstaan en wees kennelijk de man de goede richting. Jan pakte twee blikken worst. Hij draaide zich met zijn rug naar het gangpad en deed zich voor als iemand die in de winkel aan het werk was. Achter zich hoorde hij Joop naderen. De man stopte twee meter achter Jan en uit zijn ooghoek zag Jan dat hij naar de blikken Frankfurters greep. Jan draaide zich om en werd op datzelfde moment door Joop, die al iets in de gaten gehad moest hebben, herkend. Jan bedacht zich geen moment en stootte beide blikken hard vooruit in het gezicht van de man. Die slaakte een kreet van pijn en bracht zijn handen naar z'n gezicht waarin de onderkant van de blikken licht afgetekend moest staan. Jan rende vervolgens het gangpad uit om langs het andere pad de winkel te verlaten. Hij omzeilde iemand met een volle tas boodschappen en bereikte de deur.

"Hei," dat was de winkelier die iemand zag verdwijnen met twee blikken in zijn handen.

Jan was buiten en zag de Bedford staan. De deuren van de laadruimte stonden open en de motor liep. Zat de man met de lichte ogen in de auto te wachten? Jan keek in de cabine. Er zat niemand in. Dat was een buitenkans!

Hij liep terug en smeed de laaddeur dicht. Hij wilde net de tweede deur dichtgooien toen Joop met in zijn kielzog de winkelier naar buiten kwam stormen. Met een grauw wierp Joop zich op Jan. Maar Jan had in zijn leven meer gevochten. Hij was er op bedacht en deed een stap op zij. Joops vaart werd door de Bedford gestuit. Hij vloog zowat de laadruimte binnen. Jan pakte hem vast. Het was een zware kerel, maar eerder log dan iemand die kon vechten. Jan probeerde hem de laadruimte in te werken, maar dat kreeg Joop door. Hij zat nu op z'n knieën in de Bedford en wilde zich opnieuw op Jan storten. De laatste kreeg het benauwd, want ook de winkelier stond aan zijn arm te trekken vanwege de betaling voor de door Jan meegenomen blikken. Jan rukte zich los en haalde met zijn linkerhand fors uit. Joop werd door de zijkant van het blik in de hand van Jan voor de tweede keer in zijn gezicht getroffen en greep naar zijn kaak. Jan smeed de deur van de Bedford dicht en draaide de handel een kwart slag. Volgens hem zat hij nu op slot. De winkelier keek vol verbazing toe. Jan greep in zijn zak en vond in zijn portemonnee een biljet van twee gulden vijftig. Veel te veel, maar dat kon nu niet anders. Hij drukte het de man in de hand.

“Maar,” bracht deze uit. “Een weddenschap,” riep Jan. “Wie de meeste worsten in een uur kan verzamelen. Hij had bijna gewonnen en dan had ik moeten betalen. Het komt wel weer goed.”

Hij was al in de auto, schakelde en reed omdat de handrem er nog op stond stotend weg. De winkelier keek hem verbaasd na en schudde met zijn hoofd. Hier kon je ook alles verwachten.

Jan draaide de Van Baerlestraat op en sloeg naar links. Het was zijn plan om via de Lairessestraat naar de buurt van het Olympisch Stadion te rijden. In de bosjes bij de Stadiongracht kon hij ongezien stoppen. Maar hij was nog maar net op de Lairesseweg toen er een hevig gebonk achter hem begon. Joop was bij zijn positieven gekomen en het niet eens met zijn opsluiting in de laadruimte. Ter hoogte van de Valeriuskliniek moest Jan achter een tram stoppen. Het gebonk werd heviger en op de stoep keken een paar verbaasde voetgangers in zijn richting. Dat kon hij niet hebben. Jan trok op en trapte het gaspedaal in. Hij keek in zijn buitenspiegel. Niemand achter hem. Hij trapte

vol op de rem. De Bedford stopte en Jan hoorde met een klap Joop op de vloer terechtkomen. Hij wachtte een paar tellen en trok snel op. Weer een dreun. De net opgekrabbelde Joop moest weer gevallen zijn. Hij hoorde nu de blikken door de laadruimte rollen.

Jan kreeg er lol in. Op de brede Krusemanstraat maakte hij een paar slingers zodat Joop alle moeite zou moeten doen op de been te blijven en zo stelde Jan zich voor, de heen en weer rollende blikken te vermijden. In ieder geval had de man geen tijd meer om veel lawaai te veroorzaken. Jan nam de bocht van de Amstelveenseweg op volle snelheid. De Bedford helde goed over en achter zijn rug hoorde hij een geschuifel in de laadruimte en het onderdrukte vloeken van Joop. Meteen over de Stadiongracht sloeg hij naar rechts en hobbelde het braak liggende terrein op. Er zat een visser, maar die lette alleen op zijn dobber. Jan reed honderd meter verder zette zich schrap en remde. Een klap achterin en een nagerommel van rollende blikken bevestigde het nut van deze actie. Jan sprong van achter het stuur. Hij was er niet zeker van of je de laaddeuren van de binnenkant open kon krijgen en wilde dit voor zijn, voordat Joop op dat idee zou komen.

Jan ontgrendelde de deur en deed deze open, een paar blikken rolden er uit. Hij liep zelf mee naar de zijkant, want achterlijk was hij niet. Hij verwachtte op zijn minst een blikken bombardement. Maar er gebeurde niets.

De deur was open, Jan stond er naast. Het bleef akelig stil. De man zou toch niet bewusteloos zijn. Hij wachtte een halve minuut. Jan waagde het niet zijn hoofd om de hoek te steken, want daar gokte de man in de laadruimte misschien op. In plaats daarvan liep hij een paar passen terug en keek van een meter of twee in de laadruimte.

Joop stond tegen de cabinewand. Om hem heen lagen de blikken verspreid. In zijn hand had hij een stuk touw dat er toe diende om lading vast te zetten in de Bedford. Maar zo te zien had hij er nu andere gedachten mee. Hij staarde Jan woest aan en stond zich te beramen op een aanval. Jan zette zich schrap. Het was net goed gegaan, maar hij realiseerde zich terdege dat Joop een sterke kerel was. Het kon nu wel eens anders aflopen. Jan keek om zich heen. De visser rommelde in zijn leefnet. Van die kant kon hij geen hulp verwachten. Hij richtte zijn ogen weer naar Joop. Die stond nog onbeweeglijk in de auto en keek over Jans hoofd heen naar een punt achter Jan. Jan dacht eerst dat het de bekende truc was, maar Joop bleef staren. Jan keek snel over zijn schouder. Er kwam een

politiewagen aan rijden. De wagen hotste over het terrein en stopte een meter of tien achter de Bedford. Jan ontspande zich wat. Joop zou hem nu niet aanvallen. Was de politie op zijn rijgedrag door Oud-Zuid afgekomen of was dit toeval. De agenten, een oudere met een snor, een wachtmeester zag Jan en een jongere, voor Jan z'n gevoel een paar jaar ouder dan hij zelf stapten uit. De wachtmeester liep langzaam naar hen toe. De jongere bleef bij de auto staan en lette goed op. Dat had hij zeker op de opleiding geleerd. De wachtmeester onderwierp de Bedford aan een korte inspectie en richtte zich vervolgens naar Joop, die nu op de rand van de laadbak stond.

"Problemen," informeerde de wachtmeester.

"Neu," bromde Joop en haalde z'n schouders op.

De wachtmeester keek naar Jan alsof de problemen van die kant moesten komen.

Jan was geen razendsnelle denker, maar had in de gaten dat Joop geen politie er bij wilde hebben. Hij zelf zat daar ook niet op te wachten. Bovendien: wat had hij? Een verhaal dat hij nergens blikken Frankfurters kon kopen en ze dan maar van Joop wilde hebben. Meer was er niet. Dat hij en Arie aan voelden dat er meer achter zat was deze wachtmeester moeilijk uit te leggen.

"Nou."

"Geen problemen, wachtmeester. Ik was met deze auto meegelift en de chauffeur vroeg of ik wilde helpen om de lading weer netjes te stouwen. Daar had ik geen zin in. Ik ben uitgestapt en we stonden er net over te praten." Hij vond het geen slecht verhaal van zich zelf. Verbeelde Jan het zich of hoorde hij naast hem iemand opgelucht ademhalen?

De jonge agent kwam er nu ook aan. Hij liep rond de Bedford als een cowboy om een stel Indianen die hij niet vertrouwt. Hij kwam uit bij Jan en ging naast de wachtmeester staan. "Het is hier geen parkeerterrein," zei de wachtmeester. "We hebben al eerder klachten gehad van omwonenden over geparkeerde auto's." Dat kon Jan zich nauwelijks voorstellen, de dichtstbijzijnde omwonenden waren honderden meters ver weg en praktisch niemand had uitzicht op dit stuk achter het stadion. Maar hij had geen zin om hierover te beginnen.

Toen deed Joop iets, waar hij Jan volkomen mee verraste. Jan had het niet achter hem gezocht.

"Dan ga ik maar," zei Joop. Hij gooide de deuren dicht en met een knik naar Jan. "Jij wilt niet helpen, dan ben je uitgelift. Succes verder." Joop sprong in de Bedford en zonder de agenten of Jan nog een blik waardig te gunnen

maakte hij een ruime bocht en reed het terrein af. Jan keek hem verbaasd na, daar gingen de blikken die hij eerder zo fraai had veroverd.

“Jij vindt wel een andere lift,” zei de wachtmeester troostend. “Even verderop bij het stadion ben je zo weg. Moeten we je er af zetten?” Jan schudde zijn hoofd. Hij moest deze tegenslag zelf verwerken.

“Dank u,” kon hij nog uitbrengen.

De agenten wendden zich af en liepen naar de politiewagen.

Jan bleef eenzaam achter. Verdraaid dacht hij, als ik me hier bij neerleg, dan kan ik net zo goed naast die kerel daar gaan vissen. Ik heb het kenteken van de auto. Arie is onderweg naar de groothandel. Jan schoot te binnen dat er een blik bij hotel Cok terechtgekomen was. Dat had de winkelier in de Obrechtstraat gezegd. Hotel Cok was aan de Willemsparkweg, niet zover van het huis van Aries ouders af. Daar kon hij heengaan om verder te informeren. Jan sjokte richting Hotel Cok.

Hij was al weer bijna op de Krusemanstraat toen hij zich bedacht dat er nog twee blikken op de grond gevallen waren. Jan kreunde, draaide zich om en liep terug. Op het terrein waar hij eerder gestaan had was niemand meer te zien. De visser was weg, de blikken ook.

Arie stond op de eerste verdieping van het pakhuis en luisterde door het trapgat naar het gesprek tussen Smit en de zojuist gearriveerde man met de lichte ogen. Hij werd door Smit aangesproken als Rinus. Arie hield zich stil, want op de eerste verdieping lagen brede planken. Het zag er allemaal sterk uit, dat moest ook wel in zo'n opslag, maar wanneer hij een stap zou verzetten dan zou men dat onmiddellijk horen.

Rinus had het er over dat hij snel was teruggekomen en deed verslag van de inzamelingsactie, waar Jan en Arie al getuige van waren geweest. De man sprak in korte zinnen, waarbij hij iedere keer de laatste lettergrepen afbeet. Arie had dit accent meer gehoord, maar hij kon het even niet thuisbrengen. Hij en Jan werden in het verhaal niet vermeld, dat stelde hem gerust. “Een van die winkeliers heeft zes blikken verkocht aan een kok die vanavond met een schip uit de haven vertrekt. Hoe is het mogelijk dat uitgerekend zo'n figuur net langs die winkel komt.” “Weet je welk schip,” vroeg Smit.

“Dat nu net niet. Wel een Nederlands schip en geen grote anders doet zo'n kok geen boodschappen in een klein winkeltje.”

“Dat is vaag,” hoorde Arie de ander zeggen.

“Waarom dacht je dat ik hier terugkwam,” gromde Rinus.

“Heb jij al wat gevonden en ik ben hier niet bekend. Waar kan ik navraag doen naar vertrekkende schepen?”

“Bij het havenkantoor. En ik heb nog niets gevonden. Wacht eens... Hei jongen, waar zit je.”

Arie begreep dat dit tegen hem gericht was. Hij wachtte heel even en daalde vervolgens zo onschuldig mogelijk de trap af.

“Ik zocht de w.c.”

“Die is daar niet.”

Rinus keek Arie even aan, maar wendde zich vervolgens af. Hij had hem niet herkend. Arie had hem vanuit de portiek wel gezien, maar de man had hem niet gezien. Dat zat goed.

“Ga jij eens naar achter,” beduidde Smit. “De achterdeur staat open. Er ligt buiten een enorme hoop troep. Begin maar met opruimen. Ik kom er zo aan om te zeggen wat je verder moet doen.”

Arie begreep hier uit dat hij was aangenomen voor de vakantiebaan en knikte beleefd. Hij liep naar achter en zag een kleine deur openstaan. De achterkant van het pakhuis grensde aan een vaart, waarin wat woonschepen lagen. Daarachter lagen een paar rails, die bij de ertshaven hoorden, maar zo te zien niet al te intensief gebruikt werden. Het onkruid stond op sommige plaatsen tussen de sporen een halve meter hoog. En inderdaad keek Arie honderd meter verder tegen de muren van de dierenverblijven van Artis aan. Maar wat meer op viel, vlak voor zijn voeten, was een stapel opengedraaide blikken.

De hem inmiddels zo bekende blikken met Frankfurter worst. Het product zelf lag verspreid over de grond en in de vaart dreef ook wat rond. Frisse morgen, een leuk karwei. Maar duidelijk was wel dat er iets in die blikken moest zitten, waar de mannen naar op zoek waren en dat ze het nog niet gevonden hadden. Als je zoveel moeite deed om die blikken terug te halen, er voor te betalen en ze allemaal open te draaien, dan moest er toch wel iets waardevols inzitten.

Arie liep weer terug het magazijn in om een paar lege kisten te halen om de blikken in te gooien. De mannen stonden nog steeds te praten. Smit stond uit te leggen waar het havenkantoor was. Arie pakte twee kisten, die leeg in een hoek stonden.

“Wat moet ik met die worst.”

Smit draaide zich naar hem om. "Gooi maar apart in een kist." Verder sloeg hij geen acht meer op Arie.

Arie wendde zich af. Het viel niet mee om magazijnmedewerker te zijn. Je stelde dan weinig voor als hij naar de behandeling keek die hij kreeg.

Arie zette de kisten op de grond en begon als eerste de lege blikken er in te gooien. Het was duidelijk dat er iets in die blikken moest zitten, waar de mannen naarstig naar op zoek waren. Hij had eerst nog een vage gedachte gehad over de etiketten, maar daar was niets bijzonders aan te zien. De mannen hadden daar niet op gelet. Arie bekeek een blik nauwkeurig, maar kon er niks aan ontdekken. Ze leken wel licht en niet zo hard, maar dat kon verbeelding zijn. Arie stond ook niet elke dag met een leeg blik in zijn handen. Een gewoon conservenblik. Het stonk, maar dat was de worst.

"Hé professor." Smit hing uit de achterdeur van het pakhuis. "Je hoeft niet ieder blik aan microscopisch onderzoek te onderwerpen, beetje doorwerken. Ik ben naar het havenkantoor en binnen een half uur terug. Wanneer er klanten komen, ik verwacht het niet, dan vraag je maar of ze even wachten. Ajuus."

Mooie kerel, dacht Arie. Maar het gaf hem de gelegenheid om rustig rond te kijken. Eerst deze handel weg werken, anders zou er ongetwijfeld commentaar komen. Arie begon driftig de verspreide lege blikken op te rapen. Na een paar minuten moest hij zich even strekken om zijn rug wat te ontspannen. Terwijl hij dat deed keek hij langs de achtergevels van de pakhuizen en zag een grijze Bedford het Handelsentrepot naderen. Arie keek nog eens goed, maar de auto was al uit zijn zicht. Het was toch niet? Er reden meer Bedfords. Arie holde het pakhuis binnen. De voordeur stond open en hij hoorde de auto naderen. Arie gluurde voorzichtig om de hoek.

Het was de Bedford met de bolle kerel die hij eerder had gezien toen deze ruzie had met Jan. Arie was er niet zeker van of deze man hem gezien had. Het leek hem niet verstandig hem hier op te wachten. Arie rende voor de tweede keer de trap op naar boven en bleef daar staan.

Hij hoorde Joop binnen komen. Zijn voetstappen verraadden dat hij verder naar achter liep.

"Freek," riep Joop. En nog een keer harder, "Freek."

Smit heette Freek van voren. Vervolgens hoorde Arie wat onderdrukte verwensingen. Nu hoorde hij niks meer. Was de man naar achter naar buiten gegaan? Arie liep naar voren. Aan de voorkant op de eerste verdieping zat een luik of beter gezegd een deur in de gevel, waar vroeger

en misschien nog wel zware ladingen naar binnen getakeld konden worden. Boven de deur zat een ijzeren staaf die als takel kon dienen. Althans men kon door een oog een touw of ketting halen en vervolgens de goederen ophijsen. Dit pakhuis was behalve kleiner dan de andere, waarschijnlijk ook wat ouder. Het had geen verhoogd losperron. Arie keek door de deur voorzichtig naar beneden. Hij zag direct onder zich het dak van de Bedford. Verder niets. Dan moest Joop inderdaad aan de achterkant zijn. Arie liep voorzichtig over de houten vloer. Bij het trapgat keek hij extra uit, want als Joop toevallig naar boven zou kijken, dan kon hij Arie misschien zien. Bij het trapgat wachtte Arie even. Hij deed vervolgens iets waar hij zich jaren later nog voor het hoofd zou slaan.

Arie boog iets achterover om voorzichtig door het trapgat wat meer te kunnen zien van de begane grond van het pakhuis onder hem. Met zijn voet zocht hij steun bij een paar balen achter hem. Waarschijnlijk, dacht Arie later, had hij bij het sjouwen van de kisten met frisdrank een glasscherf tussen het rubber profiel van zijn schoenen getrapt. Onder de rekken waar hij de kisten had neergezet had inderdaad los glas van kapotte flessen gelegen. In ieder geval haalde Arie's schoen de baal open, die daar vlakbij het trapgat lag. Arie voelde dat en trok vlug zijn schoen weg. Hij hoorde een scheurend geluid en vervolgens een getik op de vloer. Door een flinke winkelhaak in de baal stroomden grote hoeveelheden bruine bonen naar buiten en dat bleven ze doen. Arie hield er zijn hand nog voor, maar dat hielp niets. De bonen tikten op de vloer als een stel kralen en begonnen vervolgens door het trapgat en langs de trap hun weg naar beneden te zoeken. Daar vielen ze op de grond en stuiterden verder. Het had het effect van een kleine hagelbui. Dat kon niemand beneden ontgaan. Arie nam snel een besluit en holde de trap af. Wegwezen hier was zijn gedachte. Halverwege de trap zag hij Joop aan komen lopen, die hem onmiddellijk in de gaten had. Te laat om naar buiten te gaan. Arie draaide zich om en vloog de trap weer op. Joop kwam hem achterna. Arie nam de tweede trap en kwam op een nieuwe etage van het pakhuis. Zo te zien werd die al een tijd niet meer gebruikt. Er stonden oude lege kisten en er lagen zakken en op een half ingestort rek stond een oude gereedschapskist.

Arie pakte een van de kisten en wilde die de trap afgooien om Joop te laten struikelen. Maar de laatste was al boven. Arie liet de kist vallen en deed een greep naar het

gereedschap. Zijn hand vond een waterpomptang die hij dreigend naar Joop ophief.

Het maakte weinig indruk. Arie wist niet dat Joop al danig geprikkeld was door de acties van Jan Prins en niet van plan was om zich nog een keer door een - in zijn ogen snotneus - voor de gek te laten houden. Hij was nu gewaarschuwd.

Joop kwam langzaam dichterbij en haalde onverwacht met zijn vuist naar Arie uit. Arie kon de klap ontwijken door achteruit te deinzen. Vervolgens sloeg hij op zijn beurt met de combinatietang in de richting van Joop. Die was iets doorgesloten met de zwaai van zijn maaiende arm mee.

Arie raakte hem op de schouder en Joop brulde van pijn en woede. Arie stond nu met zijn rug naar de muur en kon geen kant meer op. Joop kwam als een dolle stier op hem af en greep Arie, die zich niet meer kon verweren, met twee armen beet. Het was zoals gezegd een logge, maar sterke kerel, die wanneer hij eenmaal iets vast had, het niet meer losliet. Arie was het slachtoffer. Hij werd bijna fijngeknepen. In dat soort situaties was er maar één ding mogelijk. Arie deed zijn knie omhoog en raakte zijn tegenstander in de onderbuik. Joops greep verslaptte even en Arie duwde hem van zich af en probeerde vervolgens langs hem te komen.

Maar Joop herstelde zich onverwacht snel en liet Arie struikelen door zijn been vooruit te steken. De dikkerd dreunde tegen de vloer, waarbij het stof alle kanten opwarrelde. Arie krabbelde snel overeind. Ze stonden hijgend tegenover elkaar. Het was een vreemd gezicht op de zolder van het pakhuis. Het was er half donker, behalve een forse lichtstraal van de zon die ergens door een raam moest komen. De lege rekken boden een haast spookachtig beeld en twee dikke figuren, die om elkaar heen draaiden.

“Wat doe je,” hijgde Arie. “Ik werk hier.”

“Maak dat je moeder wijs, stuk ongeluk. Of ik jou en je nieuwsgierige vriendje niet ken.”

“Leg dat straks maar uit, Joop,” klonk een stem bij de trap vandaan.

Arie keek om. Het was de man met de lichte ogen die hem vijandig aanstaarde. Achter hem stond Smit, die met verbazing naar Arie en Joop keek. Maar wat het meest interessante was, was dat de man met de lichte ogen een zware revolver in zijn hand had. Onmiskenbaar een Smith and Wesson .38, voor de kenners. En de loop er van

wees naar Arie. En Arie zag dat de hand van de man absoluut niet trilde. Hij slikte even.

Het gezelschap zat beneden. Smit had de deur van het pakhuis op slot gedaan. Arie was op een stoel gegooid. De man met de lichte ogen, Rinus, was voor hem gaan zitten. Smit stond achter Rinus en Joop stond schuin achter Arie en lette goed op hem.

Rinus krabde met de loop van de Smith achter zijn oor. Hé, dacht Arie, een eigenschap van hem zelf, waar Jan Prins altijd zo'n hekel aan had. Maar dat betekende wel dat de man wist hoe je met vuurwapens omging. Anders vertoonde je een dergelijk nonchalant gedrag niet. Smit had de andere twee mannen een sigaret uitgereikt en langzaam de Alaska inhalerend vroeg Rinus aan Arie: "Hoe zit dat met jou. Waarom zitten jullie achter ons aan." Arie begreep dat ontkennen weinig zin had en maakte uit het woord jullie op dat Jan Prins ook al een aandeel had geleverd, wat de vermoedens naar hem alleen maar bevestigde.

"Wij moesten voor mijn moeder twee blikken Frankfurters halen," begon Arie. "Jullie" en hij knikte naar Rinus en Joop. "waren ons iedere keer voor en namen alle blikken mee. Dat vonden we vreemd en van een van de winkeliers hoorde ik dat hij zijn spullen via deze groothandel betrok. En ik dacht, dan ga ik daar eens kijken."

"Zo, zo," zei Rinus. "Dan ga ik daar eens kijken." Hij herhaalde Aries woorden op dezelfde toon. "Jullie spelen graag detective. Laat me je een goed advies geven. Steek nooit je neus in andermans zaken en ga lekker ergens ballen of zo."

Arie had bijna gezegd dat hij een belangrijk deel van zijn jonge leven had gewijd aan het neuzen in andermans zaken, maar het leek hem beter om zo onschuldig mogelijk over te komen. Met een beetje geluk werd hij dan op straat geschopt.

Arie haalde z'n schouders op. "We waren nieuwsgierig wat iemand met zo veel worst moet."

"Wijsneus," kwam Joop ertussen. "Ik heb je al eerder gezegd dat je dat niets aan gaat."

"Hou jij je er buiten," zei Rinus met onmiskenbaar gezag in zijn stem. "Dit regel ik." En tegen Smit: "gaan jullie al vast naar beneden, ik kom er zo aan met deze rolmops."

Weer hoorde Arie het vreemde accent. Waar kwam dat toch vandaan?

Rinus zat Arie een tijd aan te kijken. Het leek alsof hij met zijn lichte ogen door Arie heen wilde kijken. De man zei

niets. Arie was niet snel bang, maar kreeg nu een wat onheilspellend gevoel.

“Klim op die stelling daar,” gebaarde de man naar Arie. Hij wees met de loop van zijn revolver naar een magazijnstelling achter Arie. Arie stond langzaam op. Wat ging er gebeuren?

“Ja, kom op, naar boven.”

Arie zette zijn voet op een paar balen en begon de stelling te beklimmen.

“Stop maar.”

Arie bleef staan. Hij stond nu zo'n twee meter boven de grond.

“Smit,” riep Rinus.

Smit kwam er ogenblikkelijk aan en keek vreemd naar Arie.

“Heb je hier touw.”

“Touw zat,” bromde Smit. Net als Arie keek hij wat geruster.

Smit kwam met stukken stevig henneptouw aanzetten.

“Bindt zijn handen vast aan die palen. En niet van die slappe knopen. Hij moet zich niet los kunnen wurmen.”

Smit klom lenig naast Arie en begon Aries polsen vakkundig aan de palen van de stelling vast te binden. De man deed zijn werk goed. Hij was ook gewend om ladingen vast te sjoeren. En in dit geval was Arie de lading. Arie zat nu met praktisch gespreide armen vast aan de magazijnstelling. Zijn voeten rustten op een dwarsbalk. Smit wilde ze ook gaan vastbinden.

“Laat maar,” grijnslachte Rinus. “Alles wat hij doet om zich los te maken, betekent dat hij alleen maar vaster komt te zitten.”

Dat had Arie ook al in de gaten. De schuifknopen van Smit en de daar weer op gelegde zeemansknopen garandeerden dat.

“Nog wat voor zijn mond, mocht hij plannen hebben om te gaan schreeuwen.” Smit raapte ergens een vettige lap op en scheurde die in flarden. Arie kreeg een prop in zijn mond gestopt en met de rest van de lap werd de prop vastgezet. Nog een stuk touw er langs en Arie kon geen kik geven.

“Goedemiddag,” zei Rinus. “We komen je over een tijdje wel halen. Het kan even duren, maar teer maar wat op je reserves. Daar heb je genoeg van.”

Hij gaf een ruk met zijn hoofd naar Smit, die hem naar de deur volgde. De Smith & Wesson verdween in de broekzak. Joop had vanaf de deuropening bewonderend staan toekijken.

De mannen gingen naar buiten. Arie hoorde ze nog even staan praten, waarna de Bedford gestart werd. Langzaam stierf het geluid van de motor weg. Arie rukte aan een van de touwen, maar dat haalde niets uit. Zelden in zijn leven was hij op die manier vastgebonden. Al wurmde hij zich los, dan liep hij nog het risico te pletter te vallen. De wijze van optreden en handelen van Rinus gaf hem te denken. Met die worst was iets goed mis. Dat hadden hij en Jan goed in de gaten. Maar wat? Arie had voorlopig tijd om daar over na te denken.

Jan was verbeterd naar hotel Cok gelopen. Tot overmaat van ramp bleken er nog twee hotels Cok aan de Willemsparkweg te zitten ook. Ik neem die het dichtst bij de Obrechtstraat, dacht Jan. Hij stapte het hotel binnen. Het was een betrekkelijk eenvoudig hotel, zoals Amsterdam er zoveel kent. In de kleine met donker hout betimmerde lounge was niemand. Achter de receptie hing het bord met kamersleutels. Aardig wat kamers toch, dacht Jan. Achter de receptie dook iemand op. Hij had kennelijk onder de receptie wat zitten zoeken. Het was een kleine kale man, rood van inspanning. Hij keek naar Jan, alsof Jan een leverancier was van spullen waar hij niet op zat te wachten.

“Ik zoek een blik met Frankfurter worst. Gisteren bij de kruidenier aan de Obrechtstraat gekocht. Vermoedelijk door de eigenaar van dit hotel.”

De man keek hem verbluft aan. “U zoekt wat?”

“Een blik met...” Jan had in de gaten dat dit komisch moest voorkomen.

“Het is het laatste blik uit de fabriek van mijn oom,” ging Jan verder. “Het is per ongeluk uitgeleverd. We zouden dat laatste blik graag

bewaren. Er is nu een nieuwe lopende band en de blikken worden machinaal gevuld...” De kale man stak zijn hand op, schudde zijn hoofd en greep de telefoon.

Hij keek naar Jan alsof hij met een gek van doen had.

“Een blik met Frankfurters, van Hein. Gisteren gehaald, door jou... Er staat hier iemand, die daar naar vraagt.” Er volgde nu een lange stilte en Jan zag de man luisteren.

“Ik geef het alleen maar door. Die jongen zegt dat het iets bijzonders is... Nee, zo ziet hij er niet uit.”

Jan begon zich wat ongemakkelijk te voelen.

“Ik zal het zeggen.”

De receptionist legde het toestel neer en richtte zich tot Jan. “Helaas voor u. Wij hadden gasten en de worst is hen gisterenavond bij het diner geserveerd. Het lege blik

hebben wij niet bewaard. Wanneer u dat wenst kunnen wij de afvalbakken...”

Jan gebaarde dat het voldoende was. Hij draaide zich om en liep snel weg.

Hij voelde de ogen van de receptionist in zijn rug prikken. Maar hoe had hij het anders aan moeten pakken. En met dat blik was niets bijzonders aan de hand. Dan was de reactie wel anders geweest.

Onverrichtterzake stond Jan op de stoep voor hotel Cok. Hij had een paar straten verder de geleende fiets staan. Laat ik die maar ophalen, dacht Jan. De fiets stond waar hij hem gelaten had en Jan peddelde naar het huis van de familie Roos. Het was inmiddels bijna zeven uur en de moeder van Arie zat natuurlijk met smart op de jongens te wachten. Jan kwam aan fietsen en zag de auto van Aries vader naast het huis staan. Die was thuis. Jan zette de fiets voorzichtig tegen het huis en liep naar achter. Van verre hoorde hij de bulder stem van Pa Roos.

“Laten we maar beginnen, ze komen er zo wel aan.” Het antwoord van Aries moeder ging verloren door het gerinkel met borden. Jan bleef staan. Arie was er nog niet. Hij had weinig zin om de familie nu onder ogen te komen.

Arie zou toch al lang terug moeten zijn. Jan sprong weer op het zadel. Naar het Handelsentrepot. Via de Stadhouderskade en de Weesperstraat was Jan vijf en twintig minuten later op het dok. Het was er uitgestorven.

Alle pakhuizen waren dicht. Jan reed langzaam langs de gevels en zag Groothandel Smit. Zag er uit alsof het al maanden dicht was. Jan fietste door. Hij wilde niet opvallen. Voor hetzelfde geld zat er iemand naar buiten te koekeloeren en kreeg hem in de gaten. Even voorbij een opzichtershuisje, vlak voor de doksluis stopte hij. Ook daar niemand te zien, zelfs geen sluiswachter. Zou Arie intussen weer naar huis zijn gegaan. Jan zette zijn fiets tegen het hok van de sluiswachter en liep naar de achterkant van de pakhuizen langs het dok. Dezelfde achterkant waar Arie een tijdje aan het werk was geweest. Jan liep door het gras, er lag rotzooi zoals kapotte kisten, oude jutezakken en zelfs een berg witkalk. Wat moesten ze daar nou mee.

Wat lag daar?

Dat kon niet missen. Lege blikken en Frankfurter worst verspreid in het gras. Een kist half vol met lege blikken. Jan ging op zijn hurken zitten en onderwierp een leeg blik, net als Arie twee uur geleden, aan een minutieuze inspectie. Jan klopte zelfs op de onderkant of er geen

dubbele bodem in zat. Maar het blik zag er zo gewoon uit als een blik in die omstandigheden er uit kon zien. Jan stond op en gooide het blik in het water. Daar was een deur, waarschijnlijk de achterdeur van de groothandel.

Jan voelde aan de deur. Op slot. Hij rammelde eens aan de klink. Uit het pakhuis klonk een dreun en daarna nog een klap alsof er doos op de grond viel. Jan deinsde terug en wachtte even. Het bleef stil. Naast de deur zat een raam waar de luiken dicht van waren. Zonder al te veel hoop voelde Jan aan de luiken. Hé, die zaten niet goed vast. Jan pakte onder aan de luiken vast en trok. Ze gaven mee, de sluiting was niet al te best meer. Jan trok met twee handen en na wat gewrik schoten de luiken los. Hij deed een paar stappen op zij en wachtte of er iemand aan kwam. Dat was niet het geval.

Jan deed beide luiken open en keek naar binnen. Zijn eerste conclusie was dat de ramen vuil waren en dat het binnen donker was. Jan wreef met zijn mouw de buitenkant van de ramen schoon, deed zijn handen naast zijn hoofd en keek nog eens.

De dreunen kwamen van Arie. De dikkerd was direct nadat de mannen vertrokken waren begonnen met pogingen om zich los te maken. Hij had notabene zijn Zwitserse legermes in zijn zak. Daar hadden de kerels niet eens naar gekeken. Maar ja, als je handen vast zaten dan had je daar niks aan. En Arie zag geen enkele kans om zijn handen los te krijgen. Hij had geprobeerd om het touw voorzichtig tussen zijn hand en de stellingpaal te rollen om het wat soepeler te maken. Een oude truc die vooral op ging wanneer het hennep hard was door zout water of door lang in de zon gelegen te hebben. Maar deze touwen waren redelijk nieuw. Na een half uur had hij het opgegeven. Uit pure razernij en dat was niets voor Arie, maar zijn hele middag kende al mislukkingen, trok hij met beide handen aan de stelling. Tegelijkertijd zette hij zich met zijn voeten af. Hij schrok zich een

ongeluk, het ding bewoog wat. Stel je voor dat hij met het hele zaakje voorover klapte. Arie bracht zijn gewicht weer naar zijn voeten. Hij voelde zich net een opgeprikte vleermuis. Hij voelde met zijn voeten, naar achter op de planken, op de stelling onder hem. Hij kon niet zien of daar iets stond. Zijn voeten kwamen tegen iets wat zacht meegaf. Karton of zo. Arie boog een knie en haalde zijn voet zo ver naar achter als hij kon. De touwen snoerden in zijn polsen en kramp schoot door zijn been dat was blijven staan. Maar hij kreeg wat hoop. Na een kwartier was Arie er in geslaagd om zijn rechtervoet met de wreef achter

een doos te krijgen en duwde hij de doos voorzichtig over het schap onder hem naar voren. Het was zijn plan om er, desnoods balancerend op te gaan staan. Daarmee had hij het touw niet los, maar gaf hij zich zelf wel meer ruimte. Het touw schuurde zijn polsen en Arie vroeg zich af of je op deze manier je bloedsomloop kon afklemmen. Dat moest hij later maar eens nagaan. Met zijn andere been kreeg hij ook een doos te pakken en werkte die op dezelfde manier naar voren. Hij rustte even uit toen er aan de achterdeur werd gerammeld. Kwamen die mannen al terug. Moest hij de dozen snel terug duwen?

Arie hield zich stil. Een paar minuten later werd er aan de luiken gerukt. Arie merkte dat ze open gingen, want het werd iets lichter. Maar hij kon niets zien.

Hij wist ook niet dat het zijn vriend was, maar begreep wel dat het Rinus en consorten niet waren. Die zouden gewoon door de voordeur binnenkomen.

Misschien een late klant? Arie vond het tijd om de aandacht te trekken en duwde een doos van de stelling af en even later nog een. De dreunen, die Jan hoorde.

Arie hoorde glasgerinkel en een paar seconden later de stem van Jan Prins.

“Arie ben je daar?”

Hij kon niet antwoorden en produceerde een geblaas door zijn neus als een nijlpaard. Om er zeker van te zijn dat Jan hem hoorde roffelde Arie met zijn voeten op de planken van het schap onder hem. Jan moest begrijpen wat er aan de hand was. En inderdaad: Jan klom naar binnen en vond de vastgebonden Arie. Toen was het snel gedaan.

Arie had weer vaste voet aan de grond en wreef zijn polsen. Jan staarde hem aan.

“Nooit een vastgebonden iemand gezien,” bracht Arie uit.

“Dat wel, maar nooit zo. Les vijf en tachtig in het vastbinden van de tegenstander. Kruisigt hem, lijkt het wel.”

“Ik leg het je zo wel uit. Maar eerst weg hier. Straks komen onze vrienden terug. En behalve geteisem is het tegenwoordig ook gewapend. Met een splinternieuwe Smith en Wesson en het zwaait er behendig mee rond.”

Jan vroeg al niets meer en hielp Arie het raam uit.

“Kom mee, ik heb een fiets bij de doksluis staan.”

Jan reed met Arie achter op de Hoogtekadijk af in de richting van de Sarphatistraat. “Ga aan het eind links en dan langs de Nieuwe Vaart naar de De Ruijterkade.”

“Kun je me vertellen wat er aan de hand is,” pufte Jan.

Alhoewel Arie altijd beweerde dat vet wel massa was, maar nauwelijks gewicht, vermoedde Jan dat hij minstens honderd twintig kilo op de bagagedrager had.

“We moeten naar het Havenkantoor. Daar zijn die kerels ook heen. Een stel van die blikken is op een binnenvaartschip terechtgekomen. Ze weten alleen niet welk.”

“DEO VOLENTE”

Jan was nagenoeg de hele De Ruijterkade afgezwogd, voor ze bij het havenkantoor waren dat daar stond. En dan moest je nog maar geluk hebben dat ze het daar wisten, want volgens Jan was het havenkantoor pas verplaatst. Onderweg hadden ze geen Bedford gezien.

Ze beklommen de trappen naar het kantoor. Arie voorop. Hij klopte beleefd op de deur en ze stapten naar binnen. Vanuit het kantoor had je een prachtig gezicht over de Amsterdamse haven. Links het Westerdok en rechts het IJ. De pontveren voeren bedrijvig heen en weer.

De man in het kantoor had geen oog voor al dat moois. Arie zag dat hij over de advertenties in “De Telegraaf,” gebogen zat, alsof het zijn studieboek betrof.

Arie had een verhaal voorbereid. “Het is een zaak van leven of dood,” begon hij. “Eigenlijk meer van leven dan van dood.” De man boven de krant verroerde zich niet. Arie ging onverdroten door. “Onze buurvrouw is net bevallen en haar man is vanmiddag vertrokken met zijn binnenvaartschip. Alleen weet het goede mens door alle commotie niet meer hoe het schip heet en waarheen het vertrokken is. Het was ook nog al een gecompliceerde bevalling.”

“Zeker,” zei de man droog. Hij keek de jongen nog steeds niet aan “Was het soms een Siamese tweeling of een drieling. Weet je zeker dat ze niet teveel worst had gegeten. Ik verstrek geen inlichtingen, ik ben de P.T.T. niet. Je belt Scheveningen Radio maar. Die zijn er voor. Ze roepen het zo om en de schippers luisteren altijd. Dat heb ik die andere worstverkopers ook verteld. Goedenavond.”

Arie staarde naar de rug van de man. Het zat vandaag niet mee. Jan trok aan zijn arm. “Kom mee.”

“Laten we naar mijn huis gaan.,” zei Arie. “Ik doe het niet graag, maar ik vrees dat we de hulp van mijn vader nodig hebben.”

Jan zuchtte en besteeg de fiets. Hij had vandaag Amsterdam al een paar keer door gefietst. Dit kon er ook nog wel bij.

Pa Roos trakteerde hen niet op een reprimande, maar erger nog op hoongelach. “Dat wordt er op uitgestuurd om een paar blikken worst te kopen en komt terug met een verhaal over boeven. Ha, ha, is de FBI er soms nog bij betrokken? Krijgen we een luchtaanval of zouden er valse dollars in de worst zitten?” Weer een bulderlach. Aries moeder schudde het hoofd.

Ze ging de koudgeworden prak voor de jongens warmen. “Vader,” zei Arie. “U moet ons helpen, u kent veel mensen en dat binnenschip kan belangrijk zijn.” Arie had zijn vader niet alles verteld. Het verhaal van Jan met de auto, dat Jan aan Arie op de fiets verteld had, de revolver en het vastbinden van hemzelf had hij maar achterwege gelaten.

Arie beseftte dat het verhaal zonder deze elementen hilarisch moest klinken.

“Die Smit ken ik wel,” peinsde Roos. “Tenminste zijn vader, denk ik. Was destijds parlevinker, toen ik de schepen nog aan de Hendrikkade had. Dat Entrepotdok is niet veel soeps meer. Laat me even nadenken. Wacht, ik bel Steven, bij de douane. Die kan het wel uitzoeken.”

Aries vader liep naar de gang om te gaan bellen.

Arie ging wat geruster achterover zitten. “Hij komt er wel achter.”

“En dan,” vroeg Jan Prins.

“Achter dat schip aan. Ik wil weten wat er aan de hand is.”

Dat wilde Jan ook. “Maar wie zegt dat de blikken op het schip wat te betekenen hebben. De heren zitten er wel achteraan. Maar vanmiddag waren ze ook actief en hebben ze niks gevonden.”

“Het is vreemd,” vond Arie. “Het gaat om die blikken en wel om de inhoud er van. Ze maken ze direct open. Je hebt het gezien achter die groothandel. Er moet iets inzitten.”

“En iets wat je aan de buitenkant niet kan zien,” vulde Jan aan.

“En ook niet voelen, anders hoef je ze niet open te draaien.” “Wie weet wat er nog bij kruideniers in Amsterdam of waar dan ook staat,” kwam Jan met iets nieuws.

“Dat kan ook nog. We zouden moeten weten waar de worst vandaan komt,” zei Arie. “Dan zijn we een stap verder.”

Vader Roos stapte binnen. “Jullie hebben geluk. Steven, mijn vriend bij de douane zal het havenregister nakijken. Alle binnenvaartschepen die vanmiddag vertrokken zijn staan er in met naam, lading en bestemming.”

Jan en Arie knikten dankbaar.

“Wij gaan buiten zitten.”

Het koelde wat af. De hoosbui van die middag had er al voor gezorgd en de vorderende avond deed de rest.

“Het is gek dat wij weer in zo’n avontuur rollen,” zei Jan.

“Andere jongens was niets opgevallen. Wij zagen meteen dat het vreemde snoeshanen waren,” antwoordde Arie.

“En het moet nog een avontuur worden. Het spoor kan ook doodlopen.”

“We kunnen ook nog achter die Bedford aan,” opperde Jan. “Ik kan het kenteken dromen. Gewoon garages bellen.”

“We hebben twee belangrijke sporen,” zei Arie met de eigenwijsheid van iemand, die het vaak bij het rechte eind heeft.

Jan keek op.

“De rijnaak is belangrijk, iets in me zegt dat. En het pakhuis. Daar ligt ook een sleutel. Die Smit lijkt me er toevallig ingerold. Ik denk dat de partij worst bij hem is terechtgekomen en dat de heren Joop en Rinus later opgedoken zijn en ze nu gemene zaak maken. We zouden die Smit eens goed aan de tand kunnen voelen.”

“Mits zijn revolvervriend niet in de buurt is.”

Arie zei niets. Hij wilde liever niet aan de eerdere situatie herinnerd worden.

Pa Roos kwam naar buiten stormen. Hij had een stuk papier in zijn hand.

“Het zijn er twee en dertig.”

“Twee en dertig wat,” vroegen Arie en Jan gelijktijdig.

“Vanmiddag vertrokken schepen, alleen binnenvaarders natuurlijk.”

De jongens zonk de moed in de schoenen. Ga dat maar eens na.

“Maar,” vervolgde Roos met een lach rond zijn lippen. “Er is vanavond nog navraag gedaan door iemand, die zei van de politie te water uit Friesland te zijn en op zoek was naar een boot die ergens een beschoeiing aan flarden had gevaren.”

Arie en Jan lachten. Dat was vast Rinus geweest.

Pa Roos ging driftig door. “Ze hebben die lijst door de telefoon voorgelezen en bij de zevende naam zei de man aan de andere kant van de lijn: “Stop dat is ‘m,” en bedankte. En dat was de “Deo Volente” uit Zwolle, met een lading grind op weg naar Goes in Zeeland. En dat schip is om 16.00 uur vertrokken,” zei de reder en keek onmiddellijk op zijn horloge. “Dat kunnen we vergeten, die is al een eind op weg. Ik schat een vijftienhonderd tot tweeduizend ton waterverplaatsing. Gaat makkelijk tien knopen. Via het Amsterdam-Rijnkanaal is de “Deo Volente” al de Lek op gestoomd,” besloot Pa Roos op deskundige toon.

“Moeten ze nog ergens tanken of zo,” vroeg Jan voorzichtig.

Roos trok een verse sigaar uit zijn koker, alsof de vraag hem zelf op een idee had gebracht.

“Die schepen hebben voor meer dan achthonderd kilometer stookolie aan boord. En hij zal hier wel ingenomen hebben.”

“Sluizen?” opperde Arie.

“Vergeet dat, het is straks donker en alleen de rijks sluizen zijn ‘s nachts open. Bovendien zal de schipper wel ergens aanleggen en waar dat is, zou ik jullie niet kunnen zeggen.”

Jan en Arie keken elkaar even onzeker aan, maar Aries vader had

gelijk. Het zou zoeken naar een speld in een hooiberg worden.

“Dan rijden we nu naar Goes,” zei Jan.

Hij had weinig zin om tot de volgende ochtend te wachten. Wanneer de jongens eenmaal op gang waren, maalden ze niet meer om een paar uur verloren slaap. Daar moest je maar tegen kunnen.

“Bij het station kunnen we een auto huren.”

Pa Roos trok nadenkend aan zijn sigaar. “Niet nodig. Ik bel mijn garagehouder en die kan voor jullie vanavond nog wel een auto regelen.” Zonder antwoord af te wachten liep hij het huis binnen. Arie vond deze vlotte medewerking verdacht, maar protesteerde niet. Even later kwam Roos naar buiten zetten. “Je kunt de auto, een Ford ophalen bij de garage op de Schinkelstraat. De auto is open, sleutels onder de voorstoel.”

“En Bob,” vroeg Jan. “Hij komt morgen op Schiphol aan.”

“Die haal ik op,” zei Pa Roos.

Iets te gretig vond Arie. “Vader, laat ons dit zaakje nu opknappen.”

Arie had een donkerbruin en waarschijnlijk juist vermoeden dat zijn vader vanavond of morgen met Bob zou gaan rondkijken bij het pakhuis. En eerdere ongevraagde bemoeienissen van vader Roos bij avonturen van de jongens waren niet geweldig afgelopen. Maar Arie durfde dat niet te zeggen.

“Bwah, hier heb ik nu ook eens verstand van. Schepen en ladingen zijn mijn vak,” reageerde Roos.

Jan Prins stond al naast het huis. “Laten we maar gaan.”

Hij was bang dat de vader van zijn vriend zich zou bedenken. En weg was weg. De jongens liepen naar de garage om de auto op te halen. Pal voor de Ford garage stond een keurige Ford Vedette. Al een paar jaar oud, maar een comfortabele wagen. Jan knorde van genoeg toen hij de sleuteltjes onder de stoel aantrof. Arie was al

ingestapt. Even later draaiden ze de betonbaan naar Den Haag op.

“Wat doe je,” vroeg Arie.

“Den Haag, Rotterdam, Dordrecht, Breda, Goes,” dreunde Jan. “Een kleine driehonderd kilometer, ik schat het op vier en een half uur rijden.”

Arie schurkte zich behaaglijk op de voorbank. Het werd een lange rit, wat slapen kon geen kwaad.

“Denk je er aan om te tanken.”

Jans ogen vlogen naar de benzinemeter. Bijna leeg constateerde hij verwijtend mompelend. Arie lachte.

Even later, in de buurt van Amstelveen, Arie was al bijna weggedommeld, stopte Jan. Arie hoorde het bekende gemorrel aan de tankdop en het lopen van de pomp. Het was één van die nieuwe benzinestations, zoals die in vlot tempo langs de rijkswegen verschenen. Deze Esso met een betonluifel had zelfs een eigen doorsmeerruimte en was gelukkig voor de jongens nog open.

Twee pompbedienden in grijze overalls liepen bedrijvig heen en weer. Jan stapte na het afrekenen met de pompbediende weer in en uit zijn ooghoek zag Arie dat Jan alvorens door te rijden de kilometerstand noteerde.

Daarna stak hij het briefje met de rekening van de benzine zorgvuldig in het borstzakje van zijn shirt. In de administratie van dit avontuur had Arie alle vertrouwen. Het was niet druk op de weg. Af en toe wat tegenliggers, van wie de lichtbundels in hun ogen schenen. Het werd nu aardedonker. Jan hield zijn ogen strak op de weg gericht en Arie was in slaap gevallen. Jan was voorbij Rotterdam. Tot dusver ging het goed. De sterke Ford motor zoemde tevreden, slechts af en toe werd het zoemen onderbroken door een snurk van Arie. Hij naderde een spoorwegovergang en zag de bomen naar beneden gaan. Hij remde en stopte achter een andere auto. Jan keek waar de trein bleef. Dat zou al de derde keer worden dat hij voor een lange goederentrein moest stoppen. Hij zag de lichtjes van de locomotief en keek vervolgens recht voor zich. Was dat? Jan keek nog eens goed. Het was de Bedford waar hij achter stond! Dat was sterk. Hij wilde Arie wakker porren, toen de deur van de Bedford aan de bestuurderskant open ging. Het was Joop, die achter om de Bedford, langs de auto van de jongens naar de berm liep. Jan verstarde, hij kon moeilijk wegduiken. Joop wierp, zoals iedereen dat in zo'n situatie zou doen, een tersluikse blik in de auto en Jan zag dat hij schrok. Vanzelfsprekend herkende hij Jan. Jan staarde

onbewogen terug. Joop draaide zich om en liep in versnelde pas terug naar zijn auto.

“Arie, word wakker!” Jan duwde zijn vriend hard tegen de schouder.

Arie werd wakker en keek Jan meteen helder aan. “Wat is er?”

“Kijk dan, de Bedford. En ze hebben ons al gezien.”

Arie had niet lang nodig. “Rijd langzaam achteruit, ik vertrouw die Rinus voor geen cent.”

Maar Jan kon al niet meer achteruit. Achter hem was een andere auto gestopt.

“Kan niet.”

Arie keek achterom. “Ze zullen niets doen, veel te link hier.”

Het was een vreemde situatie. Daar stonden ze dan. In beide auto's werd koortsachtig gezocht naar een oplossing. Ondertussen denderde de trein langs. Arie en Jan letten goed op. Maar er gebeurde niets, de deuren van de Bedford bleven dicht.

“Die halzen zijn ook op weg. Wat een sufferds dat ze die auto gehouden hebben.”

“Ze hadden nooit gedacht dat wij ze achterna zouden komen. Bovendien, ze dachten mij stevig gebonden achtergelaten te hebben in het pakhuis.”

“Kijk,” zei Jan. “De auto beweegt.”

En inderdaad. De Bedford bewoog op zijn veren heen en weer. Een keer fors en daarna niet meer. Van de trein kon het niet komen. Die was inmiddels voorbij en de spoorbomen gingen open. De auto van de boeven trok langzaam op. Jan volgde.

“Blijf er ruim achter,” zei Arie. “Maar wel zo dat er niemand tussen komt.”

Jan gaf een grom. Dat wist hij ook wel. Ze reden nu met een slakkengang. De twee auto's achter hen passeerden zowel de Vedette als de Bedford. De laatste ging iets harder rijden en Jan trapte het gaspedaal nu ook wat dieper in. Het was nog een kilometer of twintig naar Dordrecht. Jan en Arie zeiden niets, hoe kon je op dit moment een plan maken. Er voorbij stuiven en verderop wachten. De boeven wisten dat ze gevolgd werden. Arie peinsde. En dat duurde te lang. Doordat ze niets konden bedenken kwam het initiatief nu van de andere partij.

Jan zag de remlichten van de Bedford opvlammen. “Hij stopt.” Het was geen stoppen, maar langzaam, bijna stapvoets rijden. De weg achter hen was leeg. Jan remde ook. Hij zat vijftig meter achter de Bedford. Arie tuurde langs de auto naar voren. Hij zag dat de deur aan de

bermkant open ging en er wankelde een gestalte naar buiten. Die dook voorover in de berm.

“Stop Jan,” riep Arie. “Hij wil ons beschieten.”

Jan trapte boven op de rem en gelijktijdig vlogen ze uit de auto. Arie het snelst, want hij was het meest kwetsbaar. Hij rolde in de berm en bleef op zijn buik liggen. Jan zag hij niet meer, de Ford stond met draaiende motor vlak voor hem.

Arie kon zijn tegenstander niet zien. Hij had verwacht dat er al een paar kogels door de voorruit van de Vedette geslagen zouden zijn, maar er gebeurde niets. Van de andere kant naderde met grote snelheid een auto. Arie hoorde hem vaart minderen, de bestuurder zag natuurlijk de Vedette met de lichten nog aan staan. Arie keek voorzichtig boven de berm uit.

Door de lichten van de auto kon hij zien wat er op de weg gebeurde.

De Bedford verdween in de richting Dordrecht. De tegenligger reed langzaam en keek naar hun auto. Maar de bestuurder reed door. Niet iedereen gaat midden in de nacht op een verlaten stuk weg stoppen. Het werd nu stil. Een onwezenlijke stilte. Wat deed de man vlak bij hem? Als het goed was moest Jan Prins door de berm langs de andere kant van de weg gelopen zijn om zo hun tegenstander tussen hen in te krijgen.

Arie was er bijna zeker van dat Jan dit zou doen. Langzaam kroop Arie achteruit en gleed op zijn buik een tarweakker op. Dat was prima, hier zat hij goed.

Aan de andere kant, de man met het vuurwapen kon ook tussen de tarwe zijn gekropen. Dat was link, want zonder dat je het van elkaar wist kon je elkaar tegen komen en Arie was niet gewapend. Het bleef stil en Arie lag roerloos tussen het graan. Hij luisterde. Verbeelde hij zich dat of hoorde hij een vaag geluid. Inderdaad hoorde hij iemand roepen. Ze dachten zeker dat hij gek was. Arie dook nog dieper weg. Na een paar minuten tilde hij voorzichtig zijn hoofd op en keek tussen de halmen door in de richting waar één van de boeven in de berm moest zitten. Als hij er nog zat. Arie speurde de omgeving af. Er kwam een auto uit de richting Dordrecht aan.

Hun Ford stond nog steeds met de lichten aan, zelfs de motor draaide nog.

Deze auto ging wel stoppen. Arie keek vanaf twintig meter toe. De auto stopte aan de overkant van de weg. Er stapte iemand uit. Een kleine man.

Arie zag hem naar hun auto lopen en naar binnen kijken. Weer hoorde hij een geroep. De man bij hun auto hoorde

het ook. Arie zag hem snel in de richting van het geluid lopen. Op de plek waar iemand uit de Bedford gesprongen was stopte de man en boog zich voorover. Arie zag in de lichtbundels van de twee auto's hoe de man iemand hielp met opstaan. Arie keek nog eens goed. Het was de blonde jongen Smit!

Arie stond op en liep vlug naar beide mannen toe. Hij was er bijna toen hij van de overkant van de weg Jan Prins zag aankomen. Hij had dezelfde tactiek als Arie gevolgd, maar ze hadden zich mooi beet laten nemen. De slimme boeven hadden Smit uit hun auto gegooid en de jongens maar denken dat ze in een hinderlaag werden gelokt. Het was een briljant staaltje. Dat moest Arie tot zijn spijt toegeven.

Smit wankelde op zijn benen. Hij had een forse tik op zijn hoofd gekregen en was in de auto snel en slordig vastgebonden - dat was natuurlijk het heen en weer gaan van de Bedford geweest - en vervolgens eenvoudigweg in de berm gesmeten. Bij bewustzijn gekomen was hij gaan roepen.

"Laat maar," riep Arie tegen de kleine man die Smit bezorgd vasthield en zijn kleren afklopte.

De man keek hem verbaasd aan. Arie had op dit moment geen behoefte aan pottekijkers.

"We deden een spelletje. We hebben elkaar vastgebonden en het ging er om wie er het snelst weer bij de auto was. Dat hadden we pas in een film gezien."

Jan Prins knikte bevestigend. De jongen Smit was nog te verdoofd om wat te zeggen. Hij wreef met zijn hand over zijn gezicht.

"Jullie zijn gek, stapelgek," barstte het mannetje los. Zijn hoofd leek op dat van een kikker. Ovale schedel en bolle ogen. "En dat gaan jullie hier aan de kant van de weg doen. Weten jullie vaders dat wel? Ze moesten jullie in Veenhuizen opsluiten!"

Er kwam weer een auto aan. Arie gebaarde naar Jan dat die de Ford in de berm moest zetten en de lichten uit moest doen. Jan begreep het en liep naar de Ford. In de auto die nu stopte, een Renault 1000 KG, zaten op de voorbank drie mannen gepropt. Arie schatte dat ze op weg waren naar hun nachtdienst in de Rotterdamse haven. Schepen lossen of schoonmaken.

"Problemen," riep de man die achter het stuur zat. Het kikkerhoofdje keek in zijn richting en wilde wat zeggen. Maar na diep ademhalen besloot het mannetje niets meer te zeggen. Hij schudde zijn hoofd en liep naar zijn auto.

“Geen problemen,” zei Arie. “Bedankt, we komen er wel uit.” De man zwaaide en reed weg.

Jan reed hun auto tot vlakbij Arie en Smit. Arie zette zijn oude baas op de voorbank, de plek waar hij eerst had gezeten. Smit begon wat bij te komen, herkende Arie en keek hem met vreemde blik aan.

“Ik ben het echt,” zei Arie. Hij en Jan stonden voor Smit in het gras. Smit schudde zijn hoofd, als werd het zo helder. “Ik heb de laatste dagen zo veel vreemde dingen meegemaakt dat ik nergens meer van sta te kijken.”

“Wat,” vroeg Jan gretig.

Arie beduidde hem rustig aan te doen en de ondervraging aan hem over te laten.

“Zijn die Rinus en Joop vrienden van je.”

“Dat zou mooi zijn,” zei Smit.

“Ik ken die figuren pas twee dagen. Ze kwamen in ons pakhuis aanzetten met vragen over een partij worst een paar dagen er voor geleverd door Zwanenberg uit Oss. Er was iets misgegaan bij het worstdraaien en de hele partij moest terug. Ik vond het wel vreemd, maar ze betaalden zonder problemen alle kosten en nog meer ook. Vervolgens begonnen ze als wilden de blikken open te draaien.” Smit stopte even om op adem te komen en tegen Arie: “Je hebt het gezien achter het pakhuis.” Arie knikte. Smit ging verder.

“Ik vertelde ze dat ik al blikken had uitgeleverd, toen raakten ze pas echt in paniek. Ik moest onmiddellijk een lijst maken van kruideniers, die de blikken hadden gekocht en vervolgens gingen ze daar achter heen. Daar zijn ze anderhalve dag mee bezig geweest. De rest ken je.” Smit knikte naar Arie.

“En jij vond het normaal dat ze hem vastgebonden in jouw pakhuis achter lieten,” kwam Jan ertussen.

“Nee, natuurlijk niet. Maar ik kon op dat moment weinig anders. In de auto kregen we er ook heibel over. Met dat soort praktijken wil ik niets te maken hebben.”

Aries inschatting dat Smit gedwongen had meegewerkt leek terecht.

“Waar komen die figuren vandaan. Weet je dat?”

“Die Joop komt uit de buurt van Amsterdam. Maar hij is er door Rinus bijgehaald. En dat is een gevaarlijke vent. Joop vertelde mij dat Rinus Engelandvaarder is. Hij schijnt in het begin van de oorlog met een vriend in een boot de Noordzee te hebben overgestoken en daar van alles en nog wat uitgespookt te hebben.” Dat verklaarde in ieder geval het behendige zwaaien met een Smith & Wesson, dacht Arie.

“Waar gingen jullie naar toe?”

“Naar Goes,” antwoordde Smit. “Ze hadden uitgevonden dat er een stel blikken aan boord...”

“Dat verhaal kennen we,” onderbrak Arie hem.

Jan werd ongeduldig en schraapte met zijn voet over wat losse steentjes in de berm.

“Nog één vraag. Weet jij of ze alle blikken nu achterhaald hebben?”

“Dat durf ik niet te zeggen. Wij leveren alleen aan winkeliers en aan wie die het verkopen weet ik natuurlijk niet. Ze waren er snel bij, maar het kan zijn dat er al blikken in de winkel verkocht zijn.”

“Er staat niets meer bij jou.”

“Wat er stond is open gemaakt.”

“Krijg je nog een nieuwe partij.”

Smit lachte. “Ze gaan nog al snel de laatste dagen. Ik heb vanmorgen bij de fabriek besteld.”

“Dan gaan we,” zei Arie.

“Laten jullie mij hier staan,” vroeg Smit bezorgd. “En moet ik naar de politie?”

“Dat laatste zou ik zeker niet doen,” zei Jan Prins rustig. Dan kunnen wij nog aangifte doen van in ieder geval medeplichtigheid van vrijheidsberoving of iets dergelijks. Dat is een lastige voor je.” Smit knikte.

De jongens verwachtten van zijn kant geen moeilijkheden.

“Stap maar in,” zei Arie. “We zetten je in Dordrecht wel bij het station af.” Jan draaide de auto de rijksweg op. Ze verlieten de plek van de slimme hinderlaag. Een paar dagen later zou alleen de boer van wie de tarwe was zich afvragen wat er toch gebeurd kon zijn op zijn akker. Het leek wel of er een zwaar voorwerp geland was op de plek waar de spekmasse Roos het graan had geplet. Tot bij het station sprak niemand een woord. Met een korte groet nam Smit afscheid.

“Ik geloof hem wel,” zei Jan.

“Hm,” zei Arie. “Ik ook, maar iets klopt niet.”

“Waarom nemen ze Smit mee, vertellen hem waar ze heen gaan en gooien hem voor onze voeten op de weg.”

“Dat laatste is toeval. Ze wilden hem denk ik uit Amsterdam weg hebben tot het worstmysterie is opgelost.”

“Die Rinus is veel te slim om te vertellen waar ze heen gaan. Als ze naar Goes gaan en Smit is dat verteld, dan hadden ze hem niet uit de auto gegoooid.”

Jan floot tussen zijn tanden. “Daar kun je gelijk in hebben. Maar je vader hoorde hetzelfde.” “Het kan wel kloppen dat

de “Deo Volente” in Goes aankomt, maar dan zullen onze worstjagers eerder iets ondernemen.”

Arie rommelde in het handschoenenkastje van de Ford. “Ha, een wegenkaart. Het is behelpen, maar hier kan ik de route van de “Deo Volente” wel volgen.”

Hij begon op de kaart te turen, wat in het donker niet meeviel. Jan lette op de weg en dacht in tussen verder na. “Dat bedrijf Zwanenberg uit Oss is een bekend bedrijf. Groot geworden door het leveren van vlees aan het Amerikaanse bezettingsleger in West-Duitsland. Ze maken het bestrijdingsmiddel DDT en volgens mij maken ze ook stoffen die in allerlei medicijnen worden gebruikt. Dat spul komt uit slachtafval en zo.”

Zonder zich daar van bewust te zijn trok Jan een vies gezicht.

“Klopt,” zei Arie, ondertussen de kaart vlak voor zijn ogen bewegend.

“Ze zijn zelfs bezig met iets, dat je, nou ja, je weet wel, gewoon met je vrouw kan slapen zonder dat er kinderen van komen.”

Daar ging Jan niet op in.

“Ik bedoel te zeggen dat er in zo’n fabriek iets mis kan gaan en in het vlees terecht komt. Daar wil je dan wel achteraan zitten.”

“Dan kun je toch gewoon de groothandel bellen en die partij uit de pakhuizen halen,” zei Arie. “Ik kan me niet voorstellen dat mensen van zoiets schrikken.” Hij at immers alles wat er maar enigszins eetbaar uit zag. “En dan stuur je zeker niet twee van deze figuren, waarvan één gewapend.”

Dat was ook weer zo, moest Jan toegeven. Maar ergens moest er een verklaring zijn. En Jan was iemand, die altijd naar oorzaken en verklaringen zocht. Jan was lang niet bang, sterk en behendig ook. Hij had tenslotte, in Amsterdam, Joop in zijn eigen vrachtwagen weten te werken. Maar Jantje Prins had er een hekel aan om achter iets onbekends aan te zitten. Dat moest niet te lang duren. Arie daarentegen vond zoiets heerlijk. De dikkerd deed niets liever dan piekeren over hoe iets het beste aangepakt kon worden. Het risico dat je mis kon zitten nam hij dan op de koop toe. Door na te denken en met Jan en trouwens ook met Bob er over te praten, kwamen de vrienden er altijd weer uit. Dat was hun kracht en dat veroorzaakte ook hun avonturen. Anderen zouden het al lang opgeven hebben of niet eens gemerkt hebben dat er ergens iets vreemds aan de hand was.

Arie sloeg de kaart dicht en hield deze op schoot. "Pak de straks de afslag Willemstad, ik heb een idee."

"Dat is nog een kilometer of twintig schat ik. We wijken dan wel van de route naar Goes af."

"Weet ik," bromde Arie. "Maar daar zijn we heus wel op tijd."

En Arie sloot zijn ogen als moest hij door het harde denken weer op kracht komen. Jan was benieuwd wat zijn vriend in zijn schild voerde. Even later was er de afslag. Door het stikdonker ging het naar Willemstad. Er was geen bebouwing, her en der pinkte een lichtje in het Brabantse land. Bij het binnenrijden van het stadje duwde Jan tegen de schouder van Arie. "En nu."

"Rijd naar het gemeentehuis, kerk, marktplein of alle drie," geeuwde Arie.

Jan zocht braaf de straten naar het midden van het kleine stadje en ze reden een klein pleintje op.

"Stop maar," zei Arie. "Ik had gelijk."

Voor zich uitlachend, stapte Arie uit en liep naar een telefooncel die midden op het pleintje stond. Het nachtluchtje van de cel brandde vredig.

Jan zag Arie naar binnen gaan en in zijn zakken naar dubbeltjes zoeken.

Dat had succes, want Arie hand schudde wat kleingeld op het plankje naast het telefoontoestel.

Vervolgens scharrelde de dikke gestalte van Arie in de cel rond om de telefoonboeken te bekijken. Arie pakte er één van, sloeg het telefoonboek open en begon te zoeken. Dat was het sein voor Jan om maar eens te gaan luisteren. Wie ging zijn vriend om één uur 's nachts bellen? Langzaam liep hij naar de cel. Arie was het nummer al aan het kiezen en kreeg snel verbinding. De deur van de cel stond open, want Arie paste er moeilijk in. "Scheveningen Radio," hoorde Jan Arie op vragende toon zeggen. En na een korte stilte. "Ik wil graag een bericht opgeven voor de algemene frequentie op de korte golf en daarna een radiotelefoongesprek via jullie."

Dat was geen probleem. Op dicteersnelheid vervolgde Arie: "Wil de schipper van de "Deo Volente" uit Zwolle contact opnemen met - Arie las het nummer van de cel voor - met de heer Prins voor een belangrijk bericht betreffende de lading grind." Arie kreeg een bevestiging, bedankte en legde de hoorn neer.

Jan keek hem met fronsende wenkbrauwen aan. Arie bleef naast de cel staan en sloeg de armen over elkaar. "Het leven is soms eenvoudig. Ik wist bijna zeker dat hier een cel moest staan. Een stadje met een haven, daar

staan die dingen tegenwoordig. Het kwam uit ook. Vervolgens had die man op het havenkantoor met zijn Scheveningen Radio mij op een idee gebracht.”

Arie zei terecht Scheveningen Radio en geen Radio Scheveningen zoals de meeste mensen zeiden, want het was geen radiozender, maar een verbindingzender. De mensen van Scheveningen Radio werden altijd woest van het verkeerd gebruiken van hun naam.

“Zo kun je een schip bereiken.”

“Wanneer ze luisteren tenminste,” reageerde Jan. Hij wilde nog niet overtuigd zijn.

Arie stak een vinger op. “Er is over nagedacht. Het is de boodschappendienst van Scheveningen Radio, oproepen, waterstanden, onverwachte obstakels en zo. Als ze varen luisteren ze zeker en wanneer het schip aan de kant ligt heb je nog kans dat de schipper of een bemanningslid de radio naast zijn bed heeft aanstaan.”

Het was slim, moest Jan toegeven. Bovendien deze frequentie werd alleen door de schippers beluisterd. Je had nog van die mensen, die noodfrequenties afluisterden of het marifoonverkeer. Dat zou hier niet zo snel gebeuren. En wanneer de “Deo Volente” Arie zou terugbellen werd de verbinding via Scheveningen Radio gelegd en konden er ook geen buitenstaanders meeluisteren. Je wist maar nooit waar de Bedford kerels mee bezig waren.

“Waarom mijn naam,” vroeg Jan, “en wat ga je straks zeggen?”

“Roos is te bekend. Smit kent mijn naam en misschien heeft hij dat tegen die Joop en Rinus verteld. En wanneer ik de “Deo Volente” aan de lijn krijg vertel ik het verhaal zoals dat is.”

“En dan.”

“Daarom zat ik op die kaart te kijken. Het schip moet hier langs komen. Hollands Diep en vervolgens Volkerak.”

Jan kon zich de kaart van Zeeland en de Zuid-Hollandse eilanden nog aardig voor de geest halen. Het was tenslotte nog maar een paar jaar geleden dat het gebied op een februarinacht met storm en springtij tegelijk overstroomd was.

Arie ging verder. “Verderop moet een kleine werkhaven zijn. Er komt een dam in het Volkerak met schutsluizen. Ze zijn bezig met de voorbereidingen. Het schip kan daar wel naar de wal komen.”

“En dat alles voor een blik worst.”

“Wat misschien al leeg overboord is gegooid of waar niks anders dan worst in zit,” vulde Arie aan. “Maar we moeten het proberen.”

Ze liepen nu wat heen en weer voor de cel. Willemstad was in diepe rust. Eenmaal was er een fietser gepasseerd, die een schichtige blik in hun richting had geworpen en snel had doorgetrapt.

“En als er niet wordt gebeld.”

“We wachten nog en anders rijden we door naar Goes. Dan gaat het daar gebeuren,” antwoordde Arie. Er zou eerst nog iets anders gebeuren.

Even buiten Willemstad was er inderdaad een kleine werkhaven. Tot de bouw van de dam en het sluizencomplex was weliswaar besloten - iedereen was het er na de watersnoodramp over eens dat zoiets nooit meer mocht gebeuren - maar de uitvoering van de werken zou pas later kunnen beginnen. Niettemin hadden aannemers voor het droge grondwerk en de eerst te bouwen schermdam al wat materialen en machines beschikbaar. Deze werden wanneer dat uitkwam langzamerhand naar de werkhaven getransporteerd. Trouwens, de werkhaven moest ook nog uitgebreid worden. Op dat toekomstige bouwterrein zwaaide Piet Vliegman de scepter. Piet was ingehuurd door een aannemer omdat er dure materialen lagen en er een paar weken geleden op een nacht spullen gestolen waren. In Willemstad werd dan al snel gezegd dat het Rotterdammers waren, die zulke dingen deden. Maar er waren genoeg mensen die deze spullen goed konden gebruiken. Vandaar de aanstelling van Piet.

Hij had zijn hele leven in de suikerfabriek in Dinteloord gewerkt en was met pensioen. Toen de aannemer hem vroeg of hij 's nachts een oogje in het zeil wilde houden, had hij onmiddellijk ja gezegd. De aannemer had een kleine keet neergezet en Piet had zich met oliekachel en een stormlamp geïnstalleerd. Je zat er heerlijk rustig en had over de pas gestorte voorlopige kadewand goed zicht op de passerende schepen. Piet klom regelmatig even op de dijk om in het donker de lichten van de scheepvaart te zien. Hij was bovendien een verwoed hengelaar en had vaak twee hengels uit liggen waarmee hij vooral schol en paling ving. Dat werd dan in de keet schoongemaakt, gebakken en opgegeten. Dat kwam prima uit want zijn vrouw hield niet van een gebakken vislucht in huis. De enige, die nu naar vis stonk was Piet, wanneer hij 's ochtends thuiskwam. Maar dat had hij opgelost door z'n kleren buiten aan de drooglijn te hangen. Hij vond het

verantwoordelijk werk, had zich een schipperspet aangemeten en zijn uitrusting compleet gemaakt met een verrekijker die hij ooit van een Canadese officier had gekregen. Het ding hing altijd om zijn nek. Deze Piet stond nu bij de langzaam aanrollende en zwak op de dijk brekende golven van het Volkerak en controleerde zijn hengels. De lijnen stonden nog strak. Hij keek naar de overkant waar hij in het Noorden de contouren kon onderscheiden van de Hoekse Waard en Westelijk Oostflakkee. Wanneer het helder was zoals vannacht dan kon hij op het eiland Tiengemeten de lichten van de boerderijen zien branden. Nu was alles daar in het donker gehuld. Vervolgens ging het met de handen op de rug schuin de dijk op en stapte Piet tussen de Muralt betonnen schotten door boven op de dijk. Alles zag er rustig uit. Het was een makkelijk baantje, maar als er iets zou gebeuren dan was hij wel verantwoordelijk. En dat idee rustte zwaar op hem. In de verte hoorde hij het geluid van een rijdende auto. Het geluid kwam dichterbij. Uit de bocht van de polderweg die nog naar de werkhaven leidde kwamen twee koplampen te voorschijn. De brede stralenbundels priemden door het landschap. Nachtelijk bezoek, dat kwam niet vaak voor. Piet haastte zich naar zijn keet om de bezoekers te ontvangen.

MET EEN MOTORVLET OP HET VOLKERAK

Arie en Jan hadden de moed bijna opgegeven. Na een vol uur wachten waren ze het beu. Arie had honger gekregen van het gedrentel over het pleintje en Jan vond het tijd om naar Goes te gaan. Ze wisten dat de Bedford hen voor was en hoe minder tijd de boeven zouden hebben in Goes om de jongens op te vangen hoe beter. De jongens hadden geen zin in nieuwe verrassingen en er was nog het vermoeden dat Rinus en Joop de "Deo Volente" elders zouden onderscheppen. En dat uitzoeken zou ook tijd kosten. Alles hing af van de vraag of het zou lukken om contact te krijgen met het schip.

De kerktoren van Willemstad sloeg twee uur. Arie stapte resoluut naar de Vedette. En op dat moment rinkelde de bel in de telefooncel. Na twee keer overgaan had Arie die te pakken.

"Met Prins."

"Scheveningen Radio. U krijgt verbinding." Twee klikken en een

seconde later klonk een zware mannenstem. "Prins hier."

"Ja, Prins," zei Arie verbaasd.

"Met Prins, schipper Prins van de "Deo Volente," Zwolle. Wat is dat over mijn lading."

De schipper heette ook Prins, constateerde Arie.

"Het gaat inderdaad over uw lading," reageerde Arie vlot. Jan luisterde door de open deur van de cel mee. "Maar niet over de lading grind. Heeft u in Amsterdam zes blikken worst gekocht, Frankfurter worst." Arie besepte het lachwekkende aan deze vraag via een radiotelefoongesprek. Maar de reactie was anders dan hij verwacht had. Het bleef een paar seconden stil en toen barstte de heer Prins los: "Blikken worst, alweer die dingen. Ik heb in Jutphaas, bij de sluis, ook al twee snuiters gehad, die belangstelling hadden voor de worst."

"En," vroeg Arie zo ontspannen mogelijk.

"Ze stonden tegen me te schreeuwen vanaf de kant, daar heb ik een hekel aan. Bovendien ik wil die blikken helemaal niet kwijt."

"U heeft ze nog?"

"Ik heb ze nog en ik zal ze lekker op eten. Ben jij wel goed bij je hoofd om via Scheveningen Radio om blikken worst te vragen."

Arie begreep dat nu de tijd gekomen was om open kaart te spelen. "Er is iets met die worst. De twee figuren die u in Jutphaas hebt gezien, zitten achter die blikken aan. Wij ook."

“Wat is er dan mee,” kwam de schipper, nu wat krakend, door.

“Dat weten we juist niet.”

“Weet je wat jongen, ik ben nu net op het Hollands Diep en over een paar uur in Goes. Dan zal ik de boel eens gaan bekijken en als er wat mee is dan lever ik het bij de politie af. En nu genoeg, ik verbreek de verbinding.” Weer een hevig gekraak en vervolgens geruis. Arie had geen verbinding meer.

“Scheveningen Radio, uw ...”

Arie gooide de hoorn er op. Hij stapte de cel uit.

Jan keek hem vragend aan.

“We rijden naar die werkhaven kijken of daar een boot ligt en proberen de “Deo Volente” te onderscheppen. Lukt het niet dan rijden we door naar Goes,” zei Arie in één adem.

Jan startte de Vedette en reed in de richting waar hij wist dat de kust was. Het bleek moeilijk zoeken in de onverlichte polder, maar na wat rondrijden over smalle polderweggetjes vonden ze de juiste richting. In de verte was de dijk te zien, de kruin duidelijk afgetekend tegen de sterrenhemel die er weids bovenuit stak. Het waren Jan en Arie, die nachtwaker Piet had zien aankomen. Jan reed over de korte kade van de kleine werkhaven. Het was met recht een kleine haven. Met had een bestaande inlaag wat uitgegraven en een verbinding met het Volkerak gemaakt. Vanuit de haven voerde een kort kanaal met een bocht naar het open water. Aan weerszijden van de verbinding met het open water waren grote basalt blokken gestort om te voorkomen dat bij harde wind, de golven de haven in sloegen. Rond de haven zelf waren de blokken eveneens gestort. In een waaier vormden ze een extra bescherming. Later zouden die blokken dienen als fundament voor de dam. Arie en Jan hadden daar nu geen oog voor. Jan parkeerde de Vedette met de neus naar de basalt blokken toe en ze stapten uit en roken het zilte water. Bijna onmiddellijk zagen ze iemand op zich afkomen. Jan monsterde de man die kwam aanlopen. Het kon niet missen, een nachtwaker. Wat moest de man in hemelsnaam midden in de nacht met een verrekijker op zijn borst, dacht Jan. Ook Arie had in de gaten dat ze hier met een gediplomeerde bemoeial te maken kregen.

“Ha, u bent er,” zei Arie.

Piet keek hem verbaasd aan. Alsof hij ergens onverwacht langs kwam, in plaats van andersom. Maar dat was juist Aries bedoeling.

“De heer Prins - Arie wees naar Jan, die naast de auto stond - en ik zijn van het Koninklijk Zoölogisch Instituut van de Rijksuniversiteit Leiden. Wij doen onderzoek naar het nachtleven van kruipende dieren op zeebodems in zout water. Daarom zijn wij nu hier.” Arie had dit alles op een toon gezegd alsof hij bij iemand de gasmeter kwam opnemen.

Piet gaapte hem aan. Hij had alles verwacht, maar niet dit. Hij had ook altijd gedacht dat krabben en kreeften, de enige kruipende dieren in zout water die hij kende ‘s nachts net als mensen rust hielden, maar deze studenten zouden dat wel beter weten. “Tja,” zei Piet en plukte wat aan zijn dunne haar. “Ik weet van niets, maar gaat uw gang maar. Er zitten hier veel krabben.”

“Wij moeten het water op vannacht, er is hier toch ergens een boot?” Arie had haast, want wanneer de “Deo Volente” al gepasseerd zou zijn, dan was zijn hele plan tevergeefs.

“Er ligt hier een vlet,” zei Piet. “Maar ‘s nachts het water op gaan is gevaarlijk. Dit zijn hier open zeearmen en de scheepvaart gaat gewoon door.”

“Dat weten we, maar het moet juist vannacht gebeuren.”

“Waarom,” vroeg Piet verbaasd.

“Omdat we morgen ons onderzoek afgerond moeten hebben.” Arie wendde zich af, hij had nu genoeg gekletst. Jan stond al even verderop aan de kade. “Hier ligt dat ding.”

Aan twee touwen lag een stalen motorvlet langzaam te dobberen. Arie zag dat het een brede en zware vlet was. Daar konden ze het wel mee wagen.

“Die is van de baggeraars,” zei Piet ongevraagd. Hij was met de jongens meegelopen.

“Weten we,” zei Arie kort. “Heeft u de sleutels?”

Piet haastte zich naar zijn keet, waarop een sleutelbord, de sleutels van de vlet hingen. Die jongens hadden alles goed voorbereid, dacht hij nog. Jan was in de vlet gesprongen en lichtte het voorste luik op. Hij bekeek de motor en tank.

“18 pk, twee cilinder motor en de tank nog bijna vol,” riep hij naar Arie.

Dat zou wel gaan. Piet kwam teruglopen en overhandigde de sleutels aan Arie. Arie had al een touw los. Hij pakte de sleutels en wees Piet het andere touw. “Gooit u die los?”

Arie zakte in de vlet en ging in de kuip op de U-vormige bank aan de voorkant zitten. Jan pakte de sleutels van hem aan en rommelde wat bij het stuur. De motor plofte

onverwacht aan. Jan voer een klein stukje achteruit, schakelde in de voor stand, gaf gas bij en voer met een fraai boogje, snelheid langzaam opvoerend, het kanaal op.

Arie stak een hand op naar Piet. Die keek hen bewonderend na. Ze konden varen, maar wat vreemd dat ze verder helemaal niets bij zich hadden. Geen lijnen, geen netten en echt gekleed voor zo'n tocht waren ze ook niet. Hij haalde z'n schouders op en liep terug naar zijn warme keet. Hij zou ze zo wel weer zien.

Iedereen heeft wel eens met een boot op zee gevaren en misschien met een kleine zeilboot of motorboot op een plas of meer. Met een stalen motorvlet op open water is toch wat anders. Zeker op de plek waar Arie en Jan nu voeren. In het Volkerak kwamen zowel de golven van het Grevelingen als van het Haringvliet aanrollen. Dit gedeelte heette het Hellegat omdat daar de golven van beide zeearmen tegen elkaar aankwamen en dat kon de meest vreemde en ook gevaarlijke situaties opleveren. Gelukkig was het een rustige zomernacht en was er nauwelijks wind. Toch had Jan, nadat hij het kanaaltje uit was, in het begin alle moeite de vlet recht op de golven te houden. Het zoute water spatte over de stompe boeg van het schip. Er zat geen kap op. Om te voorkomen dat hij drijfnaat zou worden kwam Arie kwam al snel achter Jan zitten. Jan had het stuur opgeklapt en stond wijdbeens in de vlet. Langzamerhand kreeg hij het ding beter onder controle. Het was vooral een kwestie van zoveel mogelijk meegaan met de golven, constateerde hij. Er kwam nu ook minder water in de boot. Het was een prachtige nacht, de sterren flonkerden boven hun hoofd en wanneer het vijftien graden warmer was geweest dan hadden ze zich in de Stille Zuidzee kunnen wanen.

Jan rilde, zijn dunne shirt bood weinig bescherming tegen de nu wat kille nacht.

“Naar de vaargeul,” beduidde Arie.

Hoewel ze dit water niet kenden, wisten ze dat rechts van het Hollands Diep was en links het Haringvliet. Daar moesten ze niet zijn. Jan had een zuidelijker koers aangehouden, het Volkerak in. Op de plek waar ze nu voeren zag Jan aan bakboord de basaltblokken en de opening van het kanaal in de dijk van de werkhaven bij Willemstad langzaam kleiner worden en aan stuurboord de kustlijn van een eiland. Welk, wist hij niet.

“We kunnen niet te ver,” waarschuwde hij Arie.

Arie knikte. Hij was ook niet helemaal op zijn gemak. Hun vlet had geen navigatielichten en je zo maar in en

vaarroute begeven was gevaarlijk. Passerende schepen zouden hen niet zien.

Er was hier geen echte vaargeul, maar een boei markeerde waar het water dieper werd, verderop zou dan nog zo'n boei zijn. Jan voer langs de boei en besloot vanaf de boei een rechte koers naar het Noordwesten te houden, dan kon hij altijd terug varen. De boei gaf met de twee bekende rechtopstaande pijlen aan waar het Noorden was. Jan was blij dat hij thuis op een lange winteravond met de Britannica op schoot een kleine studie had gemaakt van het navigeren in kustwateren. Zijn latere ervaringen deden de rest.

“Kijk daar,” wees Arie.

Jan had het al gezien. Vanuit het Zuiden naderden twee schepen, dicht bij elkaar, met volle verlichting. Jan nam gas terug. Hij had liever niet dat ze hen zagen. Straks werden ze nog opgepikt en hij was er zeker van dat de politie te water korte metten met hen zou maken vanwege hun roekeloos nachtelijk varen midden tussen de beroepsvaart. Aries Zoölogisch Instituut zou dan weinig helpen.

De twee schepen doorkliefden het donkere water. Hun witte boeggolf was even hoog. Jan zag vanaf honderd meter dat het twee mosselkotters uit Yerseke waren. Waarschijnlijk binnendoor op weg naar de Waddenzee. De schippers zagen hen gelukkig niet. Jan hield koers en zag het achterdek van de kotters verdwijnen, daar kwam de hekgolf. Maar dat viel mee. Hij stuurde de boeg van de vlet op de golven, de vlet schommelde mee en dat was alles.

Uit de richting van het Hollands Diep naderde een ander schip. Geen kotter, deze was een stuk langer. Jan gaf gas om ruim voor het schip langs te kruisen en dan te zien of het de “Deo Volente” soms was. Ook Arie had het gezien. Het water spatte nu weer over de boeg. Jan moest langzamer varen.

“Is het niet,” schudde Arie. “Ligt veel te hoog op het water.”

Jan begreep het. Hun schip was geladen, dan moest het veel dieper liggen dan deze. Het was wel een rijnaak. Het schip voer langs. Even dacht Jan, dat vanuit het flauw verlichte stuurhuis naar hen werd gekeken, maar hij moest zich vergist hebben.

Jan draaide de vlet wat bij. Waar waren ze vandaan gekomen? Het was verwarrend met al die verschillende kustlijnen. Maar hij zag de tien minuten geleden

gepasseerde boei nog knippen. Dat zou hem nog wel zijn.

Er waren nu nergens schepen meer te bekennen.

“Hoe had je het straks gedacht?”

Ze konden moeilijk met een motorvlet een rijnaak enteren.

“Ik zit nog te denken,” zei Arie. “Er schiet me wel iets te binnen.”

Jan vertrouwde zijn vriend volledig. Hij had tenslotte de nachtwaker ook vlot om zijn vingers gebonden. In de verte knipperde weer wat, een markering van de vaargeul. Dan zou die, schatte Jan, hier een kilometer of twee breed zijn. Maar op het water en zeker in het donker was het moeilijk schatten wist hij uit ervaring. Hij draaide het stuur naar rechts om een noordelijker koers aan te houden. Zo kon hij Willemstad aan zijn rechterkant houden en het Hollands Diep overzien om te kijken of er schepen naderden.

Jan klapte het stuur neer en ging naast Arie zitten. Ze voeren nu zachtjes en dobberden op de golven.

“’s Middags hang je rond in een bloedhete tuin en vijftien uur later zo zit je zowat op volle zee,” zei Arie.

Jan knikte. “Maar wel een avontuur.”

Het was snel gegaan vandaag. De perikelen bij het pakhuis, de Bedford boeven en nu deze nachtelijke onderneming. Arie liep voorzichtig naar voren en keek onder het luik.

“Verbandtrommel, gereedschapskist.”

Hij rommelde verder. “Hier Jan, een oude leren bal.” Wat moest men daar in hemelsnaam mee? Verder lagen er vieze overalls, werkhandschoenen en een half blik olie. Arie schoof weer terug. “Ik had gehoopt op een lichtpistool of zo, maar deze boot is daar niet op voorbereid.”

“Het lijkt me niet verstandig hier lichtkogels in de lucht te schieten,” reageerde Jan. “Dat wordt van alle kanten gezien en voordat je het weet heb je reddingsdiensten op je nek. En zoiets nemen ze je niet in dank af.”

Arie gromde. Dat wist hij ook wel. “Ik had die laag over de “Deo Volente” heen willen schieten. We moeten toch de aandacht trekken. Ik kan moeilijk voor het schip in het water springen. En daar komt hij aan, denk ik.” Aries scherpe ogen hadden een lichtje bespeurd dat vanuit het Hollands Diep op hen afkwam. Jan zag het nu ook. Twee toplichten op de verschillende masten. Hij gaf gas en de vlet zette zich onmiddellijk in beweging.

“Probeer er naast te komen.”

Dat was makkelijker gezegd dan gedaan. Het schip was nog een eind weg en bovendien zat het aan de Brabantse kant van de vaargeul. Jan zou dwars door de geul een grote bocht moeten maken. Hij draaide de gashendel op vol en de vlet schoot door het water.

“Wacht,” riep Arie.

Jan nam weer gas terug. De dikkerd liep weer naar voren en trok twee overalls uit het luik. “Doe zo’n ding aan.”

Verbaasd pakte Jan de modderige overall vast. De volgende twee minuten waren ze in de schommelende boot bezig om zich in een overall te hijsen. Arie kreeg de knopen niet goed dicht. Het blauwe katoen van de overall spande om zijn machtige buik. Jan pakte het stuur weer vast. Het schip was een stuk dichterbij gekomen. Ze zagen nu wel het rode stuurboordlicht en groene bakboordlicht aan weerszijden van het stuurhuis. Maar ze konden nog steeds niet zien of het de “Deo Volente” was.

Jan koerste in noordelijke richting door de geul om eerst de naam te kunnen lezen en vervolgens achter het schip langs, er naast te komen. Hij zag de witte band op de voorsteven, waar de naam op stond. Het waren twee woorden.

“Raak,” zei Arie. “Het is ‘m.’”

Jan kon de naam nu ook lezen. Daar was het schip dat ze zochten. Een betrekkelijk kleine binnenvaarder, zwaar geladen, het water spoelde over het gangboord. De motor stampte met een diep geluid. Ze waren er al voorbij. De schipper had hen niet gezien. Jan draaide aan het stuur en keek Arie vragend aan.

“Ga maar aan stuurboord langs zij.”

Jan deed wat hem gevraagd werd. De vlet kwam naast de achtersteven en nu naast het stuurhuis. Ze konden de schipper duidelijk zien staan. Jan hield een meter of tien tussenruimte. De vlet danste op de golven die de “Deo Volente” opwierp. Uit zijn ooghoek moest de schipper de vlet gezien hebben. Hij keek in hun richting. Arie ging staan en maakte met twee armen wilde gebaren. Hij schreeuwde: “Onze netten, je hebt onze netten stuk gevaren!”

De schipper kon dat boven het geluid van de scheepsmotor niet horen.

Hij begreep wel dat er iets aan de hand moest zijn, want een motorvlet midden in de nacht naast zijn schip met twee jongens er in, dat was niet gewoon.

Hij gooide de deur van het stuurhuis open en hield zijn hand achter zijn oren.

“Wat is er aan de hand?”

Arie herhaalde zijn boodschap. Hij was gaan zitten, want hij had geen zin om uit de nu wildschommelende vlet overboord te duikelen. Jan had alle moeite om koers te houden. Aries arm ging weer omhoog en zo hard hij kon riep hij: "Je hebt onze visnetten stuk gevaren." De schipper verstond netten en stuk varen en dat was voldoende. Hij was zich uiteraard van geen kwaad bewust en was steeds in de vaargeul geweest.

Niettemin wilde hij geen last met palingvissers of wie dan ook. De man dook terug naar zijn stuurrad en keek snel om zich heen of er andere schepen in de buurt waren. Het geronk van de motor werd lager en de "Deo Volente" minderde vaart. Arie ging weer staan en zwaaide driftig. "Je zult de schade moeten vergoeden, wij moeten ons brood er mee verdienen." Jan kon zijn lachen bijna niet in houden. Arie gaf een prachtig nummer weg van een boze vissersjongen. De te krappe blauwe overall die half open stond en het rode hoofd van zijn vriend maakte zo'n lachwekkende indruk, dat hij zich niet kon voorstellen dat hier iemand intrapte. Het leek wel een carnavalsvoorstelling.

Maar de schipper van de "Deo Volente" trapte er wel in. Het schip lag nu bijna stil en de boeg kwam langzaam naar de vlet toe. Jan hield dezelfde afstand, want wanneer de vlet tegen de scheepswand aan zou slaan kon je een akelige klap maken.

Uit de kajuit voor op het schip kwam iemand aanrennen. Het was de dekknecht die daar naast de hulpmotor sliep en wakker was geworden door de veranderde snelheid van het schip. Hij kwam kijken wat er aan de hand was.

"Ga er zo dicht mogelijk naar toe, Jan. Ik probeer aan boord te komen. Jij vaart meteen weg."

Jan stuurde naar links. Hij kon weliswaar aardig met boten, vooral zeilboten overweg, maar hij was natuurlijk geen volleerd schipper. De ruimte tussen vlet en rijnaak werd minder. Je moest er niet tussen vallen. Dat was Arie ook niet van plan. Voor iemand die zojuist zijn drift op heftige wijze had getoond stond hij opmerkelijk rustig in de vlet. De schipper van de "Deo Volente" en de knecht stonden naast elkaar in het gangboord. Ze zagen dat Arie aan boord wilde komen. De schipper was er niet blij mee, maar lang blijven liggen zo, midden in het Volkerak, kon ook niet.

"Hijs hem maar aan boord," zei hij tegen de knecht. Zelf beklom hij het trapje naar het stuurhuis. Jan liet de vlet zo dicht mogelijk tegen het grote schip aankomen. Doordat het zo diep lag was de overstap niet moeilijk. De knecht

stak een hand uit. Na een misgraai had Arie de hand te pakken.

Beide schepen lagen zowat stil. Arie zette snel zijn voet op de rand van de "Deo Volente" en wipte verbazingwekkend behendig aan boord. De knecht trok hem iets op en daar stond hij op het dek. Jan voer zoals afgesproken onmiddellijk weg en bleef een meter of vijftig schuin achter de "Deo Volente" hangen. Arie moest het nu alleen opknappen.

De schipper van de binnenvaarder had zijn koers hervat en keek vanaf zijn stuurrad half nieuwsgierig, half boos naar Arie, die het stuurhuis was binnengestapt.

JAN ALS DE LONE RANGER

Tot dusver was alles vrij simpel. Hoewel de jongens geen enkel idee hadden waar het nu om draaide, wisten ze wel dat ze achter blikken worst aan moesten. En als het even kon uit de grijpgrage handen van Rinus en Joop blijven. Dat was alles. Jan en Arie waren gezamenlijk opgetrokken en hadden het een heel eind gebracht. Ze vermoedden niet dat hen de volgende dagen nog heel wat boven het hoofd zou hangen en de zeilvakantie op de Kaag wat anders zou lopen. Het zou steeds ingewikkelder worden.

Jan zag het water achter de schroef van de "Deo Volente" kolken, het witte schuim spatte op en het schip kwam weer in beweging. Dat moest ook wel, want schuin achter Jan en de "Deo Volente" kwam al weer een nieuwe boot uit het Hollands Diep aan. Jan wachtte tot die boot hem een paar honderd meter aan bakboord gepasseerd was. En besloot toen om terug naar de werkhaven bij Willemstad te varen. Hij had weinig zin om achter Arie aan te gaan, want dat kon wel eens heel lang duren. Arie was mans genoeg om zijn eigen boontjes te doppen. Hij kon beter met de auto naar Goes gaan, dan hadden ze die daar bij de hand. En hij vond het genoeg zo met de kleine motorvlet in deze onrustige zeearmen. Hij stuurde in de richting van de Brabantse kant en zag tot zijn genoegen een minuut of tien later de omtrekken van de werkhaven boven het zwarte water opdoemen. Iets zuidelijker dan hij had gedacht. Dat moest de stroming geweest zijn toen ze stillagen. Toch duurde het nog een kwartier totdat Jan met een rustige vaart terug was in het kanaal dat het haventje met het Volkerak verbond. Hij liet de motorvlet langzaam uitlopen tot hij bij de kant was.

Zoals hij al verwacht had, stond de nachtwaker die de vlet had horen aankomen, al te wachten bij de aanlegplek. Hij pakte het touw aan dat Jan hem toewierp en sloeg het om een bolder. Jan legde de vlet aan de achtersteven vast en klom op de wal. Piet keek Jan nieuwsgierig aan en vervolgens achter Jan in het water alsof Arie soms in het water dreef. Jan realiseerde zich dat enige uitleg op zijn plaats was. Hij deed de overall uit en gooide deze in de vlet. Vervolgens gaf hij Piet de sleutels van de vlet terug.

"Die andere jongen is aan de overkant gebleven. Er bleken daar nog al wat dieren te zijn. Ik haal hem er zo op."

Piet had vanaf de dijk de motorvlet een tijd kunnen volgen, maar deze uiteindelijk uit het zicht verloren. Ook

het stilliggen van de “Deo Volente” was hem niet opgevallen. Hij had weliswaar de lichten van verschillende schepen gezien. Maar op die afstand in het donker op een bewegend oppervlak is het moeilijk te zien of een voorwerp zich verplaatst of niet. En zo lang hadden de vlet en de “Deo Volente” niet stilgelegen. Maar Jan was voorzichtig. “Je kunt helemaal niet naar de overkant,” zei Piet. “De eerste boot gaat pas om zeven uur.”

Jan begreep dat hij de veerboot - hij zou niet weten welke - bedoelde. “Ik moet eerst nog verderop zoeken. We hebben nog een paar uur nodig. Bedankt voor de hulp.” Dat leek hem genoeg.

Piet bleef met een hoop vraagtekens achter. Hij zou nog dagenlang, beter gezegd nachtenlang nadenken over de twee jongens die midden in de nacht met een motorvlet het Volkerak op waren gegaan. Hij zou er nooit goed uitkomen. Piet zag de rode achterlichten van de Vedette langzaam in de polder verdwijnen.

Jan zocht de weg naar Willemstad. Hij herinnerde zich Aries gedachte dat de bestemming Goes mogelijk een truc was van de boeven. Maar de “Deo Volente” zou in Goes aankomen en Arie was aan boord. Mochten Rinus en Joop nog iets in gedachten hebben dan was Arie er in ieder geval bij en uiteindelijk moest hij toch in Goes zijn.

Het was nu vier uur in de morgen. Jan stopte in Willemstad op hetzelfde pleintje met de telefooncel, waar ze eerder uit gebeld hadden. In het licht van een lantaarnpaal zocht hij naar de wegenkaart die Arie eerder geraadpleegd had. Hij vond het slordig opgevouwen ding onder de stoel van Arie en streek de kaart voorzichtig glad. Al die eilanden. De route over de weg wist hij wel, maar de situatie op het water was hem minder duidelijk. Hij zag dat de “Deo Volente” via het Zijpe en het Mastgat op de Oosterschelde zou komen en deze dan kon oversteken naar Goes. Die plaats lag op Zuid-Beveland en bij het Goese Sas zou de boot door een sluis moeten. Daar was het punt waar hij het schip met Arie kon opwachten. Jan legde de kaart naast hem op de voorstoel, startte de Ford en reed uit Willemstad weg.

Zuid-Beveland is geen eiland. Het zit met een smalle strook aan Brabant vast. Na Bergen op Zoom is er een spoorlijn en een betonweg die Zuid-Beveland invoeren. De betonweg is de doorgaande weg en verbindt tegelijkertijd de verschillende dorpen zoals Rilland-Bath, Krabbendijke en Kruiningen, die aan verschillende kanten van het spoor liggen. Daardoor is het een feit dat die betonbaan tussen Bergen op Zoom en Goes de spoorlijn

maar liefst zes keer kruist. Jan kende de omgeving redelijk. Rond Bergen op Zoom hadden ze een paar jaar eerder spannende avonturen beleefd met de gewiekste sigarettensmokkelaar Frans Tempelaars. En bij Kruiningen een slag uitgevochten met Henny Schol om de Grimbos schat. In het kanaal door Zuid-Beveland was destijds bij de jacht op de schat een schip, de "Waterjuffer" ontploft. Jan had trouwens altijd bezworen dat er in de Zeeuwse klei nog een goudstaaf begraven moest liggen. Arie en Bob hadden dat weggelachen. In ieder geval zou hij nu niet gaan zoeken. Om halfzes was Jan de buitenwijken van Bergen op Zoom gepasseerd. De weg liep met een paar bochten licht naar beneden. De lucht werd van donker nu grijs en langzaam wit. Het zou weer een mooie dag worden. Rechts en links van hem waren er polders. Door die polders liepen enkele rechte wegen omzoomd door bomen en meidoornheggen. Sommige van die polderwegen kwamen uit op de betonbaan. Maar er was nu geen verkeer. De motor van de Ford zoemde en Jan probeerde wakker te blijven. Dat waren van die moeilijke momenten alleen aan het stuur, de spanning viel weg en wanneer je niet oppaste doezelde je zo weg. Jan concentreerde zich op het beton voor hem.

Hij had daardoor niet in de gaten dat achter hem, op zo'n polderweg vlak langs de betonbaan, een grijze auto zich van achter een paar bomen losmaakte. De auto zwaaide de weg op en Jan zag het pas toen de wagen in zijn achteruitkijkspiegel opdoemde. Toen was het te laat. Voor hij gas kon geven was de Bedford, want die was het, naast hem en hoorde hij een knal. Instinctief dook hij weg, maar hield hij het stuur stevig vast. Dat was maar goed ook want Ford begon meteen heftig te slingeren. Ze hadden de achterband lek geschoten. Jan keek in zijn spiegel en zag de Bedford weer komen. Rinus hing uit het raampje en hield zijn revolver naar voren gericht. De schurk had het op de andere achterband gemunt, dat was duidelijk, maar dat zou ze minder makkelijk afgaan. Met één kapotte band kon je nog wel rijden en de Ford was sneller dan zijn grotere naamgenoot.

Jan gaf meer gas en stuurde naar het midden van de weg. Zo zouden ze niet naast hem kunnen komen.

Pats, een tik. De kogel moest door de achterklep geslagen zijn. Frisse morgen, dacht Jan. Straks raken ze de benzinetank. Hij stuurde nog meer naar links en voelde dat de auto hevig naar rechts trok. Hij reed nu bijna

zeventig kilometer per uur en met een lekke band was dat niet ongevaarlijk.

Hij kon nergens van de weg af. Stoppen en weglopen zou ook geen zin hebben. Hoever was het eerstvolgende dorp? Te ver, de boeven waren niet voor niets daar gaan staan. Jan kon zich wel voor zijn hoofd slaan. Had hij maar beter op gelet. Een ideale plek voor een hinderlaag. Iedere auto, Zeeland in, moest er langs komen. Maar nu was het te laat. Er klonken geen schoten meer. De Bedford zat twintig meter achter hem. Iets anders proberen? Jan had geen keus. Hij minderde wat vaart en slingerde opzettelijk wat meer. De boeven moesten denken dat hij veel hinder ondervond van de lekke band. En nu op de rem. Jan trapte het rempedaal in en keek in zijn spiegel. De voorkant van de Bedford vulde zijn spiegel. Jan spande zich. Maar Joop moest het op het laatste moment gezien hebben.

De Bedford schampte Jans linker achterbumper en hij schoot naar rechts.

Rinus, die inderdaad koelbloedig moest zijn, hing nog steeds uit het raampje en had nu de Vedette vol in zijn vizier. Jan hoorde drie knallen, de kogels sloegen vlak bij zijn voeten in. Een kogel ging finaal door het portier en kwam tien centimeter naast Jans voet in de bodemplaat van de auto terecht. Een andere kogel sloeg alleen schilfers uit het beton en de derde hielp met een knal de linker voorband aan flarden. Gelukkig voor Jan reed hij niet hard meer. De Ford zwalkte naar rechts en Jan wist deze met verkrampde armen tot stilstand te brengen voor hij met Ford en al in de berm zou belanden. Jan trilde van de spanning. De Bedford stopte voor hem en de twee mannen sprongen gelijktijdig uit de wagen.

Jan bleef achter het stuur zitten. Hij zag dat de mannen links en rechts de weg afspeurden. Niemand te zien. Rinus was al bij het portier van de Vedette. Hij rukte het open.

“Eruit.”

Jan voldeed aan het verzoek. Rinus duwde hem naar de andere kant van de auto, waar Joop al grijnslachend stond te wachten. Die had nog een appeltje te schillen met Jan vanwege het gebeurde in Amsterdam. Jan stond nu tussen hen in. Voor toevallige passanten zou het zijn alsof ze een praatje aan het maken waren.

Rinus begon. “Waar is je dikke vriend?” Jan dacht razendsnel na. Was het mogelijk om te ontkennen dat Arie in de auto had gezeten? De boeven hadden hem gebonden in het pakhuis achtergelaten. Maar Joop had

hun beiden eerder 's nachts bij de spoorwegovergang voor Dordrecht in de auto zien zitten. Hij begreep dat hij in dit stadium geen onzin moest ophangen. Daarvoor hadden ze hem niet met schoten tot stilstand gedwongen.

"Hij is onderweg uitgestapt," antwoordde Jan.

Rinus keek hem aan met een blik van dat snap ik ook wel. "Waar is hij uitgestapt en waarom. Ik hoop dat je in de gaten hebt dat we hier geen spelletje aan het spelen zijn." Dat had Jan in de gaten. Hij bleef zo kalm mogelijk. "Hij is in Willemstad uitgestapt omdat hij wilde proberen aan boord van een schip te komen, waarvan de kok in Amsterdam blikken worst heeft gekocht."

Joop lachte. "Wil hij er naar toe zwemmen of zo."

Rinus beduidde dat zijn maat z'n mond moest houden.

"Hoe wisten jullie dat?" "Dat had hij in het pakhuis van jullie zelf gehoord. Daarna heeft hij navraag gedaan bij het havenkantoor. Arie wil in Willemstad uitzoeken of hij dat schip nog ergens kan onderscheppen."

Jan vond dat hij genoeg verteld had zo. Minder was niet mogelijk en zo liet hij in het onzekere of ze het schip al dan niet hadden getroffen.

Maar wanneer de mannen in tijd zouden gaan rekenen, dan moest er ruim twee uur verdwenen zijn. De tijd die hun tocht op het Volkerak had gekost.

"Het is niet te geloven," zei Rinus op bittere toon. "Een stel HBS-knapen die toevallig tegen je oplopen in Amsterdam gedragen zich nu als een stel horzels. Jullie zullen er spijt van hebben mij ooit tegengekomen te zijn." Rinus greep Jan hard vast. "Ik waarschuw je nu voor de laatste keer. Mocht ik je nog eenmaal zien dan zit er geen kogelgat in je auto, maar in jou zelf. Wees nu verstandig en bemoei je niet met onze zaken. Ga lekker vakantie vieren. En zeg dat ook tegen die rode olifant. Voor hem geldt hetzelfde."

Jan deed of hij zwaar onder de indruk was. Hij was dat ook wel een beetje.

De man voor hem zag er niet uit als iemand die doorgaans op zondagmiddag een gezellig ommetje maakte met zijn vrouw. Hij herinnerde zich het verhaal van Smit over Rinus. Maar doodsbang was Jan ook niet. Hij had in zijn leven al met meer gevaarlijke schurken te maken gehad.

"Ik begrijp het," stamelde Jan. Hij keek wat hopeloos om zich heen.

"Dan ben ik duidelijk geweest," voegde Rinus hem toe. "En dat ben ik altijd maar één keer."

Het was voor Jan zo duidelijk als het maar kon zijn. Hij knikte. Het onderhoud aan de kant van de weg was afgelopen. Joop had de lek geschoten banden nog eens bekeken alsof hij er zeker van kon zijn dat Jan alsnog niet kon wegrijden met de Vedette. De mannen lieten Jan staan en liepen naar hun Bedford. Ze stapten in en reden weg in de richting van Goes.

Jan stond moederziel alleen aan de kant van de weg. Hij inspecteerde de Vedette. Twee kapotte banden en kogelgaten in de achterklep en het portier. Pa Roos zijn garagehouder zou er blij mee zijn. Jan boog zich in de Ford en haalde de papieren uit het handschoenenkastje. Ze moesten aan de hand van het kenteken maar uitzoeken van wie de auto was. Dat zou meer tijd kosten. Verder had hij goed in de gaten dat hij zo snel mogelijk van de plek weg moest. Straks kwam er misschien iemand langs en uitleggen hoe de auto aan twee lekke banden en kogelgaten was gekomen leek Jan op dit moment niet verstandig.

Jan stopte de papieren in zijn zak, pakte zijn windjack nog uit de Ford en begon te lopen. Richting Goes, dat was duidelijk. Na een minuut of tien hoorde hij achter zich, uit de richting Bergen op Zoom een auto aankomen. Jan keek niet op of om, liep rechts van de weg, bijna in het gras en hield een tempo alsof hij ergens naar toe moest. Hij wilde voorkomen dat nieuwsgierige figuren zouden stoppen. Hij was nog veel te dicht bij de Ford.

De auto minderde, zo te horen, geen vaart en stooft Jan voorbij. Een blauwe Mercedes met een Duits kenteken, viel Jan op. Dat zag je niet zo vaak. Het werd nu volop licht en Jan hoorde de vogels in de bomen fluiten. Hij was moe, maar inmiddels wel over zijn slaap heen. De hinderlaag van de boeven had daarbij uiteraard geholpen. Hij was nu een drie kilometer van de Ford verwijderd. Nog even en hij durfde het aan om een lift te vragen.

Dan moest er wel iemand langskomen, want sinds de Mercedes was er niemand meer gepasseerd. Alleen van de andere kant was hem een krakkemikkige bestelwagen met HEINZ opschrift tegemoet gekomen. In de wagen zat in een tandeloze oude chauffeur zat, die hem vriendelijk had gegroet. Daar had Jan ook niets aan. Even later hoorde Jan achter zich hoefgetrappel. Tenminste had hij het goed dat hij dat hoorde? Hij keek achterom en zag een jongen gezeten op een paard met aan een touw een ander paard aankomen. Die moest afkomstig zijn van één van de boerderijen die Jan was gepasseerd. Het hoefgetrappel deed Jan denken aan de bekende

hoorspelen op de radio van de Lone Ranger met zijn paard Silver. Bob had al weten te melden dat deze figuur in Amerika op de televisie was te zien. De ruiter met de twee paarden kwam Jan achterop en hield na het passeren van Jan in. Het was een jongen van een jaar of zestien, schatte Jan. Hij zag eruit of hij zo uit zijn bed was gerold. Zijn haar piekte alle kanten op.

“Pech,” informeerde de jongen.

Hij had de Ford niet gezien, dacht Jan.

“Benzine is op, stom.”

“Ik moet naar Krabbendijke, daar staat de ploeg gereed,” zei de knaap.

“Klim maar op Noortje. Er is daar een benzinepomp.” Jan keek verbaasd naar de merrie die keurig naast hem liep en uit de ogen keek alsof zij alles best zou vinden. De jongen trok aan de teugels, beter gezegd twee touwen van het halster van zijn paard. Beide paarden hielden halt.

“Klim er maar op,” zei de jongen uitnodigend. “Het is beter dan lopen.”

Jan stond naast het paard. Hij kon net over de rug heen kijken. Jan was redelijk lenig, maar hoe deed je zoiets.

“Ze gaat niet voor je zitten, pak de manen vast en spring er op.” Jan pakte met twee handen de hals van het paard vast en gooide zijn rechterbeen over de rug van het paard heen. Hij wist zich op de rug te worstelen. Het paard bleef stokstijf staan. Dat was een brede rug. De jongen gooide de touwen van het halster naar hem toe.

“Klein beetje aansporen, dan blijft ze gewoon naast mij lopen.” De jongen klakte met zijn tong en het paard waar hij op zat begon weer te lopen. Jan deed hetzelfde en zijn paard volgde inderdaad braaf. Hoewel het een brede rug was, had Jan moeite om te blijven zitten. Alles bewoog.

De jongen keek om en lachte om het kennelijk vermakelijke tafereel.

“Nooit gereden zeker? Schuif wat naar voren en klem je met je benen vast. Dan gaat het beter.”

Jan volgde dat advies op. Het ging inderdaad makkelijker. En zo was Jan te paard onderweg naar Krabbendijke. Hij vroeg zich af, of hij op tijd in Goes zou zijn om Arie te treffen. Hij was er zeker van dat Rinus en Joop de “Deo Volente,” met Arie aan boord, zouden opwachten.

Arie zat op dat moment met een bak dampende koffie in de hand, in het stuurhuis van de “Deo Volente.” De schipper, zijn vrouw en knecht zaten allemaal in het

stuurhuis en hadden Aries verhaal aangehoord. Arie kon nu eindelijk een paar slokken nemen van zijn koffie en slurpte het met genoegen naar binnen. Hij had het verhaal over de jacht op de blikken van het begin tot het eind verteld. Zaken verzwijgen had geen zin. De schippersvrouw had halverwege zijn verhaal de blikken gehaald en de knecht had ze open gedraaid. Ze zagen er net zo uit als de andere blikken die Arie had gezien bij het pakhuis.

“Een raar verhaal,” zei de schipper peinzend. “Ik begrijp nu beter die drukte die er door de twee mannen in Jutphaas werd gemaakt. Maar er moet dan toch wel iets heel waardevols in die dingen zitten.”

Arie pakte een worst uit één van de blikken en stak die met een geroutineerd gebaar in zijn mond.

“Het smaakt ook als worst,” zei Arie kauwend. Hij liet nog eens een blik door zijn handen gaan, maar ook het etiket was niets bijzonders. Arie nam een tweede worst. “Dat hoeft niet, het kan iets zijn wat voor die kerels waardevol is, een merkteken of code of zo en wat wij niet zien. Daarom zijn we ook niet naar de politie gestapt. Die zien je aankomen.”

“Maar jullie zijn geen gewone jongens,” zei de schipper. Hij draaide het stuurrad een paar slagen. Arie zag in het oosten de zon opkomen en de lage stralen lichtten het water oppervlak op zodat het meteen een stuk lichter was. “Wel eens gehoord van die drie jongens, die maanden op een eiland in de Stille Zuidzee hadden gezeten,” begon Arie.

“Ik wel,” onderbrak de dekknecht hem geestdriftig. “Een vrachtschip met muiters en een goudschat. Het schip werd weer terug veroverd door die jongens. Was jij daarbij?” Arie knikte.

De schipper kende het verhaal schijnbaar ook, want hij keek Arie nu met andere ogen aan. “Vindingrijke jongens zijn jullie zeker, maar hoe had je het nu verder gedacht?”

Daar was Arie voor zichzelf al een heel eind uit. Tot dusver hadden zij zich steeds laten verrassen door de mannen. De rollen moesten omgedraaid worden. Het was belangrijk om bij dit soort perikelen het initiatief aan je kant te krijgen en te houden. Dan liep de ander achter je aan en had je meer vrijheid van handelen. Hier was het wel iets ingewikkelder omdat Arie in de gaten had dat de blikken hen voorlopig niet op een verder spoor zouden brengen. Daar voor moesten ze de twee mannen zelf te pakken nemen.

En dat zou, gelet op de eerdere voorvallen bij het pakhuis en op de betonbaan bij Dordrecht, niet eenvoudig zijn. Arie had bedacht dat hij Joop moest hebben. Rinus was gewapend en gevaarlijker dan zijn maat. Dat durfde Arie even niet aan. Het risico dat Joop minder of niets van de zaak zou afweten moest maar even genomen worden.

Arie viste een gelijktijdig een derde en vierde worst uit het blik. Tussen zijn vingers hangend liet hij ze in het blik uitlekken en hapte vervolgens in één keer de twee worsten doormidden.

De schipper en zijn dekknecht keken met belangstelling toe. De worsten tussen zijn kiezen vermalend zei Arie met volle mond: "Hoe ziet het er uit daar in Goes."

Dat wist de schipper op een prik. "Bij het Goese Sas gaan we door de sluis. Dan een stuk door het kanaal naar Goes. Bij Wilhelminadorp komt er een draaibrug en voor Goes, bij de houthandel kan ik lossen."

"Het zit er dan dik in, dat onze vrienden bij het Goese Sas op ons wachten," vroeg Arie. Zijn mond was al weer leeg.

"Dat zou ik doen," antwoordde de schipper. "Het is een kleine sluis. Met mijn schip en nog een ander ligt het vol. Die keren dat ik er geweest ben, lag ik alleen. Dan schutten ze ook. Zo druk is het niet daar."

"En de omgeving van de sluis."

"Een paar huizen en een café, verder allemaal polder. De Wilhelminapolder. Westelijk ga je richting Wolphaartsdijk en oostelijk richting Kattendijke. Over een half uur kun je het zelf zien. Dan krijgen we het Sas in zicht."

Daar moest Arie dan maar op wachten, maar in zijn hoofd was al een idee gerijpt, wat hij wilde gaan uitvoeren. Hij ging er van uit dat Jan ook in de omgeving van het Goese Sas zou zijn. Die zou slim genoeg zijn om zich buiten het zicht van Rinus en Joop te houden.

"Heeft u ook een wapen aan boord, misschien een alarmpistool of zo?" De schipper keek naar de knecht en vervolgens naar Arie.

"Alleen om wat schrik aan te jagen" haastte Arie zich te zeggen. "Ik weet hoe ik met vuurwapens moet omgaan."

De schipper beduidde dat de knecht even het roer moest overnemen en liep zelf het trapje af dat het stuurhuis met de kajuit erachter verbond. Arie hoorde het gerinkel van een sleutelbos en dat er een deur werd opengedaan. De deur ging weer dicht en de schipper klom het trapje op. In zijn handen had hij een prachtig Winchester jachtgeweer. Het glom van het vet.

Hij gaf het geweer aan Arie met een kartonnen doosje waar de patronen in zaten.

Arie speelde zijn rol als vuurwapenexpert - wat hij ook wel enigszins was, de jongens hadden regelmatig pistolen en geweren in de hand gehad - en keek langs de loop.

Hij pakte twee patronen uit het doosje, ontgrendelde en duwde deze achter in de loop en vergrendelde het jachtgeweer met een paar soepele klikken.

“Dat is mooi.”

De schipper zei aarzelend. “Het is een hobby van me. Ik jaag regelmatig op het vasteland op hazen en fazanten en vanaf het schip willen we nog wel eens een eend schieten, maar je begrijpt...”

“Ik begrijp het,” zei Arie. Wat kon het hem schelen wat iemand in zijn vrije tijd deed. Het kwam hem goed uit zo.

Na een paar minuten, waarin Arie het restant patronen onder de ogen van de schipper en de knecht in zijn zakken had gepropt en ondertussen de laatste worsten uit het blik verorberd had, wees de schipper door de voorruit.

“Daar is het Sas.”

Arie zag de vage omtrekken van een dijk, met erachter bomen en rode pannendaken van huizen.

“Dan zijn we er zo.” Hij stond haastig op.

“Wacht nog maar even, het is laag water. Ik moet om een zandbank heen, kijk maar naar de betonning.”

Arie zag dat de vaargeul een enorme bocht naar het Westen maakte en later met een slinger weer afboog. De schipper veranderde geleidelijk van koers.

De knecht stond mee te kijken.

“Je moet altijd oppassen hier,” zei de schipper. “Er liggen uit de dijk ook nog strekdammen van oude mosselpercelen. Bij laag water moet je daar wegblijven.”

“Ik ga alvast naar de voorplecht,” zei Arie. “Schrik straks niet, het geweer gaat niet van boord af.”

Hij pakte het lege blik worst mee en ging met de Winchester het stuurhuis uit. Nieuwsgierige ogen keken hem na. Arie zocht een plek tussen de voorkajuit, de nu neergeklapte mast en de dichte reling van de boeg. Hij kon zich er mooi tussen nestelen. Bij zijn plan was enig geluk nodig, maar zonder geluk vaart niemand wel, bedacht hij zich grinnikend. Dan moest het in dit geval zeker lukken. De “Deo Volente” minderde vaart en voer nu evenwijdig aan de dijk. Ze naderden de sluisen vanuit het Westen. Het schip zou een bocht moeten maken om naar binnen varen. Arie zou dan goed zicht hebben op het sluiscomplex. De schroef sloeg harder, het schip draaide naar stuurboord. Arie gluurde voorzichtig over de reling. Hij zag het kanaal en nog geen honderd meter in het kanaal stond de sluisdeur open. Aan weerszijden van de

geopende sluisdeur stond een man. Arie lachte in zijn vuistje. Precies zoals hij het zich gedacht had. Erg bescheiden waren de boeven niet. De boeg stak nu het kanaal in, de schipper liet de "Deo Volente" langzaam uitlopen om netjes in de sluis uit te komen. Arie keek weer en zag links van hem de bolle Joop staan en dan moest Rinus zich rechts geposteerd hebben. Ze zouden hem nu ook kunnen zien. Arie legde het geweer voor zich op de grond en kwam overeind. In zijn handen hield hij het lege blik. Vanuit het stuurhuis werd met spanning gekeken. Arie draafde heen en weer langs de reling. Het blik als een kostbaar kleinnood dan weer met de ene en met de andere hand beurtelings omklemmend. De mannen moesten hem duidelijk kunnen zien. Arie speelde de zenuwachtige jongen die niet goed wist wat hij moest doen. Uit zijn ooghoek zag hij beide mannen gespannen kijken. Hij was nu nog een meter of veertig van ze verwijderd. Plots liet hij zich bij de voorplecht vallen, raapte het jachtgeweer op en zette deze aan zijn schouder. Hij richtte op Rinus, beter gezegd ruim boven zijn hoofd. Want Arie wist dat een jachtgeweer in tegenstelling tot een gewoon geweer geen kogel met een rechte baan had, maar patronen met pellets, die zich door de luchtweerstand verspreidden. Jan en hij moesten altijd lachen wanneer ze in een film iemand met een gewoon geweer een groot gat in een deur zagen schieten. Dat kan helemaal niet, tenzij je een jachtgeweer hebt. Een geweer met gewone kogels maakt een klein gaatje een jachtgeweer zorgt voor spreiding om het bewegende wild ergens zo goed mogelijk te kunnen raken. En Arie wilde Rinus niet raken. Hij drukte af. Beng, knalde de Winchester.

Beide mannen lieten zich vallen. Arie mikte meteen iets lager en schoot over de plek waar Rinus lag. Snel duwde hij twee nieuwe patronen in de loop, schouderde de Winchester en mikte nu op de grond voor Rinus. Een derde en vierde knal en de klei spatte alle kanten op. Arie was nu aardig dichtbij. Nu kwam fase twee van zijn plan. Hij liet het geweer liggen, nam het blik mee en holde naar het stuurhuis en riep naar de schipper en zijn knecht.

"Hem moet je hebben." En wees in de richting waar Rinus moest

liggen. De knecht kwam het stuurhuis al uit. Arie keek naar de kant, de kant waar Joop moest zijn. Hij zag niks, maar de man moest zich daar ergens bevinden en zou straks wel weer durven kijken. De "Deo Volente" was bijna in de sluis. Arie stond voor het stuurhuis op het dek. De

schuin oplopende stenen kant van het kanaal was een paar meter van hem vandaan. Arie wachtte niet meer, nam een korte aanloop en sprong overboord. Zover mogelijk uit de zuiging - die er door de geringe snelheid nauwelijks was - van het schip. Hij zwom een paar slagen en voelde de stenen onder zijn voeten. Met het blik in de hand klauterde hij tegen de kant op. Hij keek over zijn schouder en zag de knecht vanaf het schip dat nu langzaam over het water gleeed, een ladder grijpen die aan de zwarte stootpalen voor de sluis hing. Op die manier kon de knecht op de sluis komen, bij de plek waar Rinus moest liggen. Hij kon hem zo mooi bezighouden. Arie liep de dijk op en bleef opzettelijk honderd meter op de kruin van de dijk lopen. Wanneer ze hem nu nog niet zagen, dan wist hij het ook niet meer. Voor hij schuin de dijk afdraafde naar de waterkant keek hij weer om. Hij zag Joop besluiteloos staan en naar Rinus kijken, die aan de andere kant van de sluis in discussie was met de knecht. Vervolgens keek Joop in zijn richting en zag Arie dat hij aarzelend de achtervolging inzette. Zo moest hij het hebben. Rinus was nog wel even bezig en zou een omweg moeten maken om via de laatste sluisdeuren het kanaal over te steken. Arie gokte er op dat Rinus tegen de knecht zijn vuurwapen niet durfde te gebruiken. Trouwens, het verraste hem al dat er niemand op de knallen van zijn Winchester was afgekomen. Tot in de verst afgelegen huizen van het Goese Sas moesten die te horen zijn geweest. Kennelijk was het nog te vroeg in de morgen.

Arie liet zijn tempo iets zakken, hij hijgde al behoorlijk van de inspanning. Voor hem maakte de dijk een bocht naar rechts. Joop was nu tweehonderd meter achter hem. Het laatste deel van Aries plan moest uitgevoerd worden. Het was tot nu toe goed gegaan. Voor het laatste deel had Arie gerekend op de aanwezigheid van Jan Prins. Het kon ook zonder hem, maar dan kreeg Arie het moeilijker. Wanneer Jan in de buurt was had hij de taferelen op de sluis gezien en zou hij hopelijk nu achter Joop aanzitten. Arie was nu in de bocht van de dijk. Wacht, als hij boven op de dijk zou lopen, dan kon hij zien of Jan Prins niet aan de andere zijde, landinwaarts liep. Arie ging weer omhoog en keek in de wijde polder. Niemand te zien achter de dijk, alleen een karrenspoor. Arie zou het alleen moeten opknappen. Joop was dichterbij gekomen.

Jan Prins, te paard op weg naar Krabbendijke, had zich uitstekend vermaakt met de boerenjongen die Chris

heette. De jongen had onderweg verteld, dat de merrie waar Jan op zat een keer met het ploegen bijna in de lucht was gevlogen. Dat ging zo. In de oorlog waren er in Zeeland polders, door de Duitsers, beter gezegd door Zeeuwen gedwongen door de Duitsers, volgezet met palen en boomstammen. De bezetter was bang dat de Engelsen er met vliegtuigen zouden landen. Herhaaldelijk hadden ook de Engelsen hoge punten zoals molens, kerktorens en boerderijen, die de Duitsers als uitkijkpost over de Schelde gebruikten gebombardeerd. Natuurlijk waren er wel eens bommen die geen doel troffen en ook niet explodeerden. Van deze blindgangers lagen er in de jaren na de oorlog nog al wat onder de klei. De boer van wie de grond was, wist dat die bommen ergens op zijn akker konden liggen, maar niet precies op welke plek. Men had dat opgelost door na de oorlog collaborateurs en andere gevangenen achter de ploeg te laten lopen of op een tractor te laten plaatsnemen. De boer en de plaatselijke politie stonden aan de rand van het veld te kijken of het werk wel goed gedaan werd. En of de betrokkene niet op zo'n blindganger zou stuiten. In dit geval was het een keer raak geweest. Als Jan het moest geloven had het blad van de ploeg de ontsteking geraakt en was de vijfhonderd ponder ontploft. Chris beschreef het in geuren en kleuren. Man, ploeg en paard waren tussen de kluiten de lucht in gevlogen. De merrie had het aangevoeld en had na het raken van de ontsteking de ploeg snel vooruitgetrokken. Op het moment dat de bom ontplofte bevond de onfortuinlijke gelegenheidsploeger zich boven op de bom. Hij had het niet overleefd. De geheel vervormde ploeg kon tussen het oud ijzer worden gezet. Wonder boven wonder kwam de merrie er met een verschroeide staart heelhuids vanaf. Dat was nog eens wat geweest, begreep Jan. Enfin dat soort verhalen leidde af en vlak voor Krabbendijke gleden Jan van het paard af. Chris wees met zijn arm naar het dorp.

“Nog een stukje en dan zie je een benzinepomp. Die zijn al open. Het is vandaag markt in Goes en er zullen zeker mensen langs komen, die daar heen gaan. De man van de garage, waar de pomp bijhoort, wil ze wel voor je aanhouden. Zeg maar tegen hem dat het van mij afkomt.” En met een zwaai nam Jans kortstondige reisgenoot afscheid. De paarden gingen in sukkeldraf naar de akker. Jan stond even stil om bij te komen.

Hij wreef zich door de ogen. Een kop koffie zou er wel ingaan, maar de eerste zorg was om in Goes te komen. Het was nu zeven uur in de ochtend en Jan had globaal

berekend dat de “Deo Volente,” met Arie, over een uur in Goes kon zijn. En dan wilde hij ook bij de ingang van het kanaal staan.

Jan liep in de richting van de benzinepomp.

Er bleek inderdaad al iemand te zijn. De baas of de pompbediende liep bedrijvig heen en weer met emmers sop en gooide die leeg rond de voet van de twee pompen. Jan zag het water met het sop en de gekleurde olieresten tussen de klinkers verdwijnen. Zo, dat zag er weer netjes uit. De man, een jaar of dertig had een kaki petje op. Onder de klep van de pet keek hij niet onwelwillend naar Jan.

“Ik moet naar Goes,” begon deze. “En Chris met wie ik zojuist mee reed zei dat u mij misschien wel kon helpen.” Jan was een beleefde jongen en dat soort vragen kwamen van hem altijd goed over.

De man keek nadenkend. “Ik heb geen taxibedrijf of zo, maar ik kan wel iemand bellen.”

“Kan ik een auto bij u huren,” vroeg Jan. Het woord taxi joeg bij hem altijd schrik aan. Dat betekende ook een taximeter. Een auto huren kostte ook geld, maar dan kon je, je tenminste vrij verplaatsen. En tot dusverre had de jacht op de boeven alleen nog maar geld gekost.

“Verhuren, doe ik niet. Ik heb geen auto’s, ik repareer landbouwwerktuigen.”

Jan zag in de open garage een bonte verzameling staan van voornamelijk uit elkaar liggende spullen. Zo te zien werden die inderdaad op de akkers gebruikt.

“Je zou de trein kunnen nemen,” peinsde de man, “maar die gaat pas over drie kwartier. Wacht eens, het is zaterdag en markt in Goes. De Van de Vreede’s.....” De man liep naar zijn garage, zo te zien om iemand te bellen. Jan keek rond. Dit was de rand van Krabbendijk, tenminste in de verte zag hij de kerktoren, daar zou het centrum wel zijn. Deze garage of hoe je het dan moest noemen lag pal aan de betonweg door Zeeland. Geen slecht punt.

De zon kwam verder op en scheen over de bomen, naast de garage, op Jans hoofd. Het was nu nog lekker, maar het zou wel weer warm worden. Jan keerde zich weer in de richting van de garage. De man dook al op. Blij kijkend, riep hij: “Je kunt meerijden met de Van de Vreede’s. Zij staan op de markt met textiel en ondergoed en zo. Ze komen er zo aan.”

Een minuut of tien later. Jan had net dankbaar zijn koffie opgeslurpt, die de vrouw van de garagehouder hem gebracht had, kwam er een witte Volkswagenbus aan

rijden met drie nog wittere gezichten voorin. De Van de Vreede's, vader en twee zonen van dertien en vijftien, schatte Jan. Hij zette zijn kop op de werkbank en bedankte de garagehouder uitvoerig voor zijn moeite.

De twee jongens schoven verder op de bank richting hun vader en Jan wurmde zich naast hen. De Volkswagenbus reed de weg naar Goes op. Gedurende de rit werd er nauwelijks gesproken. De twee jongens naast Jan wierpen wat slukse blikken op hem en vader Van de Vreede had al zijn aandacht nodig bij de weg. Waarom, kon Jan niet begrijpen, want er was zo vroeg nog nauwelijks verkeer. Hij vond het best zo. Via Kruiningen, waar het Jan inderdaad nog bekend voorkwam en Kapelle-Biezelingse kwamen ze in de buurt van Goes. Er was nu wat meer verkeer, zo te zien ook op weg naar de zaterdagmarkt, want Van de Vreede stak regelmatig zijn hand op naar bestuurders van andere auto's.

Via de smalle straten van het centrum van Goes kwamen ze op de markt uit.

Daar was het een bedrijvigheid van belang. De kramen werden opgebouwd en vroege kopers met boodschappentassen in de hand liepen al rond.

Jan was van plan om zo snel mogelijk verder te gaan. Hij had al in de gaten dat hij later bij het Goese Sas zou aankomen.

Maar Jans plan zou niet opgaan. Op een of andere manier slaagde juist hij er altijd in om in allerlei netelige situaties terecht te komen. En dat zou nu ook weer gebeuren. Waar Arie Roos en misschien ook Bob zich er vanaf had kunnen maken werd Jan weer eens ongewild in iemands zaken betrokken. Later zou Jan beweren dat dit avontuur hierdoor een totaal andere wending had gekregen en dat juist hij, het spoor naar de oplossing van het blikkenmysterie had gevonden.

Wat gebeurde er? Van de Vreede stuurde zijn bus het marktplein op.

Het was Jan al opgevallen dat Van de Vreede en zijn zonen hun nek uitgerekt hadden op het moment dat ze op de markt arriveerden. Ineens trapte Van de Vreede op de rem. Jan schoot met zijn hoofd bijna tegen de voorruit aan.

"Hij staat er weer." Van de Vreede zei dit in het Zeeuwse dialect, het klonk van "ie stit 'r wee," maar Jan kon het verstaan. Hij zag dat Van de Vreede en de twee jongens naar een man in een witte jas starden. De man was bezig met allerlei dozen zijn kraam te vullen. Jan draaide het raampje naar beneden en hoorde de man er een

deuntje bij fluiten. Jan twijfelde er niet aan of deze man had de bus van Van de Vreede gezien.

Jan wist niet dan Van de Vreede met deze figuur een vete had, die voornamelijk op de verschillende markten in Zeeland werd uitgevochten. Op zaterdag in Goes, op donderdag in Middelburg en zo ging dat door. Het ging wel eens een paar weken goed, maar dan stak de ruzie toch weer de kop op.

Van de Vreede had een kleine winkel in manufacturen in Krabbendijke. Zijn marktverkopen waren belangrijk voor hem. De man in de witte jas, hij heette De Kogel had een grotere manufacturenzaak in Middelburg en was de markt er later bij gaan doen. Van de Vreede was er ooit in geslaagd om de alleenverkoop van Jaeger ondergoed op Zuid-Beveland te verwerven. Dat was belangrijk, want het was goed spul en het verkocht goed. Bij rugklachten en verkoudheden onder de Zeeuwse bevolking, die beiden door het zware buitenwerk veelvuldig voorkwamen raadden de huisartsen altijd warmte aan en het dragen van stevig Jaeger ondergoed en vooral borstrokken was daarbij het beste recept.

De firma Jaeger had verordonneerd dat zijn goederen niet op markten verkocht mochten worden. Men zag dat als kwaliteitsverlies. Van de Vreede hield zich hier trouw aan en noteerde eventuele bestellingen, die aan zijn kraam werden gedaan, en bezorgde de artikelen vervolgens aan huis. De Kogel mocht op Walcheren Jaeger verkopen. Hij was er later dan Van de Vreede mee begonnen. Dat stak natuurlijk al en zeker toen De Kogel in zijn kraam stiekem onder de andere artikelen ook Jaeger begon te verkopen was Van de Vreede in woede ontstoken. Dat scheelde hem klanten, bovendien was het niet toegestaan. Van de Vreede had zijn beklag gedaan bij de agent van Jaeger en later ook bij de firma zelf. Die hadden geprobeerd om er wat aan te doen, maar De Kogel was slim genoeg om de dozen Jaeger een paar weken thuis te laten en noch de agent noch de firma kon moeilijk elke dag zijn kraam controleren. Bovendien verkocht hij goed en was de agent blij met zijn provisie en de firma met de leveringen aan De Kogel.

Van de Vreede had hierop gereageerd door op elke markt meer kramen te gaan huren zodat hij een prominentere positie kreeg. Bovendien had hij bij de schilder een bord laten maken waarop in prachtige letters stond: "Met Jaeger van Van de Vreede is iedereen tevreden." Dat werkte in eerste aanleg, maar na een paar weken kwam

De Kogel met een tegenzet. Ook hij liet een bord maken, nog wat groter dan dat van Van de Vreede, waarop stond. "Met De Kogel ben je pas echt tevreden." Dit had de nodige hilariteit opgeleverd en vanwege de wat dubbelzinnige tekst had zelfs de plaatselijke krant aandacht aan de zaak besteed, wat de verkopen van met name De Kogel weer goed had gedaan.

De laatste tijd was de strijd verhevigd. De dalende verkopen door het warme weer waren hier schuldig aan. Wie kocht er bij dertig graden boven nul borstrokken. De week ervoor op de markt in Vlissingen had Van de Vreede in zijn woede geroepen dat er nog maar plaats voor één manufacturenhandelaar was op de markt. De Kogel had geglimlacht en Van de Vreede bevestigend geantwoord. Dat had deze laatste alleen nog maar bozer gemaakt en nu zag hij De Kogel staan op de plek die voor hem bestemd was en het gehate bord was aan het kraam bevestigd. Van de Vreede zou even verderop in dezelfde rij moeten gaan staan als zijn concurrent. Dit kon hij niet over zijn kant laten gaan. Van de Vreede wipte de auto uit en riep over zijn schouder: "Blijven jullie maar even zitten."

Jan nam aan dat het niet voor hem bedoeld was en gleeed uit de auto. Hij bleef even naast de auto staan en rekte zich uit. Hij zag Van de Vreede wegbenen in de richting van een man die met een bruin kartonnen boek onder zijn arm stond. Hij sloeg er verder geen aandacht meer op. Jans zorg was om bij het Goese Sas te komen. Hij vroeg het aan de jongens van Van de Vreede, maar die haalden de schouders op. Er was geen bus en lopen kostte ongeveer een uur was alles, hetgeen Jan uit hen kreeg. Daar stond hij dan weer. Het zoeken naar een lift zou te veel tijd kosten. Dan toch maar een taxi. Zuchtend verzette Jan een paar passen. Op dat moment hoorde hij Van de Vreede schreeuwen. Hij zag hem gebaren naar de man met het kartonnen boek en woest wijzen naar een plek op de markt. Jans gevoel dat hij degene die hem voor niets had meegenomen, niet in de steek kon laten, won het van zijn haast. Misschien hadden Arie en Bob het anders gedaan, maar juist door dit gevoel van Jan Prins zou hij degene zijn, die eindelijk een beslissende zet zou doen in dit avontuur.

Jan begaf zich in de richting van de ruziënde kooplui. De man met het boek probeerde Van de Vreede en diens concurrent uit elkaar te houden. De andere kooplieden waren druk met de opbouw van hun kraam, maar lieten

het werk even voor wat het was en begonnen zich met de discussie te bemoeien.

Marktbezoekers bleven stilstaan om te luisteren. Jan was er als een van de eersten en hoorde zijn voormalige chauffeur tekeer gaan. "Dit neem ik niet, hij staat op mijn plaats. Het is de taak van de markt om hier iets aan te doen."

De Kogel hoorde de dit licht glimlachend aan, als had hij hier op aangestuurd. En misschien was dat ook zo. De man met het boek, de marktmeester, begreep Jan nu, zuchtte diep en sloeg voor de vorm zijn boek open.

"Je weet net zo goed als ik," kreet Van de Vreede, "dat ik al twaalf jaar op dezelfde plaats sta."

Dat wist de marktmeester, een oudere man die vroeger ook op de markt had gestaan, maar al te goed. Hij verhuurde voor de gemeente de plaatsen op de markt. Waar iemand stond maakte eigenlijk niet uit. Aangezien de markt altijd vol stond kreeg hij zijn centen toch wel. Hij had liever dat de marktkooplui dit soort ruzies onderling uitvochten.

"Je was wel laat, Van de Vreede," deed een groenteboer een duit in het zakje.

"Hou jij je nu maar bezig met je eigen rotzooi," beet Van de Vreede hem toe. Het was algemeen bekend dat de groenteboer een vriend was van De Kogel. Hij kwam ook van Walcheren.

De marktmeester wendde zich tot De Kogel. "Je staat inderdaad op de plek van Van de Vreede. Schuif nu een paar kramen op, dan heeft niemand last." De Kogel haalde onwillig zijn schoud ers op. "Ik ben al half uitgekapt. Kan ik alles weer gaan versjouwen. Help jij me soms." Het was duidelijk dat hij de zaak zat te vertragen.

"Ik help je wel," zei Van de Vreede. Hij voegde de daad bij het woord en greep een doos van het kraam van De Kogel. Het was geen opzet, maar doordat Van de Vreede de doos in een ruk van het kraam trok, vielen er een aantal witte onderhemden op de grond. Dat maakte De Kogel woedend: "Flik me dat nog eens en ik veeg de markt aan met jou en je handel."

De zonen van Van de Vreede drongen zich naar voren en gingen naast hun vader staan. Een paar kooplui probeerden nu de boel te sussen. "Rustig aan jongens," zei een stoffenverkoper. "Ruimte genoeg voor iedereen. Wij helpen je wel, De Kogel. We brengen met z'n allen die dozen over. Dan kan Van de Vreede op zijn eigen plek gaan staan en dan moeten jullie het er op een ander

moment nog maar eens over hebben. Dat lijkt me veel verstandiger.”

Andere marktkooplui knikten na deze verstandige woorden en liepen naar het kraam van De Kogel. De marktmeester sloeg zijn boek dicht en haalde opgelucht adem. De mensen begonnen zich weer te verspreiden. Jan zag zijn kans schoon en trok de man aan zijn mouw.

“Weet u hoe ik bij het Goese Sas kan komen?”

De man keek hem verbaasd aan. “Wat is daar te doen op dit vroege uur. Wanneer je vlug bent kun je met die meneer mee. Ik heb hem net de weg gewezen naar het Sas.”

De marktmeester wees naar een Mercedes, die langzaam probeerde weg te rijden uit het gedrang. Hij was opgehouden door het opstootje. Jan was er in een paar passen en vroeg door het open raam. “Kan ik mee rijden naar het Goese Sas?”

De man antwoordde niet en knikte licht met het hoofd. Jan vatte dat op als een bevestiging, liep achter om de auto heen, en schoof op de brede voorbank van de Mercedes.

“Wat een geluk dat u net die richting op gaat,” zei Jan vriendelijk.

De man draaide zijn hoofd, felle blauwe ogen boorden door Jan heen. “Goese Sas, ja.”

“Ja,” reageerde Jan.

De Mercedes trok op. Jan realiseerde zich dat de man geen Nederlander was. En dat hij eerder zo'n Mercedes had gezien. Met een Duits kenteken.

Die worsten waren van oorsprong toch ook Duits? Of zag hij spoken?

Ze reden de markt af en passeerden een bakkerij. Jan rook de geur van vers gebakken brood. Hij realiseerde zich dat hij al een hele tijd niets gegeten had.

Even vergat hij waarvoor hij op pad was. De Mercedes schoot naar links, een ophaalbrug aan het einde van de oude haven over. Jan zag dat ze langs het kanaal reden. Het Goese Sas kon niet ver meer zijn. De bestuurder greep in zijn binnenzak.

ZELFS SLIMME SPROETENMONSTERS BEGRIJPEN HET NIET

Arie kreeg in de gaten dat het weinig zin had om langs de dijk te blijven draven. Hij kon het nog wel even volhouden. Maar de dikkerd had een broertje dood aan lopen, vooral aan hard lopen. En zeker wanneer het niet nodig was. Hij wilde niet al te ver verwijderd raken van de sluis. Jan Prins moest daar toch een keer opduiken. Het zou lastig zijn om op de dijk of er achter, in het kale land zijn achtervolger te pakken te nemen. Arie keek naar de zee. Het water stond niet tot aan de dijk, je had hier natuurlijk eb en vloed. Even verderop zag hij in het water, beter gezegd in de modder grote brokken steen liggen. Resten van de muurtjes, die ooit op de dijk hadden gestaan. Het leek wel of er daar in het verleden een stuk dijk was weggezakt. Dat was een geschikte plaats om de man achter hem op te wachten. Arie gooide er nog een schepje bovenop, wipte over de paaltjes tussen de keien aan de voet van de dijk. Dan nog een losse strook met glibberige keien en zeewier. Arie hield zijn evenwicht en plaste met zijn voeten door de modder. Er was hier geen strand, maar slib dat bij iedere vloed onder water stond. Arie strompelde naar een berg puin met stenen en liet zich achter het grootste stuk oude muur zakken. Voorzichtig gluurde hij over de rand. Joop had hem de modder in zien lopen en bleef aarzelend onder aan de dijk, langs de rand van de vloedlijn staan. Alsof hij zich in drijfzand moest begeven, zo woog hij het terrein voor hem af. Arie had er zijn best voor gedaan om te laten zien dat hij de Winchester niet meer bij zich had en slechts nog het blik. Anders was deze Joop een prachtige schietschijf geweest, zo onbewegelijk stond hij nu.

Knappe jongen, dacht Arie wanneer Joop hem hier te pakken kon

nemen. In zijn handen had hij al een vuistdikke kei, om die naar Joop te smijten wanneer deze naar hem toe zou komen. Arie had een redelijk stevige ondergrond, Joop zou door de blubber moeten. Hij zou de man hier mooi kunnen overmeesteren.

Een schreeuw klonk op de dijk. Wat gebeurde er? Arie keek weer over het muurtje en zag in de verte iemand naderen. Was dat Rinus? Het bleek inderdaad Rinus, die zijn maat beduidde te blijven staan. Dat was een tegenvaller. Arie had op grote consternatie gerekend bij de sluis en in ieder geval op meer oponthoud van deze Rinus, die gevaarlijker was dan de logge Joop. Dat

betekende ook dat Jan Prins nog steeds niet gearriveerd was. Rinus kwam in soepele pas dichterbij. Het was één van die mensen, die je kon wakker maken en meteen topfit waren. Dat soort mensen kon ook nachten zonder slaap en bleven altijd op hun hoede. Een gevaarlijke tegenstander hadden Arie en Jan al eerder moeten constateren. Rinus stond nu naast Joop. De laatste wees in de richting waar Arie zat. Arie verwachtte dat ze hem van twee kanten zouden gaan benaderen, dan was hij kansloos. Hij kon nu niet meer links of rechts. Zijn eerdere zo comfortabele plek was nu min of meer een val geworden. Hij kon moeilijk naar het water lopen, dat een meter of tien van hem vandaan langzaam tegen het slib op kabbelde en wegzwemmen. Alhoewel hij door zijn sprong vanaf de boot al kletsnat was, zou dat hem ook niet helpen. Arie keek voorzichtig langs het muurtje naar zijn tegenstanders.

Péng, een kogel floot langs zijn hoofd.

Lieve help, dacht Arie, dat zijn geen halve maatregelen. Hij wist niet dat beide heren het inmiddels hun buik vol hadden van de jongens. Jan Prins kon dat vertellen, maar helaas niet aan Arie.

Arie kreeg een inval. Hij draaide zich achter het muurtje op zijn buik en zette, er terdege voor zorgend dat de mannen geen lichaamsdelen van hem in het zicht kregen, het blik dat hij nog steeds in zijn handen had op het muurtje. De stenen liepen wat scheef van boven, maar het blikje bleef staan. Een hoongelach klonk van de kant. Met één schot werd het blikje doorboord en vloog over Aries hoofd, drie meter verder in de modder. Mislukt, dat blik was niet belangrijk voor hen. Arie wilde daar nu niet verder over denken. Zijn situatie werd steeds penibeler. Hij zag nu ook dat het vriendelijk kabbelende water hem verder genaderd was. Het werd vloed, dat zou betekenen dat hij straks in het water zou komen te zitten. Aan de wierresten op het muurtje te zien, zou het geheel onder water komen te staan en daarmee was Aries schuilplaats verdwenen. Hij zag zichzelf niet onder water wegzwemmen. Op de Oosterschelde tjokte een kleine sleper. Te ver weg om te roepen. Met afgrijzen zag Arie de hoge hekgolf van het ding. In het water, achter de sleepboot tekende zich een V-vormige rimpel af, die langzamerhand groter werd. Een poot van de V naderde Arie, dat zou de nattigheid alleen maar bevorderen. Er moest nu iets gebeuren. Maar wat? Arie had zichzelf in deze situatie gemanoevreerd en vond dat hij er zich zelf dan ook maar uit moest redden. Hij overwoog om op te

staan en naar beide heren toe te lopen. Even snel verwierp hij dat idee. Een zwamverhaal uit zijn grote duim ging hier niet op. Daar was al teveel voor gebeurd. Dat zouden de heren niet pikken.

Of het nu door het water of door iets anders kwam? Bij Arie drong zich een vergelijk op met hun avonturen in de Stille Zuidzee. Ook daar hadden de jongens gevaarlijke tegenstanders gehad, die het paffen met geweren en pistolen niet schuwden. Daar waren ze goed uitgekomen, dat moest dan toch hier aan de Oosterschelde in het eenvoudige Zeeland ook kunnen.

Gedurende een kwartier veranderde er niets in de situatie. Het water spoelde nu zo wat aan Aries voeten. Hij schoof op zijn buik langs het muurtje en loerde laag aan de grond naar de twee mannen. Hij zag ze beiden rustig aan de dijk zitten. Rinus onverschillig, maar waakzaam met het pistool in zijn hand. Joop meer gespannen en wijzend richting het muurtje.

“We zijn op potvissenjacht,” brulde Joop. “Nog even en ze komen vanzelf naar ons toe gedreven.” Dat kon Arie niet ontkennen. De nood werd nu echt hoog. Er zat niets anders op om met de armen omhoog naar de mannen toe te gaan.

“Ik geef me over en kom langzaam naar de kant lopen,” riep Arie.

Hij voegde de daad bij het woord en stond met zijn armen omhoog langzaam op. Ook de mannen waren gaan staan. Rinus hield het pistool voor zijn buik.

“Geen grappen dikke, anders bezorg ik je een gaatje en zink je alsnog.”

Het klonk gemeend. Arie was zeker niet in de stemming om grappen te maken en ploeterde door de modder, waar al een dun laagje water op stond, naar de kant. Zijn armen omhoog houdend. Zo naderde Arie wankel de voet van de dijk en stapte voorzichtig op de gladde stenen.

“Omhoog houden, die handjes.”

Dat viel niet mee, want Arie moest alle moeite doen om zijn evenwicht te bewaren. Hijgend naderde hij de mannen. Het was nooit leuk om op deze manier te pakken te worden genomen en het was in Aries jonge leven ook nog niet zo vaak voorgekomen. Voor de tweede keer was hij kansloos tegen deze twee heren.

“Zo, magazijnknecht of ben je een beroepsbemoelial,” voegde Rinus hem toe.

Ondertussen en dat had Arie goed in de gaten, bleef de revolver met vaste hand op hem gericht.

“Je vriendje wist ons te melden dat je in Willemstad was en in plaats daar van sta je een beetje op ons te paffen. Ik zal je leren aartsbengel. Je had me wel kunnen raken, daar op de sluis.” Arie zei maar niet dat hij er nu spijt van had, dat hij de heren niet in hun been had geschoten. Het was belangrijk dat hij zich niet slimmer voordeed dan ze dachten.

“Ik dacht,” stamelde Arie.

“Je meent het,” werd hij door Rinus onderbroken. “Bevinden zich onder dat rode haar nog hersens, ik dacht dat ze allemaal naar buiten gestulpt waren en roestvlekken hadden achtergelaten op dat bolle gezicht van je.”

De stemming werd er niet beter op. Arie maalde met zijn wel degelijk aanwezige hersenmassa. Jan Prins was op weg naar Goes, door deze boeven opgevangen. Anders konden ze nooit weten dat hij in Willemstad was geweest. Van die kant was geen hulp meer te verwachten. Rinus stond om zich heen te kijken. Arie had weinig verwachting van de plannen voor hem. Ze zouden hem geen tweede keer laten ontsnappen. “Laat dat pistool vallen,” klonk een kalme stam vanaf de kruin van de dijk.

Rinus verstarde, Joop keek op zij. Arie zag de schipper van de “Deo Volente” en zijn knecht de dijk af lopen. Schipper Prins hield zijn Winchester jachtgeweer op Rinus gericht. Wanneer je een koppel eenden kon raken wist je hoe je met een geweer moest omgaan, dacht Arie. Zijn hart bonkte van vreugde. De spanning viel van hem af.

Schipper Prins en zijn knecht waren slim geweest. Ze hadden van verre de twee mannen zien staan en Aries situatie goed begrepen. Ook de schoten van Rinus op Arie en het blik hadden ze gehoord. De mannen hadden te lang gewacht en onderschat dat de schipper, die het hele verhaal van de bliken tenslotte van Arie had vernomen, nadat deze in het Volkerak aan boord was geklommen, genoeg zou nemen met de vreemde afloop bij het Goese Sas.

De schipper had zijn vrouw gevraagd om de “Deo Volente” uit de sluis te varen en af te meren in het kanaal en was van boord gegaan. Met zijn knecht, die op het sluisplateau enige tijd met Rinus had staan bakkeleien, was hij Arie en de mannen gevolgd. En nu was er het moment van ingrijpen.

De knecht pakte het pistool uit Rinus handen. Arie stak vlug zijn hand uit en borg het wapen snel in zijn broekzak. Binnen was binnen, dacht hij.

Even later zaten ze in het gras. Joop en Rinus met verongelijkte gezichten naast elkaar. De rest tegenover hen. De schipper had de Winchester kruiselings op zijn schoot. De mannen konden niet wegllopen. Het was een prima plek om de heren wat vragen te stellen. In de verte de sluizen en meer zuidelijk stak boven de dijk de spits van een toren uit. Een dorp dat zeker twee kilometer verderop lag. Achter de dijk was alleen polderland.

Niemand zou hen hier lastigvallen.

Arie, met een sprietje gras in zijn mond, nam de ondervraging op zich.

En hij had maar één brandende vraag; “Wat is er zo belangrijk aan die blikken, die jullie en wij al vanaf Amsterdam volgen.”

Er viel een lange stilte. Joop keek naar de lucht alsof de vraag hem niet betrof. Rinus keek Arie recht in de ogen en zei: “Dat weet ik niet.”

Arie keek hem verbijsterd aan. Hij had alles verwacht, maar dit niet. En het ergste was dat hij de man er niet van verdacht, dat hij zat te liegen.

Arie herstelde zich snel. “Je gaat me vertellen dat jullie in Amsterdam-Zuid alle winkels leeghalen, in een magazijn aan het Entrepot blikken opendraaien, met pistolen op onschuldige scholieren knallen en niet weten wat jullie zoeken.”

“Dat wilde ik inderdaad gaan vertellen, maar je bent me voor.” Een eenvoudig antwoord. Arie was weer aan zet.

“Jullie zijn van de liefdadigheid en willen van de verzamelde blikken speelgoed maken voor arme kindertjes,” raadde Arie. “Wie heeft jullie dan opdracht gegeven om dit te doen, want ga me niet vertellen dat jullie dit voor niks doen en wat heeft die iemand precies gevraagd.”

Arie hoorde de schipper zijn keel schrapen. Niet dat hij wat wilde

vragen, het was meer uit nieuwsgierigheid wat er komen ging.

“Een oude kennis van mij werd een paar dagen geleden in een havenkroeg aan de Zeedijk door iemand aangeschoten of hij twee mensen wist, die een eenvoudig klusje konden opknappen. Toen hij, dus die kennis, mij vertelde wat de bedoeling was, wilde ik hem niet geloven. Maar een voorschot van een bedrag met twee nullen en de toezegging van een bedrag met drie nullen wanneer wij zoveel mogelijk blikken Frankfurters van een partij die in Amsterdam was beland, wilden opsporen, waren voldoende. Ik wilde dat wel doen en heb Joop en de

jongen Smit, die jullie ook kennen er bij gehaald. We zijn aan de slag gegaan. De rest weten jullie,” besloot Rinus zijn relaas.

“En zei die kennis nog iets over de opdrachtgever.” Arie conclusie was dat het kennisverhaal waarschijnlijk wel klopte, maar Rinus kon ook een meesterlijke leugenaar zijn, die bewust een vaag verhaal op hing. Een kennis die in een havenkroeg aangeschoten werd door een onbekende enzovoort, was natuurlijk een standaard leugen, of dus juist waar. Arie neigde toch naar het laatste. Het zou betekenen dat er weer een open eind was in dit avontuur.

“Alleen dat het een deftige man was, die in de kroeg opviel en dat hij met een zwaar Duits accent sprak.”

Arie weigerde nog even het dode spoor te accepteren.

“En is er dan niet gezegd dat jullie naar een bepaald soort blikken moesten kijken? Iets op het etiket, een zwaarder blik of juist een rammelend blik. En aan wie moesten jullie die blikken dan overhandigen?” vroeg de dikkerd slim.

Rinus ging steeds onverschilliger uit zijn ogen kijken.

“Nee niets van dat, het ging om alle blikken van die worst. Ik was natuurlijk zelf ook benieuwd en heb er een aantal opgedraaid...”

Dat waren de blikken die Arie als eerste had aangetroffen achter het pakhuis van Smit.

“Wanneer we de blikken bij elkaar hadden, moest ik contact opnemen met die kennis van me. Dat had de man in die kroeg weer tegen hem gezegd. Mogen we nu gaan.”

De mannen hadden in de gaten, dat Arie niet naar de politie zou lopen.

Zij waren met de onvriendelijkheden begonnen, maar Arie en ook Jan waren verre van schoon. Arie had rustig met een jachtgeweer op de twee staan schieten. De schipper wilde zo te zien ook geen problemen. Dat volk was nogal eigen.

“Jullie mogen gaan en wij lopen mee. Ik wil jullie auto nog wel eens rustig bekijken.”

Arie snapte er tot op heden niets van en wilde geen mogelijkheid onbenut laten om een aanwijzing te vinden. Ergens moest toch een aanknopingspunt te vinden te zijn. Jan en hij waren nu zover in dit verhaal betrokken dat hij er ook uit wilde komen. Ze marcheerden met z'n vijven langs de dijk, terug naar het Goese Sas.

Daar was inmiddels wat beroering ontstaan. De schoten van Arie op Rinus en Joop hadden verschillende mensen aangetrokken, waaronder een paar schippers en bewoners van de bij de sluis horende huizen. Men stond

in groepjes met elkaar te praten. Niemand had Arie zien schieten. Wel had men later in de verte de lichtere knallen van de revolver van Rinus gehoord, maar door de kromming in de dijk niet kunnen zien, wie daar verantwoordelijk voor was. Van knallen, ook niet van die van geweren, keek men niet zo snel op. In de polders van Goes werd regelmatig op konijnen en fazanten gejaagd. Maar het was wel een ongewoon uur, zo vroeg in de morgen. Jagers waren op dat soort tijdstippen niet op pad. De vrouw van schipper Prins had zich wijselijk buiten de discussies gehouden en was met emmers het dek achter het stuurhuis aan het schoon schrobben.

Zwijgend kwamen Arie en zijn gezelschap aangelopen. De schipper had nog even overwogen om zijn Winchester aan een slootkant te verstoppen, maar van verre had hij al een paar andere schippers zien staan. Daar was hij niet bang voor. Er stapten er meer aan de kant om een patrijsje te verschalken. Rinus en Joop liepen zo nonchalant mogelijk langs de pratende mannen. Prins groette zijn collega's vriendelijk en knikte naar de andere mensen. Arie, die door zijn natte en verfomfaaide kleding het meest opviel, had zijn ogen opengesperd en keek zoals een jongen uit de stad die ook eens op het platteland komt. Hij werd niet eens serieus genomen. Ze moesten eens weten dat hij zijn hand op een keurige Smith & Wesson had zitten.

Aangezien niemand amok maakte begrepen de mensen op de sluis dat er niets bijzonders was. Schipper Prins knoopte een praatje aan over het weer, de knecht verdween naar de "Deo Volente" en Arie bleef pal achter Rinus en Joop lopen. Straks waren ze er vandoor. Rinus had al een paar keer tersluiks over zijn schouder gekeken en Arie wist zeker dat hij geen mogelijkheid onbenut zou laten om van hem af te raken. Maar Arie wilde wel eens in de Bedford kijken.

De auto stond onder aan de kanaaldijk geparkeerd, tussen de sluis en de paar huizen, die er stonden. Rinus en Joop liepen schuin de dijk af, naar hun auto. Arie volgde hen voorzichtig. "Arie," klonk een bekende stem.

Arie keek opzij.

"Deze kant."

Bij het laatste huis, een café, zag Arie nu, zat zijn vriend Jan Prins.

Jan zat in het grind aan een tafeltje. Heerlijk onder een stel leilinden, die voor het café stonden. Arie voelde woede opkomen. Men had op hem geschoten, hij voelde zich moe, was nat, modderig en hongerig bovendien. En

daar zat alsof er niets aan de hand was, Jantje Prins. Wanneer Arie het goed zag stond er op het tafeltje naast Jan nog een groot glas ook. Die moest iets te vieren te hebben, schoot door Arie heen.

Voor hem werd de Bedford gestart. De mannen hadden van Aries onoplettendheid gebruik gemaakt door met grote passen de dijk af te stormen en in de Bedford te springen. De auto was al aan het keren. Verdraaid, dacht Arie. Jan Prins kende deze auto en had toch tenminste de sleutels uit het contact kunnen halen. Hij had hem al laten zitten, wanneer de schipper er niet geweest was, had het slecht kunnen aflopen. En het leek wel of Jan het nu helemaal niet meer interesseerde. Arie greep naar zijn broekzak. Liever schoot hij hier niet, maar als het moest.

“Arie.”

Jan was gaan staan en wenkte zijn vriend. “Laat maar gaan.”

De Bedford was al half gedraaid. Er zat niets anders op. Arie stopte de Smith & Wesson weer terug in zijn broekzak en stond nu op de weg. Met een dot gas stootte de Bedford weg, Door de slippende achterwielen vloog het stof van de droge weg tegen Arie aan en bleef aan zijn natte kleren plakken. Dat kon er nog wel bij. Jan Prins moest een goed verhaal hebben, een verdraaid goed verhaal.

En dat had Jan Prins! Het was wel een lang verhaal.

“Ga eerst zitten,” zei Jan. “Wacht, ik bestel iets te drinken voor je. Ze zijn eigenlijk nog niet open, maar zonet kreeg ik ook wat.” Jan tikte tegen het raam en wendde zich weer tot Arie.

Die zat hem met grote ogen aan te kijken. Jan Prins die aan het bestellen slaat. Dat maak je niet vaak mee, kon je Arie horen denken. Een wat groezelige café-eigenaar kwam naar buiten en keek Arie afwachtend aan.

Jan leunde behaaglijk achterover. “Bestel wat je wil, misschien ook iets te eten. Ik lust wel een omelet. Kan dat?” De groezelige man knikte en zweeg. Arie bestelde een dubbele omelet met veel brood en een pot koffie. Jan nam een kop koffie en hield het bij een eenvoudige omelet. Kennelijk was er maar één soort omelet, want verdere details kwamen er niet uit de man. Het zou wel goed zijn zo. Met meer dan gewone nieuwsgierigheid zat Arie op zijn stoel. Hij vond het verhaal van Jan dat komen ging nog belangrijker dan zijn bestelde omelet.

En voor zijn vraatzucht was dat veelbetekenend.

Jan zette zijn vingers tegen elkaar en stak van wal. “Ik heb een interessante ontmoeting gehad. Stomtoevallig, aan de andere kant, wanneer je je ogen open houdt, dan was het weer niet toevallig. Ik weet waar we aan toe zijn met die blikken en daar waren we zelf nooit opgekomen. Onze vrienden Joop en Rinus weten het zelf niet eens.”

“Ben ik ook achter,” knorde Arie. “Ga verder.”

Jan wachtte een paar seconden. “Je weet wat aluminium is?” Arie had veel verwacht, maar dit niet. Een natuurkundeles in de vakantie?

Hij werd ongeduldig.

“Aluminium is een metaal. Het is lichter dan ijzer en roest niet. Het is alleen duur, want de kosten van elektriciteit, die je nodig hebt om aluminium uit erts, het bauxiet, te halen zijn hoog. Ook het gieten, lassen, klinken en zo moet zorgvuldig gebeuren. Daarom wordt aluminium nog niet zoveel toegepast. Het zou voor bijvoorbeeld vliegtuigen, auto's, maar nog veel meer voor machineonderdelen zoals drijfstukken en zuigers en zelfs kabels heel goed toegepast kunnen worden, wanneer het niet zo duur was.”

Arie knikte. Hij wist er iets van. Zijn ervaring beperkte zich tot de recente aankoop van een Amerikaans lichtgewicht peperduur kampeerpannetje, waartegen Jan Prins nog grote bezwaren kenbaar had gemaakt.

Jan ging onverdroten verder. “De laatste jaren groeit het gebruik van aluminium. Er worden overal in de wereld veel machines en steeds meer auto's gemaakt. Men zoekt waar men kan naar bauxieterts en al lang niet meer alleen in Frankrijk. Eigenlijk zit het in elke kleisoort maar alleen die lagen met een hoog aluminiumgehalte zijn bruikbaar. Ingenieurs zijn nu bezig in Australië.”

Arie vroeg zich af wat dit met blikken en het Goese Sas te maken had.

Misschien was de overeenkomst dat het hier vandaag net zo warm ging worden als in de Australische woestijnen. En hoe wist Jan dit allemaal?

Arie wist dat zijn vriend de Encyclopedia Britannica las alsof het een stripboek betrof en aluminium stond onder de letter A. Maar deze kennis moest ergens anders vandaan komen. Arie schoof met zijn rode hoofd naar de kleine schaduw van de linden voor het café. Zijn benen hield hij in de zon, om zijn natte broek goed te laten drogen. Jan wilde verder gaan, maar wachtte even totdat de bestelling voor hen was neergezet. De eigenaar verdween weer naar binnen, de deur achter zich sluitend. Verder was het stil op de weg vlak voor hen. Achter de

dijk voer, aan het geluid te horen, een schip de sluis uit. Arie wilde nog wel even met zijn schipper spreken, maar dat kon straks nog wel. Tenslotte moest de "Deo Volente" vandaag ook weer het kanaal uit.

"En," zei Arie. "In Amsterdam-Zuid zijn bauxietertsen aange troffen. Het pakhuis van Smit staat op een mineraalader. Dat ga je me nu vertellen."

Arie geloofde zijn vriend wel, maar Jan wilde nog wel eens doordraven.

Arie wist dat Jan een verwoed lezer was van de verhalen van de tekenaar en schrijver Pieter Kuhn over kapitein Rob, die dagelijks in Het Parool verschenen. Een zeeman die met zijn zeiljacht met situaties te maken kreeg, waar Jan het nu over leek te hebben.

"Nee sukkel, luister verder. Voor de toepassing van aluminium moet je legeringen maken. Daar heb je er meerdere van, je kunt gieten, walsen en smeden, dat weet ik ook niet precies. Maar waar het om gaat is dat een aluminiumlegering sterker is dan staal en natuurlijk veel lichter." Dit sprak Arie aan. Een kind kon de voordelen zien en hij begreep langzamerhand waar Jan heen ging.

"Maar aluminiumlegeringen zijn sterker en harder dan staal, maar in dat geval wel gevoeliger voor roest en brosheid. Bovendien is het door dat laatste gevoeliger voor kruip. Wanneer je deze eigenschappen zou kunnen uitsluiten of beperken dan zou dat een grote vooruitgang betekenen." Ook dat was Arie duidelijk. In allerlei constructiemetaal aluminium toepassen met betere eigenschappen dan ijzer zou een geweldige vinding zijn.

"Nu heeft er een paar maanden geleden iemand een vinding gedaan, waarbij in de legeringen bepaalde geheime toevoegingen zitten. Door die toevoegingen neemt de sterkte in alle gevallen zoals bij hogere temperaturen, toepassing bij bewegende delen en zo nauwelijks af. Dat is in een fabriek in Duitsland gebeurd en ze zijn nu bezig met het testen van deze legering. Per abuis heeft een machine in dezelfde fabriek een opdracht voor gewone conservenblikken met deze nieuwe legering gedraaid en zijn er dus zeer bijzondere en waardevolle blikken verspreid. Nou, je kunt het al raden. Meerdere mensen zijn in deze vinding geïnteresseerd en zitten er achteraan. Het is misschien zelfs zo dat niet per abuis de inblikmachine is gebruikt, maar dat het opzettelijk is gebeurd. Om op die manier de vinding in handen te krijgen," besloot Jan triomfantelijk.

Arie was inderdaad onder de indruk en waagde zich pas nu aan een eerste hap van zijn omelet met brood.

“Hoe weet jij dat allemaal,” vroeg hij al kauwend. “Dat is het tweede deel van mijn verhaal.” Jan sneed een stukje van zijn omelet af. Hij deed dat wat anders dan Arie, die zijn mes en vork niet eens aanroerde.

“Vanuit Goes reed ik met iemand mee naar hier. De Ford staat met een paar kogelgaten en lekke banden ergens aan de Zeeuwse weg.” Arie fronste de wenkbrauwen.

“Dat komt wel, eerst verder.”

“Deze man, Doktor Kattilus, een Duitse ingenieur vertelde mij dit verhaal. Onder het rijden gaf hij mij zijn kaartje. Ik zag wat hij deed, hij moest ook naar het Goese Sas en ik heb de gok gewaagd om het verband met de blikken te leggen en het hem te vragen. Dat bleek een schot in de roos. Dat bedrijf is op zijn dood dat die blikken in handen van de concurrentie komen. Ze wilden zelfs de politie er niet bij halen. Ze wisten dat er blikken in Amsterdam terecht waren gekomen en wilden die via de onderwereldfiguren, die wij nu ook kennen, zo snel mogelijk weer in handen krijgen.” Jan diepte het visitekaartje van Doktor Kattilus uit zijn broekzak op.

Arie likte wat eierstruif van zijn vingers, pakte het kaartje van Jan aan en las:

Doktor K. Kattilus
Gemmel Metalle
Magdeburger Straße 45
Krefeld

“Dat ziet er indrukwekkend uit.”

“Het wordt nog indrukwekkender, wanneer ik je vertel dat deze vriendelijke meneer, nadat hij mijn verhaal had gehoord over hoe wij achter de blikken gejaagd hadden mij ter plekke een voorschot heeft betaald om hem verder te helpen. Door alle gebeurtenissen en zeker toen ik het nodige verteld had, wilde hij snel van zijn boevenspan af.”

Jan greep weer in zijn zak en trok uit zijn portefeuille vier splinternieuwe briefjes van honderd. “Kijk maar.” Jan bewoog de briefjes al een stel speelkaarten tussen zijn vingers.

Voor Arie was nu Jans gulle bui van zo-even volledig verklaard. Dat kon wel lijden.

“En wat moeten we daar voor doen.”

“Kattilus is terug naar Goes gegaan om te bellen. Hij laat de blikken bij het Entrepotdok ophalen en probeert ook de lading uit de Bedford te bemachtigen. Hij wil de zaken met Joop en Rinus afregelen. Maar het aardige is dat er nog een lading van die blikken bestaat. De worst wordt

geëxporteerd naar Engeland. Die Engelsen houden van worst bij hun ontbijt.”

Dat wist Arie, hij hield trouwens ook van worst. Jan vervolgde. “Vanuit Vlissingen is een schip naar Londen onderweg en in dat schip zit de handel. Kattilus heeft gevraagd of wij naar Engeland willen gaan om die partij daar te onderscheppen. Hij vindt ons handige jongens. Waarom zouden we dat niet doen?”

Arie schoof zijn bord weg en schonk zich een ruime kop koffie in.

“De Kaag wacht wel op ons, dit is veel leuker, ben ik met je eens. Dan zouden wij Bob een telegram moeten sturen dat hij op Shannon uitstapt en naar Londen vliegt in plaats van naar Amsterdam. Dan is hij er nog eerder dan wij. Wij kunnen het avondvliegtuig nemen.”

“Precies,” zei Jan geestdriftig. “We gaan terug naar Amsterdam. Jij regelt met je vader de afwikkeling van de Ford. We pakken thuis wat spullen mee en vanavond zitten we in Londen. Kattilus komt zo meteen hierheen. Hij moet ons maar terugrijden naar Amsterdam.”

Arie begreep Jans enthousiasme volledig. Het was vooral op die vierhonderd gulden gestoeld, maar bij hem knaagde er iets.

“Ik wil niet zeggen dat het een onwaarschijnlijk verhaal is. Het kan allemaal kloppen, maar...”

“Maar wat?”

“Stel,” zei Arie, “dat het verhaal waar is en dat meneer Kattilus is wat hij zegt. Waarom geeft hij dan eerst een paar duistere figuren uit Amsterdam en vervolgens een paar jongens de opdracht om achter zijn nieuwe legering te zitten. Dat kost geld en moeite, dat heb je nu gezien. Een deel van een scheepslading onderscheppen is niet makkelijk, kan ik je vertellen. Dat staat allemaal op papier er is douane, noem maar op. Ik zie ons al aankomen. Dag kapitein, mogen we uw lading blikken meenemen, want er is iets mee aan de hand. Kattilus of zijn bedrijf had veel makkelijker de douane in Vlissingen kunnen bellen. Wanneer die zo'n verhaal horen dan is het minste wat ze doen het spul even vasthouden.”

Jan schoof wat naar voren op zijn stoel.

“Het probleem is nou juist dat Kattilus niemand kan vertrouwen. Er staan grote belangen op het spel.”

“En dat vertelt hij dan in de auto even aan een wildvreemde jongen. In dit geval Jan Prins. Hoe langer ik er over nadenk, des te meer dit verhaal gaat rammelen.”

“Dat geld rammelt in ieder geval niet,” reageerde Jan nors. Hij vond het niet leuk dat zijn enthousiasme werd getemperd.

Maar Arie was door het late ontbijt en de koffie op toeren gekomen.

“Weet je wat ik denk? Ik denk dat het verhaal wel klopt en dat meneer Kattilus wel bestaat, maar dat hij niet degene is die de blikken kwijt is, door die vergissing bij de productie. Hij is van het bedrijf dat achter de legering aan zit. Daarom werkt hij met Joop en Rinus en nu met ons. Hij kan moeilijk naar politie of de grenscontrole stappen.”

Deze opmerking van Arie moest Jan overdenken.

“Volgens mij niet. Je vergeet dat Rinus en Joop al een stel van die blikken hebben opgepikt. Ze hebben er in de auto en je hebt ze zelf achter het pakhuis gezien. Kattilus is vast al in Amsterdam geweest en dan had hij aan een blik genoeg om mee te nemen en de samenstelling te bekijken.”

“Hoe dan ook,” reageerde Arie. “Het is interessant genoeg om door te gaan. En Londen is altijd de moeite waard. We gaan nog even bestellen. Het lijkt wel of nachtelijke activiteiten twee keer zoveel energie te kosten als overdag. En dan aan de slag, er moet nog heel wat gebeuren.”

Arie bestelde bij de nog steeds geen woord sprekende eigenaar van het café, nogmaals een uitsmijter, zes broodjes kaas en zes broodjes ros om mee te nemen. Jan vroeg de rekening.

“De Ford,” zei Arie. “Hoe is het daar mee?”

“Niet meer bruikbaar. Twee lekke banden. Een kogelgat ergens in de achterklep en in het portier. Hij zal inmiddels wel gevonden zijn. De papieren heb ik in mijn zak gestoken, maar aan de hand van het kenteken kan de politie...”

Arie liet Jan niet uitpraten. “Dit moet snel geregeld worden. Wanneer wij vanavond op Schiphol staan lopen we het risico er door de douane uitgepikt te worden. En voordat we alles uitgelegd hebben. Nou dan zijn we ons avontuur kwijt.”

“Wil je het dan hier gaan uitleggen,” vroeg Jan.

“Ik ga het niemand uitleggen. Mijn vader vond het allemaal toch zo leuk. Ik bel hem en dan moet hij het maar met zijn garagehouder in Amsterdam regelen. Laat die de politie maar bellen, dan blijven wij er buiten.”

“Prima oplossing,” zei Jan verheugd.

Arie kon het niet laten. “Maar het gaat geld kosten. De schade zal niet mis zijn, kogelgaten in de carrosserie

herstellen is niet het minste werk. We kunnen er niet moeilijk over doen. Dat moet maar van die vierhonderd gulden betaald worden.”

Jan z'n bruine neus werd wat witter. Dat geld verdween als sneeuw voor de zon. Vliegen naar Londen, garagerekeningen, een fors ontbijt. Arie maakte het nog wat erger. “We bellen zo een taxi en laten ons afzetten bij het postkantoor in Goes. Van daaruit bel ik mijn vader en sturen we een telegram naar Bob. Ik koop schone kleren, want zo kan ik niet over straat. Daarna pakken we de trein naar Amsterdam. Om tien uur vanavond zijn we in Londen.”

Jan kreeg niet de kans om te reageren. Aries bestellingen werden gebracht en de rekening werd op tafel gelegd. Jan zocht naar los geld, maar veel had hij niet meer. Met een diepe zucht reikte hij de eigenaar een briefje van honderd aan. De man liep verongelijkt naar binnen om te gaan wisselen. Arie viel op zijn bord aan.

Met afschuw hoorde Jan het schrokken van zijn vriend aan. Hij stond op, maar ging onmiddellijk weer zitten. Hij keek langs Arie.

“We lopen vertraging op. Straks weten we echt waar we aan toe zijn.”

Arie keek over zijn schouder. Er kwam een Mercedes met een Duits kenteken aan. De auto stopte voor het café. De heer Kattilus, tenminste dat nam Arie aan, stapte uit en liep met vastberaden passen op de jongens toe.

Uit de verhalen van Jan had Arie hem ouder geschat. Kattilus leek een jaar of veertig. Hij was lang, bijna twee meter. Dan had je ook wel een Mercedes nodig. De man had lichte kleren aan. Een gebroken wit linnen kostuum, van een stof, die je in Nederland nauwelijks zag en een lichtgeel hemd. In zijn hand had hij een hoed van panamastro, kennelijk om zijn lichte huid tegen de zon te beschermen. Arie kon hem goed in ergens in de tropen voorstellen. Het was niet het type waar je direct aan dacht bij een Duits ingenieur. Wat zwierig liep hij het kleine terras op en zette zich naast Jan. De laatste begroette zijn weldoener zeer vriendelijk.

“Mijn voormalige medewerkers brengen hun lading naar Amsterdam, waar deze wordt opgehaald,” sprak Kattilus. Het was het Duits van iemand uit de grensstreek. Niet het zware accent waar Rinus eerder had over gesproken.

Arie en Jan konden dat prima verstaan. Tegelijkertijd wist Arie, dat Kattilus alles van hen kon verstaan. Daar moesten ze voorzichtig mee zijn.

“Dit is mijn vriend Arie Roos,” zei Jan. “Ik heb u verteld wat hij inmiddels gedaan heeft en hij is op de hoogte van de zaak.”

“Mooi,” knikte Kattilus. Hij keek Arie schuin aan met een blik, waar Arie enige geringschatting uit bespeurde.

Zo van, wat moet een slimme en nette jongen als Jan Prins met zo'n dikke, natte en verkreukelde vriend, die er uit ziet of hij niets beters te doen heeft dan wat uitsmijters naar binnen te werken. Arie vond dat prima zo.

Dat onschuldige uiterlijk kwam hem vooral in onverwachte situaties altijd van pas.

“Dat heeft u snel kunnen regelen met Rinus en Joop,” zei Arie op rustige toon.

“Geld doet veel,” reageerde Kattilus. “Ik weet hoe je deze mensen moet aanpakken.”

“Wij willen graag naar Londen gaan en de rest van de blikken achterhalen,” kwam Jan ertussen.

Arie zat klaar om Jan onder de tafel een trap te geven, mocht die over Bob beginnen, maar dat was niet nodig. Jan besepte gelukkig het voordeel van een derde persoon, van wie Kattilus niet op de hoogte was.

“Waar in Londen komt het schip aan en hoe heet het.”

“Het is een klein motorschip, de “Stentor.” Het vaart vandaag de Noordzee over en zal in de avond in de Docklands afmeren en meteen gelost worden.”

Dat was genoeg, de jongens konden wel uitzoeken waar dat ergens was.

“Is de kapitein op de hoogte,” vroeg Jan.

“Nee, antwoordde Kattilus geschrokken. “Niemand is op de hoogte, alleen jullie en ik. Je moet maar een verhaal verzinnen om die blikken los te krijgen of het op een andere manier zien te fiksen. Jullie jongens kunnen dat beter doen dan ik. In Londen ken ik verder niemand en gezien de ervaringen met de mensen uit Amsterdam, ga ik daar ook niet meer op zoek naar hulp. Bovendien ik spreek nauwelijks Engels. Neem maar een hotel ergens in Londen. Laat me weten waar jullie zitten, dan kan ik contact opnemen. Ik ben te bereiken onder dit nummer.” Kattilus schreef een telefoonnummer op een papiertje en gaf het aan Jan.

Arie stond op en schoof zijn stoel onder het tafeltje. De poten trokken een spoor door het grind van het terras.

“Ik ga nog even naar schipper Prins en vaar met hem mee naar Goes. Daar ga ik inkopen doen en ook onze zojuist besproken zaken regelen. Akkoord Jan?”

Voor Jan was de hint duidelijk. Arie sprak nooit zo tegen hem. Zijn vriend had geen behoefte aan Kattilus als

pottelijker. Arie zou in Goes een telegram naar Bob sturen en verder op eigen gelegenheid naar Amsterdam gaan. Jan kon met Kattilus meerijden. Met een korte groet nam Arie afscheid en beklom de dijk naar het sluisplateau. Hopelijk lag de "Deo Volente" nog in het kanaal. Was dat niet het geval dan zorgde hij er wel voor om op een andere manier in Goes te komen.

Arie had even de tijd nodig om de laatste gebeurtenissen eens goed te overdenken. Het verhaal van Kattilus rammelde duidelijk. Maar waar precies? En hoe kon Bob Evers het beste ingezet worden? Met nieuwe energie liep Arie over het sluisplateau. Hij had er zin in. De "Deo Volente" lag nog afgemeerd. Arie zwaaide naar de schipper.

BOB EVERS BRANDT ER OP LOS

Op het moment dat Arie en Jan zo gezellig met Kattilus zaten te praten hing Bob Evers hoog in de lucht. Hij verheugde zich op een heerlijke zeilvakantie.

Vliegen lijkt leuk, maar wanneer je dat zoals Bob al meerdere malen gedaan hebt verveel je jezelf al erg snel. Zijn medepassagiers waren zo te zien of zakenlui of Amerikanen, die met hun gezin naar Europa vlogen. Bob had in ieder geval een kind naast zich wat geen moment stil zat en door de moeder volgestopt werd met snoep om het rustig te houden. Zo te merken had de zoetheid een tegengesteld effect. Bob had zich zoveel mogelijk afgewend en zich gestort op een aantal tijdschriften, die hij had meegenomen. Bob was niet zo'n lezer als Jan Prins, maar artikelen over techniek en ook wel politiek interesseerden hem wel. Bovendien hij had niets beters te doen. Na een paar uur was hij het lezen zat en sloot de ogen. Een por van het kind in zijn zij maakte hem wakker. Bob keek woedend in de richting van de ouders, maar die deden alsof ze het niet in de gaten hadden. Door de microfoon klonk de stem van de gezagvoerder. Hij meldde de juiste tijd - de meeste passagiers begonnen onmiddellijk aan hun horloge te draaien - en sloot af met de mededeling, dat zij over een kwartier op vliegveld Shannon in Ierland zouden landen. Bob, die met hetzelfde vliegtuig door kon naar Amsterdam haalde opgelucht adem. Het tanken zou ruim een uur kosten. Op Shannon kon hij de benen wat strekken.

Shannon is een vreemd vliegveld. Het is immens groot en het levert zijn bestaanswaarde alleen aan het feit dat bijna alle vliegmaachines hier moeten landen voor zij de sprong over de Atlantische Oceaan wagen. De vliegtuigen uit Amerika landen er voor zij doorgaan naar de Europese steden. Tegenwoordig konden de straalvliegtuigen, zoals Constellations, wel in één keer over de oceaan, maar niet alle maatschappijen vlogen nog met de "jets."

Bob keek uit het raampje en zag de grote tankwagens staan, waarmee zo meteen hun brandstof weer werd aangevuld. De gezagvoerder landde keurig. Bob liet zijn spullen liggen en daalde de trap af, die naast het vliegtuig werd gereden. Hij volgde de rij passagiers naar één van de hallen op het vliegveld. Voor Bob was Shannon helemaal vreemd. In Amerika vloog hij wel meer en dan landde je op een vliegveld aan de rand van een grote stad. Hier was dat niet het geval. In de verre omtrek geen gebouwen te zien. Maar een bries van zee maakte het

aangenaam. Bob slenterde voor de hal naar een kiosk om zijn voorraad tijdschriften aan te vullen. Misschien waren er ook wel nieuwe strips? Hij neusde wat rond en kocht een paar kranten. Interessante strips waren er niet. Daar moest je toch voor in Amerika zijn. Met de kranten onder de arm liep hij vervolgens wat doelloos rond in de grote hal van Shannon, waar diverse groepen mensen rondhingen.

Niemand stapte hier uit. Iedereen moest verder en wachten tot zijn vliegtuig was volgetankt. Paspoortcontrole was er niet in deze hal. Door enorme luidsprekers aan het dak werden de vluchten afgeroepen. Die van Bob zou er voorlopig nog niet bij zijn. Bob zette zich ergens neer en sloeg een krant open.

Weer schalden de speakers. Het duurde even voordat Bob in de gaten had, dat zijn naam werd omgeroepen: "Telegram voor mr. Evers uit Pittsburgh op weg naar Amsterdam." Het werd nog een paar keer omgeroepen voordat Bob zich bij de op dit vliegveld gecombineerde PanAm en BOAC balie kon voegen. Hij kreeg het telegram onmiddellijk aangereikt en scheurde het open. Bob las:

ROOS AAN EVERS, SHANNON
PLANNEN GEWIJZIGD STOP Vlieg NAAR
LONDEN STOP SCHIP STENTOR ARRIVEERT
VANAVOND STOP ONDERSCHep LADING
BLIKKEN MET FRANKFURTER WORST STOP WIJ
ARRIVEREN VANAVOND STOP 11 UUR
HOOFDINGANG VICTORIA STATION STOP

Bob las het telegram drie keer en wenkte daarna de BOAC medewerker. Men was bereidwillig en ging kijken of hij mee kon op een vlucht naar Londen.

Hij wist het gedaan te krijgen dat zijn spullen uit het BOAC vliegtuig werden gehaald. Ondertussen peinsde Bob wat er met een lading worst aan de hand kon zijn. Hij was eerst bang geweest dat het telegram van zijn vader afkomstig was geweest en er iets in de fabriek gebeurd was, waardoor hij terug had moeten reizen. Maar dat was gelukkig niet het geval. Dit gaf een nieuwe wending aan de vakantie. Het telegram was door Arie verstuurd, dat was duidelijk. Maar Arie en Jan zouden vanavond beiden naar Londen komen.

Bob was razend nieuwsgierig en hoopte dat hij eerder in Londen kon zijn.

Bob wist niet dat Arie zich uit voorzichtigheid had beperkt in het telegram. Niet uit geldgebrek, want het postkantoor in Goes had vanwege Aries activiteiten, een topdag gehad. Arie had eerst een langdurig gesprek gehad met zijn vader om de Ford kwestie af te handelen. De oude Roos had zoveel vragen, dat Arie zich gedwongen voelde het gesprek na tien minuten plots af te breken met de mededeling dat zijn geld op was. Vervolgens had hij met de K.L.M gebeld en voor hem en Jan plaatsen voor het avondvliegtuig besteld. Daarna had de telefonist van het postkantoor op Aries verzoek het bedrijf van Kattilus in Krefeld gebeld. Het gesprek kwam door en Arie kreeg te horen - wat hij al wist - dat "Herr Doctor Kattilus" niet op kantoor was. De man bestond in ieder geval. Arie had snel de hoorn neergelegd. Vervolgens had hij de verbaasde beambte - Arie zag er nog steeds zeer verkreukeld uit - het telegram, dat Bob nu in de zak had, opgegeven. Hij kreeg de verzekering dat verbinding met Shannon mogelijk was, rekende een fors bedrag af en was vertrokken.

Bob, nu gebukt onder zijn bagage, kreeg bij BOAC te horen dat hij over een uur naar Londen kon vliegen. Dat was mooi. Hij verrichtte de nodige geldhandelingen, kreeg een nieuw vliegticket, waarmee hij in een andere hal nu wel door de paspoortcontrole moest. Al met al kostte dat de nodige tijd en liep hij drie kwartier later naar een uithoek van Shannon, waar een oude Douglas DC3 met draaiende motoren gereed stond.

Het kleine vliegtuig bleek bijna vol te zitten met leren, die in Londen werkten. Hun vakantie thuis zat er op en zij vlogen voor een paar weken naar Londen. Bob kwam naast ene Jack te zitten, een grote kerel met rossig krullend haar, die pontonknecht in de haven bleek te zijn. Dat kwam Bob goed uit.

De DC3 steeg brullend op en vloog een kwartier later laag over het water van de Ierse Zee. Een fles met sterk spul ging van hand tot hand en ook Bob moest er aan geloven. De tranen sprongen hem in de ogen van het bittere goedje. Jack klopte met zijn vlakke hand lachend op Bobs rug.

"Eigen gemaakt, kan niets tegen op."

Bob kon zich voorstellen dat er een hele voorraad van dit spul mee ging naar Londen. Hij wendde zich tot Jack. "Ik moet vanavond in Londen een lading blikken met worst

ophalen van een schip, de “Stentor.” Enig idee waar dat ergens zou kunnen zijn?”

Jack blies de rook van zijn sigaret uit. “Dat is alles wat je weet. Ik zou naar een bevrachter stappen. Aan het Embankment zit een grote. Die zie je zo wanneer je daar bent.”

Maar Jack vond het probleem van Bob wel interessant en boog zich naar voren om de man voor hem te vragen of hij de “Stentor” kende. Op die manier ging Bobs vraag door het halve vliegtuig, waardoor Bob zich wat ongemakkelijk begon te voelen. Bob voelde ineens een grote hand op zijn schouder. Een man achter uit het vliegtuig was naar hem toegelopen. Bob rook de zware adem van de man. “Levensmiddelen en zo worden dag en nacht gelost en liggen opgeslagen bij Hay’s Wharf. Ik heb er een tijdje gewerkt. Het is het buiten het centrum op de Zuidoever van de Thames.”

De man zei het op zo’n zachte toon dat Bob het nauwelijks kon verstaan.

Dat verbaasde hem, temeer omdat de rest van de reis door sommige medepassagiers tersluitse blikken op hem werden geworpen. Later op de avond zou hij dat begrijpen.

Het vliegtuig landde om zes uur op het vliegveld in Londen. Bob bedacht zich dat hij anders lang en breed in Nederland had gezeten. Nu kon hij op sjouw in Londen. Maar net als Jan en Arie ging Bob dit soort dingen niet uit de weg. Hij had ook de vasthoudendheid van Jan, zij het wat minder en natuurlijk vond hij het interessant om in Londen op onderzoek uit te gaan.

In het vliegtuig had hij al bedacht wat hij zou gaan doen. Hij nam afscheid van Jack, die hem had uitgenodigd om ergens nog wat te gaan drinken, maar dat was niet handig. Hij had het aanbod vriendelijk afgeslagen. Hij prees zich gelukkig dat hij nog een geldig stempel in zijn paspoort had om Engels grondgebied binnen te komen. Bob zocht buiten het vliegveld zo snel mogelijk een taxi. Hij liep de rij wachtende zwarte auto’s af en zocht naar een wat jongere chauffeur. Die had hij nodig voor zijn plan. Bobs ervaring was dat oudere chauffeurs behalve dat ze altijd mopperden ook eigenwijs waren en dat kon hij niet gebruiken.

Bijna achteraan stond een jonge vent van een jaar of dertig tegen zijn taxi een avondkrant te lezen. Bob sprak hem aan: “Heb je vanavond wat te doen. Zo niet dan wil ik graag je taxi huren.”

De chauffeur gooide z'n krant op de voorbank en keek de Amerikaanse jongen aan.

"Voor rondritten door de stad moet je niet bij mij zijn, ik ben geen reisgids."

"Ik moet verschillende dingen doen," antwoordde Bob. "En ik betaal je er goed voor."

Bob trok een honderd dollar biljet uit zijn zak. Hij had nog niet eens geld gewisseld.

"Je zegt het maar," zei de chauffeur. Amerikanen keken niet op een paar centen. Misschien was dit wel een miljonairszoon. Bobs schoof zijn bagage op de achterbank en ging zelf naast de chauffeur zitten.

"Victoria Station."

De chauffeur onderdrukte zijn verbazing. Zo'n bestemming was ook met de bus te bereiken, maar de klant was koning. Hij draaide de rij uit en achterna gekeken door boze collega's stoven taxi en Bob naar het centrum van Londen.

Bob wilde eerst zijn bagage kwijt. Aangezien hij op dat station later op de avond Arie en Bob zou treffen leek het hem logisch zijn spullen daar in het bagagedepot achter te laten. Arie had ook niet zo maar Victoria Station opgegeven in het telegram.

Allereerst kende Arie, Londen niet zo denderend. Het station lag centraal, zou de hele nacht open zijn, er waren telefoons en je zou er ook laat nog wat kunnen eten. Dat had Arie in het postkantoor in Goes allemaal bedacht.

Bobs taxi schoot goed op door het Londense verkeer. Er gingen op dit tijdstip meer auto's de stad uit dan in. Bob viel uiteraard het links rijdend verkeer op. Daar was je snel aan gewend. Wat meer in het oog sprong waren de rijen wachtende mensen bij bushaltes. Men stond keurig in de rij te wachten en stapte netjes in. In Amerika was zoiets ondenkbaar, daar wilde iedereen snel en het liefst tegelijk een bus of tram in.

"Van Victoria moeten we straks naar "Hay's Wharf"," zei Bob tegen de chauffeur.

De man knikte. "Aan de andere kant van de Thames, geen probleem."

Zijn idee van miljonairszoon was veranderd in dat van een jonge Amerikaan op zoek naar werk in Europa. Daar moest wel iets mis mee zijn, anders bleef je wel in je eigen land.

Bob zei verder niets meer en keek braaf voor zich uit.

Ze naderden het station. Bob vond het centrum van Londen mooi. Mooie huizen, veel winkels en natuurlijk de

kenmerkende rode dubbeldekkers. Ze gingen af en toe zo hard door een bocht, dat het leek alsof ze omsloegen.

Op sommige plekken nog gapende open ruimten tussen huizen. Er werd druk gebouwd. Mensen op steigers, ook nog op dit uur. Niet voor niets, bedacht Bob zich, reisden Ieren naar Londen om er te werken.

“Het busstation of het treinstation,” werden Bobs gedachten onderbroken.

“Eh...treinstation.”

De taxi zwenkte naar links en hield halt bij de ingang van Victoria Station.

Bob gaf de honderd dollar aan de chauffeur. “Alle kosten aan het eind van de avond afhouden. Heb je een paar ponden voor me. Ik ben zo terug.”

Bob kreeg een paar verfrommelde pondsbiljetten. De chauffeur hielp hem gediensig met de bagage. Over de in de stationshal krioelende mensenmassa heen zag Bob het bord van het bagagedepot. Hij gaf zijn spullen af, betaalde en kreeg een keurig handgeschreven reçu. Vijf minuten later stond hij weer naast de taxi. De chauffeur scheen zijn krant uit te hebben, want hij stond een sigaret te roken.

“Hay’s Wharf.”

“Je krijgt het, vriend.” Ze reden weg van Victoria. Even later herkende Bob de beroemde Engelse Big Ben. De chauffeur sloeg er links af en ze volgden nu de Thames. Dat duurde een tijd. Bob gaf zijn ogen goed de kost. Overall schepen, varende en voor anker liggend, klein en groot. Boven het grijze water hing een lichte nevel. En op met name de oever waar zij moesten zijn, waren kades met kranen er op. Dat zou nog niet meevallen om de “Stentor” te vinden.

Hopelijk had hij een goede tip gekregen. Ze lieten de Thames even voor wat die was.

“Vishal,” zei de chauffeur.

Bob zag een groot gebouw en de chauffeur had het niet hoeven zeggen. Een kenmerkende vislucht kwam door de benzine- en olielucht van Londen centrum uit. Nu staken ze de rivier over. De chauffeur wees naar links.

“Daar moet je zijn, Hay’s Wharf.”

Bob had zich nog geen voorstelling kunnen maken van waar hij naar toe was gestuurd. Hij zag pal aan de oever van de Thames een rij grote, vrij hoge gebouwen met schepen er voor. Nu kende Bob wel verschillende havens in de wereld, maar hij had niet vaak gezien dat er rijen van schepen, soms wel zes, zij aan zij, lagen om gelost te worden. Hij herinnerde zich dat de Ier Jack, pontonknecht

was. Daar begreep hij nu iets meer van. Naast sommige schepen lagen de platte pontons met kranen er op, die schepen losten en vervolgens naar een vrije kade werden gesleept om daar de goederen van het ponton op de kade te hijsen. Bob wist niet dat men in Londen wel zo moest werken vanwege het eb en vloed effect, dat de Thames tot ver landinwaarts kent.

Ze reden nu een ander Londen binnen. Minder huizen, geen winkels en veel somberder dan het gedeelte ten Noorden van de Thames. Hier vooral donker beroete sombere gebouwen. Een trein denderde over hen heen en verdween achter een enorm gebouw uit het zicht. De taxi sloeg naar links en stopte aan de achterkant van twee gebouwen, die beiden werden omgeven door hoge hekken. Bob zag dat er hoog aan de muur lampen waren bevestigd. Wanneer het donker was zouden die het terrein binnen de hekken goed verlichten.

Het leek alsof de chauffeur Bobs gedachten geraden had. "Hay's was tot voor kort het belangrijkste overslagpunt voor vlees en levensmiddelen. Het heeft enorme koelhuizen. Tot vorig jaar hadden we voedseldistributie, wat natuurlijk zorgde voor hoge prijzen. Om gespuis te weren moest de zaak goed beveiligd worden."

Dat moet ik weer hebben, dacht Bob. Een hermetisch afgesloten terrein. Tenminste wanneer dat schip hier aankomt. Laat ik dat eerst maar uitzoeken. Hij had eerst gedacht om de chauffeur een verhaal op de mouw te spelden dat hij op de "Stentor" wilde aanmonsteren. Bij nader inzien deed hij dat maar niet. Het zou wat vreemd zijn na dat zwaaien met een honderd dollar biljet.

"Ik heb een neef," zei Bob. "Hij is aan boord van een Nederlands schip, de "Stentor," dat onderweg is naar Londen. Aan boord is een lading met blikken worst. Het klinkt gek, dat besef ik, maar dat is het enige wat ik weet. Ik moet hem zo snel mogelijk spreken vanwege een belangrijke familiekwesitie. Na Londen gaat zijn schip richting Zuid-Amerika en zie hem dan nog maar eens te vinden."

De taxichauffeur klakte met zijn tong. "Daar zijn toch eenvoudiger dingen voor, waarom heb je hem niet op laten roepen?"

Bob had zijn antwoord klaar. "De familiekwesitie moet ik hem persoonlijk vertellen, dat kan niet over de radio. Dat heb ik thuis ook beloofd." Bob kreeg bijna een schuldgevoel van deze smoes.

"Kun jij niet vragen of dat schip hier aan komt," vroeg Bob, alsof deze vraag hem zojuist te binnen schoot.

“Geen probleem, ik ga wel even. Ben zo terug.” De chauffeur stapte al uit.

“Niets over de familiekwestie,” benadrukte Bob. “Daar hebben anderen niets mee te maken.”

“Begrepen.”

De chauffeur liep op zijn gemak naar de hoek van het gebouw, waar ergens een ingang moest zijn. Bob stapte eveneens uit en bekeek de omgeving eens goed. Het was ondenkbaar om zomaar Hay's Wharf binnen te wandelen. Het hek was meer dan twee meter hoog en zonder hulp zou Bob er niet overheen kunnen klimmen. Met weemoed dacht hij aan de tijd dat zo iets geen enkel probleem zou opleveren. In een eerdere situatie was hij met een touwladder zonder enige moeite op een afgesloten fabrieksterrein gekomen. Er passeerde een vrachtwagen die vlak bij Bob afremde en een stukje verderop de werf opdraaide. Dat had je natuurlijk ook nog, een komen en gaan van auto's dacht Bob. Een lading blikken onderscheppen, dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Hij keek verder rond. Aan de overkant van de straat keek hij tegen een blinde muur. Achter de muur was niets te zien.

Waarschijnlijk opslagterrein dacht Bob. Interessanter was de loods naast Hay's Wharf. Dat ding leek volkomen verlaten. De muren waren beschadigd en langs de muur zag Bob stukken puin liggen, alsof men de loods ging afbreken. Langs die loods zou hij aan de voorkant van Hay's uit kunnen komen. Bob vond dat de kant van Hay's aan de Thames maar als voorkant beschouwd moest worden. En vanuit die positie zou hij naar de schepen kunnen kijken. Hij keek waar de chauffeur bleef. De man was zeker al een kwartier weg. Het werd nu ook langzaam wat donkerder. Bob drentelde wat rond de taxi. Na een half uur was de chauffeur terug. Stevig rokend kwam hij op Bob toelopen.

“Je hebt geluk. Het duurde even, maar ik weet nu meer over dat schip. De bewaker bij de ingang bleek net als ik in de oorlog in Noord-Afrika gevochten te hebben. Hij was na mijn verhaal, jouw verhaal, niet te beroerd om navraag te gaan doen. Dat schip komt vanavond rond een uur of tien aan en wordt meteen gelost. Ik heb niet gevraagd of die blikken aan boord waren. Het is een schip met levensmiddelen, zei hij. Dat lijkt me..”

“Prachtig,” zei Bob. “Dat zit goed.”

Hij was al lang blij dat de chauffeur verdere details achterwege had gelaten. Hij had het gevoel hoe minder het woord blik viel vanavond, hoe beter dat was.

“Ik heb een ander klusje voor je.”

De chauffeur was één en al oor. Hij vond dat hij een mooie opdracht had.

Hoe minder er van die honderd dollar terug moest hoe beter.

“Vanavond arriveren er twee vrienden van me op het Victoria Station. Ze komen met het vliegtuig uit Amsterdam. Wil jij terugrijden naar het station en op hen wachten?”

“Familiekwestie,” vroeg de chauffeur.

“Familiekwestie,” bevestigde Bob. “Ik heb veel familie en dan heb je ook veel problemen. Het zijn twee Hollanders. Een dikke rooie met sproeten en een lange jongen met bruin haar en bruine ogen. Ze denken dat ik op ze wacht bij de hoofdingang. Je pikt ze er zo uit. Zeg dat ik je gestuurd heb en breng ze dan hier heen. Ik heb een lange vlucht achter de rug en wil wat lucht scheppen en ergens een kroeg zoeken.”

“Eerder dan tien uur zullen ze er niet zijn,” veronderstelde de chauffeur.

“Doe het op je gemak. Dat schip met mijn neef is er toch niet eerder.”

De chauffeur mikte zijn peuk over de taxi heen. Hij vond Bob een vreemde snuiter, maar het betaalde goed en veel kwaad zag hij er niet in. Hij moest thuis nog vier monden vullen. Bobs gedachte om een jonge chauffeur te nemen voor vanavond was een goede geweest. Hij wilde de chauffeur kwijt om rustig rond te kunnen kijken en op deze manier wisten Jan en Arie waar hij was. Bob hield er van om recht op zijn doel af te gaan.

De chauffeur reed weg en Bob stond alleen achter Hay's.

Arie en Jan zaten achter in het K.L.M. vliegtuig naar Londen. Het was die middag nog een hele heisa geweest om op tijd te kunnen vertrekken. Arie had bij thuiskomst onmiddellijk zijn vader op z'n dak gekregen.

Pa Roos zijn garagehouder had het nodige te stellen gehad met de gemeentepolitie van Bergen op Zoom, waar de beschadigde Ford heen was gesleept. Kogelgaten verklaren aan de politie is wat anders dan blikshade.

De Bergse politie had dan ook geen genoeg genomen met vage verklaringen. Pa Roos had op het hoofdbureau in Amsterdam moeten verschijnen en al kauwend op zijn sigaar diverse antwoorden schuldig moeten blijven. En dat was hij als reder niet gewend. De inspecteur had hem meegedeeld dat hij er zeker nog van zou horen. Geen

wonder dat Arie de volle laag had gekregen op het moment dat hij het ouderlijk huis binnenstapte.

“Jij kunt ook nergens gaan of staan of je wordt achtervolgd door smokkelaars, dieven, FBI agenten of weet ik wat. En al die lieden schijnen over uitgebreide wapencollecties te beschikken. Wat een gewoon mens zijn hele leven niet meemaakt, beleef jij in één dag,” had Roos zijn geliefde zoon toegeschreeuwd.

Arie wist dat hij zo rustig mogelijk moest blijven. Anders kon hij de trip naar Londen wel vergeten.

“Ik ben ook geen gewoon mens, vader. En van die kogelgaten weet ik niets. Jan zat in de auto, maar hij mankeert niets. Maar we hebben wel een spoor gevonden. Zo meteen reizen we naar Londen.”

Voor zover een rossig iemand nog rood kan worden, was de oude Roos dat geworden. Hij was blij dat zijn zoon en Jan niets was overkomen en voelde zich daar bij nog half schuldig omdat hij hen op het spoor van de “Deo Volente” had gezet. Opluchting en woede kwamen tegelijk los.

“Londen, Londen en dat pakhuis op het dok. Wat moet daar mee?”

“Dat is niet meer belangrijk.”

Arie had vervolgens een tip van de sluier opgelicht. Niet teveel, want de bemoeienis van zijn vader moest zo beperkt mogelijk blijven. Grommend had Roos toegestaan dat Arie wat spullen gepakt had en met de belofte dat hij niet in schietpartijen verzeild zou raken en dat hij de volgende dag zou bellen, mocht hij gaan.

Arie had zijn vader bedankt en met zijn hand op de Smith & Wesson, die nog steeds in zijn broekzak zat, had hij zich omgedraaid.

“En zeg tegen Jan, dat hij een goed verhaal over de auto moet hebben, anders sleep ik hem persoonlijk naar de politie.”

Jan - met het goede verhaal - had het makkelijker gehad. Hij had zich niet thuis gewaagd. Zijn vader ging er van uit dat hij al lang en breed op de Kaag zou zitten. Met die boodschap was hij de avond tevoren immers naar Arie gegaan. Hij zat braaf op de stoep voor het hoofdgebouw van Schiphol en zag de reizigers trossen aan zware koffers aan zich voorbij trekken. Arie was uit een taxi gestapt en had Jans spullen voor zijn voeten gegooid. Daarna hadden ze hun vliegtuigbiljetten opgehaald. Jan zat nu ijverig te schrijven in het gratis blaadje dat de K.L.M. aan haar passagiers ter beschikking stelde. Arie had gedurende het eerste kwartier een lofzang van Jan op ingenieur Kattilus aan moeten horen. Het ging over

bauxietvelden, ontginningen en nieuwe toepassingen van aluminium. Aan het eind was het Aries neus uitgekomen. Om er van af te zijn, had Arie verteld dat hij in Goes een nieuw shirt had aangeschaft en welke trammelant hij met zijn vader over de Ford had gekregen. Voor Jan was dat aanleiding om met zijn verhalen te stoppen en een kostenoverzicht op te gaan stellen. Arie volgde de notities van zijn vriend met belangstelling.

“We zitten nog steeds goed. Zelfs wanneer ik deze vliegbiljetten er bij tel houden we nog tweehonderd gulden over. Ik ga er van uit dat de Ford verzekeringswerk is en we taxirekeningen in de hand kunnen houden.”

“Dat moet je nog afwachten,” bromde Arie. “Heb je gerekend met het omboeken van de vlucht van Bob en de huur van een zeilboot op de Kaag?”

Dat laatste had Jan vergeten. Hij wierp zich weer op zijn aantekeningen. “Met die verhuurder van zeilboten ga ik nog wel in de slag. Met Kattilus heb ik afgesproken dat we nog zeshonderd gulden krijgen wanneer we de blikken hebben. In totaal dan nog duizend gulden, waar de kosten eerst nog af moeten.”

“Je kunt beter afspraken maken, waarbij je de kosten later in rekening mag brengen.”

Jan zweeg. Dat had hij ook geprobeerd, maar de Duitser bleek een taaie te zijn. Het had het respect van Jan voor hem alleen maar doen toenemen.

“Denk je dat we Kattilus ooit nog terugzien...,” vroeg Arie.

Jan legde zijn potlood neer. “Ik bel hem in Krefeld wanneer we de blikken hebben.”

Arie pelde een stuk koek uit het plastic. Wat konden ze in vliegtuigen toch heerlijke verpakkingen bedenken.

“Volgens mij zien we die nooit meer. Hij wilde ons weg hebben. En wat is er dan mooier dan twee jongens een paar honderd gulden geven en naar Londen sturen.”

Zo kon je het bekijken. “Je hebt toch gecontroleerd of de “Stentor” bestaat?”

“Dat was het laatste wat ik van mijn vader gedaan wist te krijgen. Op zijn kantoor hebben ze het scheepsregister gecontroleerd en dat schip bestaat. Maar dat zegt niks. Kattilus kan dat schip kennen en het verhaal van de lading van A tot Z er bij verzonnen hebben.”

“Dan hadden we in Vlissingen na moeten gaan of het schip van daar uit naar Londen vertrokken is,” constateerde Jan. Arie rekte zijn mollige lichaam behaaglijk uit. “Ach, ik zie het zo. Wanneer het niks wordt dan hebben we een betaalde reis naar Londen. We gaan weer terug en dat was het dan.”

Arie geloofde niet dat het zo zou lopen. Kattilus werkte voor Gemmel Metalle in Krefeld, dat had hij gecontroleerd. Het visitekaartje klopte. Ze konden hem nog altijd met een bezoek in Duitsland vereren.

Jan scheurde voorzichtig de pagina met zijn rekensom uit het vliegtuigblaadje, vouwde het papier op en stak het in zijn broekzak. Hij had geen zin meer in discussies met Arie over Kattilus.

Het vliegtuig landde kort voor tien uur op het vliegveld van Londen. Met hun weinige bagage waren ze snel door de grenscontrole. Jan ging geld wisselen en Arie liep rechtstreeks naar de taxistandplaats. Dezelfde plek waar Bob eerder op zoek was geweest naar zijn chauffeur. Met Jan in zijn kielzog dook de dikke de eerste beste taxi in.

“Victoria Station.”

De chauffeur grensde om zijn vette lading. “Toeslag op de prijs vanwege het gewicht.”

“Nee, korting,” zei Arie onmiddellijk. “Een chauffeur met een holle hersenpan, dat is gevaarlijk op dit eiland.”

Arie zei het in vlot Engels. De man kon er tegen. Hij bracht hen snel voor de hoofdingang van het station.

Jan en Arie keken rond of ze Bob ergens zagen staan.

“Hij moet er zijn.”

“Wacht even,” zei Arie tegen de chauffeur. “We moeten hier iemand ophalen.”

De jongens stapten uit en keken om zich heen. Wanneer Bob hier

was dan zou hij zich duidelijk zichtbaar hebben opgesteld. Dat was een vaste afspraak van de jongens. Laat altijd duidelijk merken of weten dat je ergens bent.

Niets is zo lastig als het niet op de hoogte zijn van elkaars doen en laten. Jan stapte de hal binnen, maar Bob bleek nergens te bekennen. Hij liep terug en zag Arie in gesprek met een taxichauffeur. Het was niet hun eigen chauffeur. Arie wenkte naar Jan.

“Deze man is door Bob gestuurd. Bobs bagage is hier en Bob zelf is op de plek waar het schip moet aankomen. Hij neemt ons mee. Reken jij even onze taxi af?”

Jan wilde nog wat terug zeggen, maar Arie en de nieuwe chauffeur liepen al weg. Aan de ene kant was hij blij dat Bob de “Stentor” al op het spoor was. Het verhaal van Kattilus klopte. Aan de andere kant: Bob Evers had dezelfde voorliefde als Arie, wanneer het om geld smijten ging. Huurde meteen een taxi af, alsof het niks was. Uiteraard werd de chauffeur die Arie en Jan van het vliegveld naar het station had gebracht, de dupe van deze gevoelens. Jan rekende het bedrag dat op de meter

stond met zijn gewisselde geld tot op de penny af. De man trok zijn portier met een dreun dicht en keurde Jan geen blik meer waardig.

Daar zat Jan niet mee. Het werd nog even erger voor hem. Hij vond Arie honderd meter verder op, staande naast een andere taxi. Arie ging voorin zitten en Jan op de achterbank. Automatisch ging zijn blik naar de taximeter om te kijken of die op nul stond. Even dacht hij het verkeerd te zien. Er stond een astronomisch bedrag op de teller, de taxi moest al minstens uren voor Bob in bedrijf zijn!

Rond Aries mondhoeken krulde een glimlach. Hij wist precies hoe Jan zich nu voelde.

“Jullie vriend is op de Zuidoever van de Thames bij Hay’s Wharf, om zijn neef op te wachten. Ik breng jullie er heen.”

Arie knikte bevestigend en zei niets. Van de achterbank kwam ook geen geluid. Het was gevaarlijk om zich in andermans smoezen te begeven. De rit ging vlotter dan met Bob. Het was minder druk. Al snel draaide de taxi de brug op om de Thames over te steken. Een luide sirene klonk achter hen. De chauffeur remde af en reed zoveel mogelijk naar de linkerkant van de weg.

Een grote rode brandweerauto vloog hen voorbij, gevolgd door een nog grotere ladderwagen. Beiden met gillende sirenes. Jan en Arie zagen dat de brandweerlieden in de cabine hun pakken aantrokken.

“Het is daar,” wees Arie.

Schuin voor hen steeg een dikke zwarte rookwolk op, duidelijk zichtbaar boven de nu schemerige Thames.

“Dat lijkt wel bij Hay’s Wharf,” zei de chauffeur verbaasd.

Arie keek Jan heel even aan. Ze hadden beiden hetzelfde gevoel. Bob zou Bob niet zijn wanneer hij niet recht op zijn doel afging.

Wanneer Jan en Arie er bij geweest waren zouden ze overleg gehad hebben over de beste aanpak. Bob hield er van om doortastend op te treden. Dat had zo zijn voordelen, maar het kon ook wel eens anders uitpakken. Hij keek naar het gebouw naast Hay’s. In de achtergevel zaten grote gaten. Hij kon zo naar binnen stappen. De voorkant moest hem een mooie blik gunnen op de Thames en de lossende schepen bij Hay’s. Niemand zou hem zien. Bob slenterde met de handen in de zakken naar het gebouw. Om je heen kijken kon alleen maar wantrouwen opwekken. Zo leek hij net een jongen die zich verveelde. Hij stapte het gebouw binnen. Het bestond uit

één grote rechthoekige ruimte van wel veertig meter lang en een meter of vijftien breed. Op de plaats waar Bob stond was het plafond niet zo hoog. Er moest boven hem nog een ruimte zijn, die ongeveer een kwart van het gebouw moest beslaan. Bob liep verder en keek nu tegen het dak, tenminste wat er van over was. Er zaten grote gaten in en door de balken zag hij de lucht. Midden in de ruimte was er een stalen omloop. Met een trap ging je naar boven. De omloop, bevestigd aan de palen, die het dak moesten dragen, vormde een kleinere rechthoek in het gebouw, waarbij de korte zijde aan de kant van de Thames ontbrak. Bob zag dat er van de omloop een trap naar de ruimte boven ging. Dat zou vroeger wel kantoor geweest zijn. Er was nu niets meer van over, een donker gapend gat. Bob struikelde. Hij keek naar de grond en zag twee groeven in de vloer. Ze vormden een spoor tussen de omloop naar de voorkant. Dit moest een oude ketel- of machinefabriek geweest zijn. De ketels of de machines werden tussen de omloop in elkaar gezet. Vanaf de omloop kon je aan de bovenkant werken. Daarna werden ze waarschijnlijk over rails naar de oever van de Thames geschoven en aan boord van een schip gehesen. Daar konden de werklieden de zaak dan afmonteren. Bob liep verder, hij kwam uit aan de voorkant. Er zaten enorme deuren. Zijn theorie over de vroegere fabriek moest juist zijn. In de rechterhelft van de deur zat een gewone deur. Aan de binnenkant zat geen kruk. Bob duwde er tegenaan, de deur ging een stukje open. Wat hij al gedacht had, hij was nu nauwelijks twintig meter van de voorkant van Hay's Wharf verwijderd. Het hek, dat Bob eerder gezien had was volledig doorgetrokken tot de oever van de rivier, zelfs tot twee meter in het water. Ook hier zou hij er niet langs komen. Door het hek heen zag hij schuin aan de overkant van de Thames de Tower Bridge. De twee torens van de bekende brug stonden afgetekend tegen de avondlucht. Voor Hay's was het een bedrijvigheid van belang. Een platte vrachtwagen stond naast een havenkraan. Op laadplankieren zwaaiden balen de kade op. Bob zag de kraanmachinist de handels van zijn kraan heen en weer bewegen. Op de vrachtwagen stonden twee mannen. Ze vingden een lichtzwaaiend plankier op en duwden het richting de cabine van de auto. De machinist liet de balen voorzichtig zakken tot ze op de auto stonden. Een van de mannen krom op de balen en trok de haak van de kraan los. Onmiddellijk zwaaide de kraan weg.

Het was leuk om te zien, maar veel schoot Bob hier niet mee op. Dit ging waarschijnlijk de hele nacht door. Het werd nog moeilijk

wanneer de "Stentor" op deze manier gelost zou worden. Dan konden ze achter een vrachtwagen aan om de blikken te achterhalen. Bob kon zich nog steeds niet voorstellen, waarom die blikken zo belangrijk waren. Het telegram was duidelijk en Bob nam voetstoots aan dat hij die blikken moest onderscheppen. Hij kreeg een idee. De "Stentor" zou straks wel binnenlopen. Dat kon hij vanaf de plek waar hij nu stond goed in de gaten houden. Bob herinnerde zich een verhaal van zijn oom die divisiecommandant was geweest onder generaal Omar Bradley. Zijn oom had eens voor de moeilijke opdracht gestaan om een zender met bijbehorende codes te achterhalen in de vijandelijke linies. De zender was verborgen door zijn eigen mensen, die onverwacht terug hadden moeten trekken. Bobs oom had een soldaat bij zich geroepen en hem verteld dat hij over een half uur een aanval zou openen op de vijand. De aanval zou zich richten op een punt ver verwijderd van de plek van de zender. De vijand zou er alles aan doen om de aanval af te slaan. Op het hoogtepunt van de aanval moest de soldaat op zoek naar de zender. De vijand zou zo bezig zijn om zich te verdedigen, dat de soldaat ongemerkt de zender zou kunnen bemachtigen. De operatie was geslaagd, de soldaat had de zender teruggebracht en Bobs oom had er later een hoge onderscheiding voor gekregen. Je moest ergens verwarring stichten en daar van gebruik maken, dat had Bob onthouden.

Hij liep terug de oude fabriekshal in. Op de grond lag van alles en nog wat. Bob raapte dotten poetskatoen op, resten dakbedekking en zelfs nog een flink stuk naar olie stinkende Manillakabel. Hij sjouwde de spullen de trap op en liep over het rooster van de omloop naar de trap, die naar de open verdieping leidde. In de gevel, aan de kant van Hay's, zat een raam. De meeste ruiten waren kapot. Bob keek naar boven en zag dat het dak op diverse plaatsen zwaar beschadigd was. Dat kwam goed van pas. Hij stouwde zijn vondsten onder het raam. Op de zolder stonden een aantal dozen. Bob deed een doos open. De doos zat vol met kartonnen stofmappen. Bob pakte een map en sloeg die open. Kennelijk had men de administratie laten staan.

Vellen papier met keurige rijen cijfers in journaalvorm weergegeven. Bob trok de andere dozen open. Ook stofmappen. Bob trok ze uit de dozen en gooide het

papier op de stapel onder het raam. Even later liep hij weer naar beneden en zocht er verder. Meer dakbedekking, waaibomenhout vermoedelijk van kratten, een rol stevig inpakpapier en een blik, zo te zien, afgewerkte olie. Met dit laatste was Bob erg blij. Ook dit werd toegevoegd aan de stapel. Na nog een keer van boven naar beneden lopen was Bob tevreden.

Hij nam zijn positie bij de deur weer in en keek op z'n horloge. Bijna tien uur. Voor Hay's was het even rustig. Een paar mannen stonden tegen een kraan te praten en te roken. De lichten waren aangegaan. Daar was Bob minder blij mee. Weliswaar kon hij het lossen goed in de gaten houden, maar de Thames was een donkere plek geworden. Nog steeds voeren er schepen langs, maar behoorlijk ver verwijderd van de plek waar Bob stond. Na een half uur hoorde Bob een dieselmotor dichterbij komen. Er kwam een redelijk groot schip aan. Uit het gebouw van Hay's kwamen meer mensen. De machinist klom weer in zijn kraan. Er moest wat gelost worden. Het dreunen van de scheepsdiesel werd minder.

Bob kende het geluid precies. Het schip zou naar de kade komen. En inderdaad een kustvaarder kwam langzaam in het zicht van Bob. Het was de "Stentor"! De naam stond in grote letters op de boeg. Het kon niet missen. Op het dek van de "Stentor" liepen een paar matrozen. Ze waren bezig met de luiken en met de kabels van de twee laadbomen die op het schip stonden. Er zou meteen gestart worden met het lossen. Bob moest nu snel gaan handelen. De "Stentor" lag bijna tegen de kade. Trossen werden omlaag gegooid en op de kant opgevangen en vastgemaakt. Er stonden geen vrachtwagens gereed. Dat zou kunnen betekenen dat de lading werd opgeslagen en morgen werd opgehaald, dacht Bob. Was dat zo, dan kon hij vannacht met Arie en Jan in Hay's gaan kijken naar de blikken. Maar Bob wilde geen enkel risico nemen.

Allereerst was de "Stentor" een behoorlijk motorschip, zo'n 15.000 ton, schatte Bob. Ze moesten die blikken ook maar net kunnen vinden. Bovendien, de blikken waren belangrijk, anders hadden Jan en Arie hem niet naar Londen gestuurd. Wachten was niet altijd de beste oplossing.

De eerste grote bruine kisten werden al uit het ruim van het schip gehesen. Kisten voor stukgoederen, zag Bob. Ze werden op de kade gezet en daar liep iemand rond die de boel controleerde. De man, hij stond erg ver van Bob vandaan, maakte aantekeningen. Het lossen ging in hoog tempo. Waarschijnlijk was de "Stentor" het laatste schip

van deze dag en wilde iedereen zo snel mogelijk naar huis. Anders kon Bob het niet verklaren dat er wel vijftien mensen rondliepen, die zich allemaal bezig hielden met de "Stentor."

Achter zich hoorde Bob een vrachtwagen rijden door de straat langs het gebouw waar hij nu in stond. Door de gaten in de achtergevel hoorde hij het geronk van de motor. Zou die?

Inderdaad een paar minuten later schoof er een rode vrachtwagen om de gevel van Hay's. Bob kon het goed zien. De chauffeur draaide de kade op en begon met de wagen te manoeuvreren. Hij zette de achterkant naar de reeds geloste lading. Bob zag de man met de papieren naar de chauffeur toelopen.

Bob besloot om in actie te komen. Hij liep door het gebouw terug naar de achtergevel en speurde door een gat in de muur in de straat. Daar was het inmiddels redelijk donker. Alleen het terrein rond Hay's was hel verlicht. Nog geen taxi met Jan en Arie te zien. Bob trok zijn hoofd terug.

Op het laatste moment viel hem iets op. Tegen de muur aan de andere kant van de straat, een dertig meter verwijderd van de plek waar Bob stond, zag hij een zwarte auto staan. Hij had de auto bijna niet gezien omdat deze op de meest donkere plek van de straat stond. Bob wist zeker dat de auto er niet had gestaan toen hij met de taxi aankwam. En in dit verlaten gebied kon het volgens hem ook geen willekeurige parkeerder zijn. Er zat iemand in. Bob zag een sigaret gloeien. Waren er meer kapers op de kust? Enfin, hij ging zijn plan gewoon uitvoeren. Bob beklom de trap naar de omloop en vervolgens die naar de verdieping. Daar was zijn stapel. Uit zijn zak pakte hij z'n Ronson aansteker. Bob sloeg de aansteker aan en hield de vlam langs een strook poetskatoen. De vlammen likten langs het katoen. Bob stak ook het papier aan en na een paar minuten kringelde er al flink wat rook op.

Buiten was het zelfs nog wat warmer dan in het gebouw, zodat de rook door het open raam naar buiten trok. Voldoende. Bob zag dat het vuur snel heviger werd en hij liep naar beneden. Door de achtergevel stapte hij naar buiten. De zwarte auto, ter hoogte van de ingang van Hay's stond er nog steeds. Bob liep vlak langs het gebouw waar hij zojuist uitgekomen was, de andere kant op. Hij stak de straat over en trok zich terug achter de hoek van de muur. Zo had hij zicht over de straat achter Hay's en op het gebouw waar hij zojuist een mooi vuurtje had opgestookt. Het was nu wachten op het moment dat

men de brand in de gaten kreeg. Bob zag zwarte wolken boven het gebouw opstijgen. Vanaf zijn plaats rook hij al een brandlucht. Het kon niet lang meer duren. Er kwam geschreeuw uit de richting van Hay's Wharf. Bob stond zich te verkneukelen. Het ging precies zoals hij had verwacht. Een paar mannen draafden voor het hek langs naar het gebouw, waar de brand was. De rookwolken die uit het raam kwamen werden zomogelijk nog zwarter. Dat was de afgewerkte olie. Bob wist dat het geen uren zou duren en dat hij snel in beweging moest komen.

Bob besepte op dat moment niet dat hij het nodige in werking had

gezet. Dit was niet even een vuurtje. In Londen nam men brand zeer serieus. Ieder schoolkind werd verteld over de grote brand die in het jaar 1666 meer dan 13000 huizen in de stad had verwoest. De brandweer in Londen kon je ook niet vergelijken met die van pakweg de vrijwillige brandweer in Meppel. In deze stad was dat een geoliede machine. Tijdens de bombardementen op Londen in de "Blitz," was men voortdurend in actie geweest en na de oorlog beschikte men over geoefende brandweerlieden en zeer veel materieel.

De melding kwam kwart over tien 's avonds binnen. De commandant van dienst kwam onmiddellijk in actie. Brand op de Zuidoever, het havengebied, vlakbij een station kon grote gevaren opleveren. Om te beginnen stuurde hij drie bluswagens en een ladderwagen naar de brand. Zelf sprong hij in de commando-auto en gaf de chauffeur opdracht achter de ladderwagen te blijven. Zo stooft een rode colonne in de richting van Bob en passeerde onderweg de taxi van Arie en Jan.

De brandmelding werd vanuit de brandweerkazerne doorgegeven aan het dichtstbijzijnde politiebureau en ziekenhuis. Dat was standaard afspraak.

De politie moest er voor zorgen dat al te opdringerige belangstellenden bij de brand vandaan bleven. Ziekenwagens waren paraat om eventuele gewonden af te voeren.

Op het politiebureau Borough High Street kreeg inspecteur Peazle om twintig over tien de melding op zijn bureau. Hij riep een jonge agent bij zich.

"Weer een brand op de Zuidoever. Moore, ga direct kijken en neem Parmenter mee. Vraag de brandweer naar de oorzaak van de brand, die interesseert mij het meest."

Agent Moore ging onmiddellijk op pad en was vijf minuten later met een politieauto ter plaatse.

Peazle stond op van zijn bureau en keek op de kaart van Londen. Hij was een teleurgesteld man. Jarenlang was hij chef van de politie in de binnenstad geweest. Een interessante baan, veel contacten. Regelmatig hadden hij en zijn agenten voor de beveiliging van het Koninklijk Huis moeten zorgdragen. De koningin ging soms winkelen en Peazle had haar vaak persoonlijk begeleid. Hij genoot daar van en was er trots op. Tot een half jaar geleden het bericht kwam dat hij werd overgeplaatst naar de Zuidoever. Het was een klap in zijn gezicht geweest. De Zuidoever, het meest onaantrekkelijke gebied van de stad. De Thamesoever, energiecentrales, spoorwegstations en een paar wijken, waar nou ook niet je van het woonde. Een jonge vent had zijn plaats in het centrum ingenomen en Peazle zat nu op het bureau Borough High Street. Veel lol had hij nog niet gehad op die plek. Het waren vooral caféruzie's die aandacht vroegen en een paar berovingen. De laatste weken waren er verschillende branden geweest. Niet echt groot, maar wel iedere keer in leegstaande gebouwen. Peazle had de indruk dat er een patroon in zat. Hij tuitte zijn lippen en keek weer op de kaart. Deze brand was dicht in de buurt van de vorige. Dat kon geen toeval zijn. Hij greep zijn helm en melde zijn adjudant dat hij zelf een kijkje ging nemen bij Hay's Wharf.

Bob had van dit alles geen weet. Hij hoorde de sirenes dichterbij komen en drukte zich tegen de muur aan. De brandweerauto's raasden voorbij en stopten achter het brandende gebouw. De brandweelieden sprongen er uit. Ze begonnen meteen met het uitrollen van slangen in de richting van de Thames. Een rode commando-auto stopte. De man hieruit ging met twee brandweelieden het gebouw binnen. De ladderwagen werd in een goede positie gezet. Bob zag vanaf Hay's mensen komen kijken. Niets trekt zoveel belangstelling als een brand. Het was nu tijd voor hem om te gaan. Hij liep in de richting van Hay's en keek onderwijl naar de activiteiten in de straat. Zo leek hij net een voorbijganger die interesse toonde. Van de andere kant kwam een politiewagen aanstuiven. Deze stopte voor de commandowagen van de brandweer. De twee agenten, Londense bobbies, liepen eveneens dichterbij het brandende gebouw toe. Bob passeerde de zwarte auto die hij eerder had zien staan. Hij keek in de auto, maar er zat niemand meer in. Hij kreeg de ingang van Hay's in beeld.

Een dubbel hek met een houten hok voor een bewaker. Er liepen mensen in en uit, een bewaker was er niet te zien. Bob stak de straat over en liep rustig door het hek. Hij werd wel even aangekeken, maar niemand die wat zei. De belangstelling voor de brand was groter dan die voor een schooljongen. Misschien dachten ze wel dat hij z'n vader kwam ophalen. Hij was door het hek heen en liep langs de zijkant van Hay's. Dat was een strook, van wel dertig meter breed, bestaande uit scheef liggende betonplaten. Tegen de gevel van Hay's stond van alles opgeslagen. Bob wist dat hij verder moest zijn. De lading van de "Stentor," voor zover die gelost was, stond aan de voorkant. Dat had hij zelf kunnen zien. Hij zag de achterkant van de "Stentor" en naderde nu de hoek van Hay's. Hij zou het schip dan in zijn geheel kunnen zien liggen. Hij slenterde nu de kade op en deed alsof hij van daar de brand wilde bekijken. Enkele mannen stonden bij het hek dat Hay's afscheidde van het gebouw waar Bob de brand had gesticht. Aan de andere kant van het hek waren twee brandweerlieden bezig met een pomp voor het bluswater. Dat zouden ze zo uit de rivier kunnen halen. De havenwerkers gaven overbodige aanwijzingen aan de brandweermensen en stonden te kijken naar de ladderwagen. De brandweer had de ladder tussen beide gebouwen uitgeschoven om zo bij de vlammen onder het raam te komen.

Bob zag dat er niet meer werd gelost. De kraan stond werkloos. De machinist zou ook wel naar de brand staan kijken. Vanaf de voorplecht van de "Stentor" stond de bemanning van het schip eveneens te kijken naar de lange uitgeschoven ladder. Bob verlegde zijn aandacht naar de op de kade staande plankieren met goederen. Zouden de blikken ertussen staan?

Een beweging trok zijn aandacht. Tussen de stapels kisten en balen liep iemand. Bob durfde niet weg te duiken dat zou kunnen opvallen wanneer de havenwerkers toevallig naar hem zouden kijken. Hij zette twee stappen naar links en stond nu vlak achter een grote stapel kisten, die met touwen aan elkaar vastgezet waren. Was er nog iemand aan het werk? Bob sloop tussen twee kisten door. Hij was nu uit het zicht van de havenwerkers die gelukkig nog steeds naar de brand stonden te kijken. Bob liep tegen de muur van Hay's Wharf aan. Tussen de kisten en de muur was een halve meter over. De kisten stonden twee hoog. Bob keek om de hoek, naar links en rechts. Niets meer te zien. Links was de doorgang

geblokkeerd met andere kisten. Rechts kwam je uit bij openstaande deuren.

Had Bob zich vergist? Nee, hij wist zeker dat hij iemand gezien had. Dan moest deze persoon nu in het gebouw zijn. Bob schoof met zijn rug langs de muur en was nu bij de openstaande deur. In de opslag, waar het gebouw voor diende, brandde volop licht.

Bob stapte naar binnen. Ook hier stond het vol met kisten, vaten en balen. Achterin zoemde een aggregaat. Dat zou wel van de koeling zijn, vermoedde Bob. Waar was de persoon gebleven. Bob hoorde het schrapen van voeten op de vloer. Hij keek in de richting van het geluid en zag een man in een lichtgrijs pak staan. De man liep op zijn gemak en belangstellend door de opslag heen. Bob wilde zich weer terugtrekken, maar blijkbaar had de man Bobs ogen in zijn rug voelen prikken. Hij keek om en staarde naar Bob. Bob zei niets terug. Opeens renden er een paar mannen naar binnen. Er waren twee politieagenten bij. Met een grimmig gezicht kwamen ze op Bob af. De man in het lichtgrijze pak verroerde zich niet. De brandweer was er snel achtergekomen dat het met het vuur meeviel. Bobs stapel had goed vlam gevat en zorgde voor enorm veel rook.

Verder was er niets in brand gevlogen. Drie brandweermannen waren de omloop opgegaan en hadden door de rook in het gebouw de verdieping bereikt. Daar hadden ze snel gezien wat er aan de hand was. Een andere brandweerman was aan komen rennen met een aangekoppelde slang en in tien minuten was het vuur gedoofd. Het werd doorgegeven aan de mensen van de ladderwagen. Zij konden zich evenals de andere auto's weer terugtrekken.

Inspecteur Peazle had de brandweercommandant opgezocht. Hij hoorde het verhaal aan. "Kwajongenswerk. Maar dan wel gevaarlijk werk. Wanneer je niet op tijd bij zo'n brandhaard bent en het gebouw vat vlam, dan kun je wat beleven. Denk er maar is aan wat hier naast allemaal staat," zei de brandweercommandant. Hij zat in zijn auto te schrijven. Peazle knikte en keek rond. Hij zag een taxi op zich afkomen. Wat moest die hier? Geërgerd keek hij naar de auto die over een nog uitgerolde slang reed.

De situatie zou vanaf nu met de minuut verwarrender worden.

Achteraf was het te beschouwen als een toneelstuk. Een niet al te best toneelstuk, waarbij de acteurs in hoog tempo op het podium zouden komen en er weer af zouden gaan. Het publiek had de nodige moeite om het te volgen

en wist niet hoeveel bedrijven het toneelstuk kende. Arie en Jan arriveerden met hun taxi op het moment dat er nog druk geblust werd. Hun chauffeur reed verder tot de doorgang werd geblokkeerd door brandweerauto's en druk heen en weer hollende lieden.

"Er is brand," zei de chauffeur volkomen overbodig.

Jan en Arie stonden al naast de taxi. Ze keken rond of ze Bob zagen. Ze waren er zeker van dat hij zich niet tussen de toeschouwers zou bevinden.

Hun vriend moest iets met deze consternatie te maken hebben.

Wanneer de "Stentor" was aangekomen dan moest Bob vast en zeker bij het schip in de buurt zijn.

"Is Hay's Wharf daar?" wees Arie.

"Daar kun je er in," reageerde de chauffeur.

Arie en Jan zagen enkele mensen door het dubbele hek het terrein naast Hay's opgaan. Twee politieagenten haastten zich er achteraan. Arie aarzelde geen moment en liep op de voet gevolgd door Jan naar het dubbele hek. Ook zij zagen de "Stentor" langs de kade liggen, maar iedereen liep in de richting van het licht dat binnen in het gebouw brandde.

Jan en Arie stapten achter twee brede havenwerkers eveneens naar binnen en zagen een zwijgend tafereel.

De twee politieagenten stonden naast Bob. Een andere onbekende man stond een paar meter verder.

"Ik heb die jongen zien lopen," riep een blonde havenwerker. "Hij kwam het terrein op. Kijk eens naar zijn handen, helemaal zwart." Ai, daar had Bob niet bij stilgestaan.

De poetskatoen en de Manillakabel hadden dik onder de smurrie gezeten. Een van de agenten pakte zijn hand. "Olie, jij weet meer van die brand."

Bob haalde z'n schouders op. "Pas gearriveerd deze middag, ik liep hier rond om wat te kijken." Hij sprak opzettelijk met het lijzige accent van de Oostkust Amerikaan.

"Een Amerikaan," constateerde agent Parmenter.

De gevoelens van de Engelsen jegens de Amerikanen waren wisselend. Aan de ene kant bewondering, aan de andere kant wat spot en jaloezie omdat de Amerikanen van alles vooral veel wilden hebben en hen dat vaak nog lukte ook. Bob werd als een kwajongen gezien.

Parmenter pakte Bob bij de arm. "Wat moet jij hier, dit is verboden terrein en wat weet je van de brand?"

Arie bewoog zich naar rechts en kwam achter de brede havenwerker vandaan.

Bob zag hem staan. Arie kneep voor een moment de ogen dicht. Dat was het sein: we hebben elkaar gezien doe nog even als of je me niet kent. Helaas werkte dat slechts tien seconden.

Achter Arie en Jan stapten inspecteur Peazle en de taxichauffeur naar binnen. De chauffeur wees naar de jongens. "Dat zijn ze. Die daar heb ik vanmiddag opgehaald van het vliegveld. Dat is een Amerikaan. De twee, die daar staan zijn Hollanders. Een uur geleden opgepikt bij Victoria. Ze zochten elkaar. Een familielid zou hier met een vrachtschip aankomen."

De man zei het op een toon alsof hij de aanwezigheid van de jongens van een logische verklaring voorzag. Peazle liep verder en duwde Arie en Jan voor zich uit in de richting van Bob. Er was geen mogelijkheid om weg te komen, tenzij je in staat was om een stuk of tien stevige havenwerkers ondersteboven te lopen. De mannen stonden in een halve kring voor de deuren. Er kwamen nog wat mensen, misschien van de "Stentor" aangelopen. Men was uitgekeken op de brand en vroeg zich af wanneer het lossen verder zou gaan.

Peazle stiet een kreet uit, waar zelfs zijn mannen even van schrokken. "Carver, wat doe jij hier."

De man in het lichtgrijze pak. Niemand had hem nog wat horen zeggen, stapte nu naar voren.

"Ik kwam hier toevallig langs en rook wat. Ik dacht dat gaat niet goed. Peazle kan wel wat hulp gebruiken," zei Carver in onberispelijk Engels.

Peazle snoof verachtelijk en zei niets terug.

Bob wist zeker dat het de man uit de zwarte auto was. De auto stond er al voor de brand uitbrak.

Peazle nam de ondervraging over van Parmenter. "Wat komen jullie hier doen?"

"Wij zijn op zoek naar een familielid," zei Bob snel. De taxichauffeur stond mee te luisteren en Bob wilde voorkomen dat Arie een kletsverhaal zou gaan ophangen, wat dan zou worden onderbroken door de chauffeur. Dan werd het allemaal nog moeilijker. "Hij zou misschien aan boord van de "Stentor" zijn, het schip dat hier voor ligt. Daarom zijn we hier."

"Hoe heet dat familielid dan," kwam Peazle. Op een toon als of hij er weinig van geloofde.

"Kattilus, Kattilus," zei Arie.

Een slimme zet vond Jan. Bob beet op zijn lippen.

Peazle keek van Bob naar Arie. "Is hier iemand van de "Stentor"?" riep hij naar de verzamelde groep mannen bij de deur. Die vonden het wel spannend.

Een man in een donkerblauwe zeemanstrui drong zich naar voren. "Ik ben de eerste stuurman."

"Is er bij u een man aan boord die..." Peazle keek Arie aan.

"Kattilus heet onze oom," zei de dikkerd.

"Nooit van gehoord," zei de stuurman. En er aan toevoegend. "Zo heten mensen bij ons niet."

Peazle duwde Arie tegen de schouder. "Komen jullie maar mee, dan gaan we op het bureau fijn uitzoeken. Deze taxichauffeur gaat ook mee. De man wilde licht protesteren, misschien dacht hij aan zijn nog steeds lopende taximeter. Hij begreep dat hij er niet onderuit kon.

"Gaan jullie maar aan de slag," zei Peazle tegen de havenwerkers. De meesten dropen af om de laatste goederen uit de "Stentor" te halen. Dan konden ze naar huis.

De man die Carver werd genoemd stapte op Arie af. Hij sloeg Arie tegen zijn been en greep vervolgens snel in diens broekzak.

"Alsjeblieft, Peazle. Een vuurwapen."

Carver hield de Smith & Wesson in zijn hand, draaide de revolver om zijn vingers en gaf hem met de kolf naar voren aan de inspecteur. Op slag werd de stemming grimmig. Op verboden terrein rondlopen kon nog wel, verdacht van brandstichting was ernstig, maar een wapen in je broekzak is zeer ernstig.

Peazle was kwaad en blij tegelijk. Kwaad vanwege het gebeurde hier. Hij had liever zelf het wapen gevonden. En blij omdat hij nu waarschijnlijk de brandstichter te pakken had. Een hele bende zelfs. Een Amerikaan en nog twee buitenlanders. Dat was mooi, heel mooi. Daar had hij wel wat nachtelijke uren voor over.

Arie kon zich wel voor zijn hoofd slaan. Daar was hij met dit wapen door twee vliegveldcontroles gekomen en werd het hier door een onbekende uit zijn zak getoverd. De man moest de bolling langs zijn been gezien hebben.

Dan moest deze kerel goed hebben staan opletten. Arie keek naar Carver. De man keek terug en verbeelde Arie het zich of zag hij een lichte twinkeling in de ogen van Carver. De jongens werden meegenomen naar de politieauto. Carver liep een stukje mee en bleef op de kade naast de "Stentor" staan.

EEN LONDENS POLITIEBUREAU, EEN INSPECTEUR, EEN DETECTIVE EN EEN VERRE REIS

Het woord troosteloos moest zijn uitgevonden na de bouw van het Londense politiebureau aan Borough High Street. Een vierkant lelijk bruin gebouw met matglazen ramen op de benedenverdieping. Een kapotte straatlantaarn verspreidde een geelachtig lichtschijnsel op de stoep. Het bureau lag op een hoek en de twee politieauto's met daarin de jongens en de taxichauffeur die had moeten volgen, stopten in de donkere zijstraat.

Arie, Jan en Bob stapten uit. Ze volgden de inspecteur. Peazle beklom de vier traptreden naar de hoofdingang van het bureau alsof hij het bordes van het Koninklijk paleis in Londen, Buckingham Palace, besteeg. Dit kon nog wel eens een mooie zomeravond worden, had hij in zijn auto bedacht.

In het bureau was het zo mogelijk nog troostelozer dan aan de buitenkant. Vuilwitte muren en afgebladderde lichtblauwe deuren. De jongens werden in een kamer neergezet en één van de agenten die ze ook bij Hay's hadden gezien, bleef bij hen.

“Zorg dat ze niet met elkaar praten,” had Peazle gezegd, alvorens hij met de taxichauffeur naar een ander vertrek verdween. In de auto had de agent ook al gezegd dat ze hun mond moesten houden. Arie had het in het Nederlands geprobeerd, maar een boze blik van de agent was voldoende geweest om er mee op te houden.

Het werd lastig nu. Bob wist helemaal van niets. Arie en Jan zouden het woord moeten voeren. De dikke zat te denken hoe ze zich zo snel mogelijk uit deze situatie konden redden. Het wapen zou het meest lastig worden.

Dat was hier ten strengste verboden. Het zat Arie niet lekker dat de man die het wapen bij hem had gevonden op de kade achtergebleven was. Zijn gedrag gaf te denken. Het was alsof het hem goed uit was gekomen dat de jongens door de politie werden afgevoerd.

Na een klein kwartier deed Peazle de deur open. Hij wenkte de agent en de jongens dat ze hem moesten volgen. De taxichauffeur zat op de gang en keek zijn voormalige passagiers schuld bewust aan. Ze volgden de inspecteur in een grote kamer met een bruin houten bureau, waar de Smith & Wesson als een pronkstuk was neergelegd. Verder stonden er in de kamer stalen dossierkasten en een vergadertafel met een aantal stoelen. Peazle ging achter zijn bureau zitten.

“Zakken leegmaken.”

De jongens voldeden aan het verzoek. Arie had het minste. Stukken cellofaan uit het vliegtuig, zijn paspoort, vliegbiljet en zijn Zwitserse legermes. Jan Prins legde alles zorgvuldig neer. Paspoort, vliegbiljet, plattegrond van Londen. Arie had geen idee waar Jan deze vandaan had. De papieren van de Ford en wat keurig opgevouwen stukken papier.

Bob had een verkreukeld tijdschrift, reispapieren, cheques en als laatste zijn Ronson.

Peazle kreeg op slag een boze uitdrukking op zijn gezicht. De jongens werden verzocht een paar stappen terug te doen en werden naast elkaar neergezet op drie door de agent van de vergadertafel aangesleepte stoelen. De inspecteur pakte de paspoorten van de jongens en begon deze aan een uitgebreide studie te onderwerpen. Hij bladerde alles door, vergeleek stempels en pakte als laatste hun passagebiljetten.

“Jullie kennen elkaar al langer, hebben samen al heel wat afgereisd en zijn alle drie vandaag in Londen aangekomen. Jij” - hij wees naar Bob - “uit Amerika via Shannon. Amsterdam is je eindbestemming.”

Bob werd niet geacht antwoord te geven, want de inspecteur ging door met het meedelen van zijn bevindingen. “En de andere twee, Hollanders. Vanavond uit Amsterdam aangekomen. De biljetten zijn vandaag pas besteld. Met de revolver is kortgeleden nog geschoten.” Peazle maakte het magazijn open en begon er met de punt van zijn potlood in te porren.

Bob als erkend vuurwapen liefhebber keek met afgrijzen toe. Zo kon je de cilindervormige kamers makkelijk beschadigen en dat ging ten koste van de nauwkeurigheid. Hij durfde niets te zeggen. Arie stond niet te kijken van de conclusies van de inspecteur. Ieder weldenkend mens had dit uit kunnen zoeken. De op de vliegbiljetten van Jan en Arie geschreven boekingsdatum was wel goed gevonden van de inspecteur.

Peazle legde de revolver weg en richtte zich als eerste tot Bob. “Wat deed jij bij Hay’s en waarom heb je dat vuur aangestoken?” De inspecteur had wel in de gaten dat deze jongens niet zijn brandstichters konden zijn. Ze waren pas vandaag aangekomen. Maar hij was er van overtuigd dat Bob iets met de brand te maken had. En ook dat was niet moeilijk uit te vinden. Bob had zijn vieze handen in de politieauto proberen af te vegen, maar dat was slecht gelukt. Olie en teervlekken krijg je nu eenmaal slecht weg. Er zaten vegen op zijn lichte broek en z’n

handen waren nog steeds vettig. In plaats van Bob, nam Arie het woord.

“Alleen Jan en ik” - Arie knikte in de richting van Jan - “kennen het verhaal van begin tot het eind.” De inspecteur trok een frons in zijn voorhoofd, maar zei niets. Arie beschouwde dat als toestemming om door te gaan. In uitstekend Engels verhaalde Arie in korte bewoordingen hoe het blikkenmysterie in Amsterdam was begonnen en hoe ze via Goes in Londen waren terechtgekomen. Arie besteedde wat meer aandacht aan het gebeurde met Rinus en Joop. Het schieten op de Zeeuwse weg op de Ford van Jan en later bij het Goese Sas op hem zelf. Dat was bewust om de aanwezigheid van de Smith & Wesson te verklaren. Arie vermoedde dat die kwestie als lastig punt zou blijven bestaan. De persoon Kattilus liet hij achterwege evenals het er bij behorende verhaal over de geheime legering. Jan was wel zo slim om zich niet met het verhaal van Arie te bemoeien.

“En omdat Bob onderweg was naar Amsterdam hebben we een telegram naar Shannon gestuurd om via Londen te gaan. Zo hebben we elkaar vanavond bij Hay’s Wharf getroffen,” besloot Arie.

De frons van de inspecteur was verdwenen. Peazle was niet achterlijk.

Hij had in de gaten dat hij niet met gewone jongens van doen had. Dat bleek wel uit de paspoorten en trouwens ook uit het goede Engels van deze dikke knaap. Zijn relaas klopte ook met datgene wat de taxichauffeur had verteld over het Londense deel van het verhaal. Aan de andere kant, juist omdat het geen gewone jongens waren, had hij het gevoel dat er nog iets aan het verhaal ontbrak. Dat gevoel was natuurlijk juist.

Nu was het de beurt aan Bob. Hij wist door Aries verhaal nu de voorgeschiedenis en hield zijn verhaal eenvoudig. Het kwam er op neer dat hij de lading van de “Stentor” rustig had willen bekijken. En geen andere mogelijkheid had gezien dan een klein brandje te stichten dat de aandacht van hem zou afleiden. Bob trok er een schuldbevestigend gezicht bij. Daar was hij heel goed in.

Peazle stond van zijn stoel op en liet zijn ogen langs de kaart van Londen glijden. “Een klein vuurtje stoken. Weet je wel wat er had kunnen gebeuren. Juist een jongen zoals jij weet dat heel goed.” Jan Prins dacht aan sommige leraren op de H.B.S. Hij had dit verwijt meer gehoord.

Bob volstond met het ophalen van zijn schouders en keek nog schuldbevestigend.

De inspecteur twijfelde. Hij had gedacht iets interessants te hebben, maar dat bleek nu allemaal wat minder te zijn. Om nu de zaak te laten lopen vond hij ook te ver gaan.

“Wat deed Carver bij jullie?”

“Carver,” vroeg Arie. “Kennen we die?”

Jan en Bob schudden het hoofd.

“De man die ook in de opslag bij Hay’s stond en de revolver in jouw broekzak vond,” baste de inspecteur.

“Niet eerder gezien, inspecteur.” Arie zei het op beleefde toon. “Wie is hij dan?”

Peazle gromde wat, als was die Carver een lastige hond.

“We doen het zo,” zei de inspecteur op een toon die geen verdere inspraak meer dulde. “Jullie blijven vannacht hier. Het is nu al twee uur. Parmenter wijst jullie wel een kamer. Morgenochtend kan ik wat dingen verder uitzoeken en zullen we jullie ouders bellen. De vondst van dat wapen moet ik melden. Ik hoor wel wat een rechter er mee wil. Het zou kunnen dat jullie voorlopig in Engeland moeten blijven, maar misschien loopt het minder vaart. Parmenter!”

Het gesprek was afgelopen. Parmenter beduidde hem te volgen. Door de gang, waar de chauffeur nog steeds zat te wachten, liepen ze naar de trap. Ze volgden Parmenter twee trappen hoger en werden in een kamer gelaten, die waarschijnlijk vroeger of nu nog door dienstdoende agenten werd gebruikt.

Er stonden een paar kasten, twee versleten sofa’s en een leunstoel. In de hoek was een kleine wastafel met een koud water kraan. “Hier kunnen jullie vannacht blijven. In afwachting van de resultaten van het onderzoek,” voegde Parmenter er op formele toon aan toe.

“Welterusten.”

Hij sloot de deur achter zich. De sleutel werd omgedraaid en de jongens waren alleen.

Jan Prins zeeg neer in de leunstoel. “Zijn we nu gevangenen of niet?”

“Ja en nee,” lachte Arie. “We kunnen hier niet weg, maar van iets beschuldigd zijn we ook niet. Zie het als een gratis hotel. Het kost ons niets.”

Dat beurde Jan weer wat op. Hij zou zijn vader niet graag onder ogen komen als ex-gevangene van de Londense politie. Zijn vader was nog al op de Engelsen gesteld.

Bob liep naar het raam. Ze waren op de derde verdieping. Hij keek in de donkere steeg waar ze met de auto’s waren gestopt.

“Is dat verhaal van je over die blikken nou waar of niet,” vroeg hij aan Arie.

Arie had zich op één van de oude sofa's geveild. Onder zich voelde hij de veren bewegen. Ze zouden ineengedrukt worden tot hun kleinste vorm. Enkelen maakten een zacht geluid.

“Dat is waar, maar er hoort nog iets bij. Jan dat weet jij het beste.”

Alhoewel Jan behoorlijk moe was hield hij nog een keer zijn geestdriftige verhaal over Kattilus en de aluminiumlegering. Inclusief de twijfels, die Arie had over de Duitser.

Bob liep naar de hoek van de kamer, liet de kraan even lopen en nam vervolgens een paar slokken koud water. “In ieder geval interessant genoeg om verder uit te zoeken. Maar eerst moeten we er voor zorgen om hier zo snel mogelijk uit te komen.”

Arie was al licht weggedoezeld. Hij lag in een heerlijke kuil en hij was net als Jan de hele vorige nacht in touw geweest. “Er is nog één ding dat me niet lekker zit,” steeg uit de sofa op.

“En dat is?” “Mister Carver. Waar komt hij vandaan? De inspecteur kent hem. De man leek maar al te blij te zijn dat hij ons kwijt was. Hij bleef op de kade achter.”

“Ik heb hem gezien,” reageerde Bob. “Bij het rondkijken eerder op de avond, zag ik een donkere auto staan. Ik liep er langs om naar Hay's te gaan. Op dat moment was de auto leeg. Bij het rondneuzen in de buiten opslag zag ik hem weer. Hij liep iets te zoeken dat ook van de “Stentor” afkomstig was.”

“Geen toeval,” reageerde Jan. “Ik zei je toch al dat dergelijke vindingen van groot belang zijn. Er kunnen meer lui achteraan zitten. Nee, dit verhaal is nog niet afgelopen.”

Zonder het te weten sprak Jan hier ware woorden. Arie en Bob hadden vaag het vermoeden dat het avontuur wel eens in Londen afgelopen kon zijn. Maar Jan Prins als meest vasthoudende van het stel had dat gevoel niet. En in dit geval had Jan het gelijk aan zijn zijde.

De volgende ochtend werden ze wakker van het Londense verkeer. Bob had gedurende de nacht het raam een stukje opengeschoven. Als Amerikaan sliep hij het liefst in airconditioned kamers. In Amsterdam vond hij de slaapkamers van zijn vrienden altijd maar maffe hokken. Onder hen ronkten in een gestage stroom de auto's en bussen naar het centrum van Londen.

“Een Engels ontbijt zou er wel ingaan.”

“Hou op,” steunde Arie. “Ik lig al twee uur wakker van de honger.” Een rommelend geluid uit zijn buik ondersteunde deze bewering.

Bob liep fris heen en weer. Arie en Jan kwamen slaperig overeind. “Ze kunnen ons hier moeilijk lang vasthouden.”

“Die Peazle gaat alles precies uitzoeken. Wat ik je brom,” zei Jan Prins.

De sleutel werd in de deur gestoken en na een korte klop melde zich een agent die ze nog niet eerder gezien hadden. “Er is bezoek voor jullie. Kom maar mee naar de inspecteur.”

De jongens keken elkaar verbaasd aan. Bezoek?

“Vast de ambassadeur of consul van Amerika,” zei Arie.

“Die maakt zich zorgen over één van zijn belangrijke staatsburgers.”

Jan en Bob waren te benieuwd om te reageren. Ze volgden de agent onderwijl hun verwarde haar wat toonbaarder makend. De agent liep regelrecht naar de kamer van Peazle. De jongens stapten naar binnen.

De inspecteur zat op dezelfde plek als de vorige avond. Het leek net of hij niet van achter zijn bureau vandaan was geweest. Maar zijn gladgeschoren gezicht en dunne natte haren vertelden anders.

De persoon, die naast het bureau van Peazle zat was veel interessanter. Hij zat er licht glimlachend bij en dronk uit een kop thee. Carver! Geen lichtgrijs kostuum zoals gisteren maar een stemmig donkerblauw pak met een vest. Een wit hemd en rode das completeerden zijn gedistingeerde verschijning.

Peazle ging achterover zitten. “Carver heeft vannacht contact met mij gezocht. Waarom dat kan hij beter zelf vertellen. Willen jullie een kop thee?”

Een dampende kop werd ingeschonken. De jongens grepen snel toe.

“Ontbijt komt zo wel,” begon Carver.

Geen beter begin voor Arie Roos. En dat dacht Arie ook.

“Mijn naam is Carver, Ned Carver en ik ben eigenaar van een privé-detective bureau in Londen. Het grootste bureau hier en het beste al zeg ik het zelf.”

De jongens zagen dat de inspecteur een lichte irritatie wist te onderdrukken.

Carver ging onverstoord verder. Jan Prins zag een zilveren manchetknoop blinken onder zijn mouw. Met een detective bureau kon je blijkbaar veel verdienen.

“Ik werk vooral voor grote buitenlandse bedrijven. Een van mijn klanten is het Amerikaanse bauxietbedrijf Alcoa.”

“Uit Pittsburgh,” onderbrak Bob hem.

Welke Amerikaanse jongen uit Pittsburgh kende de Aluminium Company of America niet. Begonnen aan het eind van de vorige eeuw als de Pittsburgh Reduction Company. Deze fabriek was de eerste klant geweest van de centrale die de energie van de Niagara Falls gebruikte. Deze machtige watervallen tussen Lake Ontario en Lake Erie bevonden zich een paar honderd kilometer boven Pittsburgh.

“Uit Pittsburgh jongeman, maar daarover zo meer. Jullie hadden gisteravond al indruk op mij gemaakt en met wat de inspecteur mij verteld heeft is die indruk alleen maar beter geworden. Jullie zijn iets op het spoor gekomen, waar mijn detectives al weken achtereen met weinig succes op gejaagd hebben.”

Carver pakte een stukje papier van het bureau van de inspecteur. Jan Prins zag onmiddellijk dat dit papier het visitekaartje van Kattilus was. Hij had dat gisteren met de andere spullen uit zijn zak aan de inspecteur gegeven. Carver hield het kaartje omhoog.

“Kattilus, die jullie kennen werkt voor Alcoa in Krefeld. Het bedrijf daar, Gemmel Metalle, is van Alcoa.”

Jan Prins wilde wat vragen, maar Carver hief een hand op. “Zoals jullie weten kunnen uitvindingen voor een betere toepassing van aluminium heel veel geld opleveren. Dat is ook de reden dat Alcoa in Krefeld aan nieuwe toepassingen laat werken.”

Jan zonk terug in zijn stoel. Zijn vraag was beantwoord.

Carver vervolgde onverstoord zijn relaas. “In Amerika is dat veel gevaarlijker. Andere bedrijven liggen op de loer en voor je het weet kapen ze iets voor je neus weg. Ook kan een medewerker van Alcoa naar de concurrentie stappen en zijn kennis te gelde maken. Dat levert veel op. In Europa zijn er niet zoveel concurrenten en gaat dat allemaal wat moeilijker.”

Arie drukte met zijn hand op zijn buik om een nieuw aankomend

gerommel tegen te houden. Een kop thee kon je niet bepaald erg voedzaam noemen. Het versterkte alleen maar zijn hongergevoel. Verhalen over aluminium deden daar niets aan af. Maar voorlopig leek Carver nog niet aan het eind van zijn verhaal.

“Kattilus is geen bauxietdeskundige. Hij is werktuigbouwkundig

ingenieur. Wat ik daar mee wil zeggen is dat hij niet de samenstelling van de legering kent, maar wel het gebruik er van ziet. Hij werkt al jaren in de fabriek in Krefeld en wist heel goed dat er geëxperimenteerd werd met nieuwe

legeringen. Eerst heeft hij op slinkse wijze geprobeerd om de eigendom van de vinding te krijgen. Dat maakte Alcoa wakker en werden wij ingeschakeld.”

“En Kattilus is het niet gelukt,” veronderstelde Jan.

“Inderdaad, maar deze Duitser is niet de eerste de beste. Hij heeft bewerkstelligd dat de grondstoffen voor de nieuwe legering via een inblikmachine de fabriek zijn uitgekomen. Vervolgens moest hij de blikken uit het land zien te krijgen. Dat is per schip gebeurd, waarbij er een aantal per ongeluk in Amsterdam is uitgeladen.”

“Daar weten wij alles van.”

“Zo werden jullie er in betrokken. Kattilus huurde een paar man in om achter de blikken aan te gaan. De kerels wisten niet wat ze deden, maar hij heeft ze ongetwijfeld fors betaald.” Carver stopte even en nam een slok thee.

De inspecteur had aandachtig zitten luisteren, maar waarschijnlijk kende hij het verhaal al.

“Zoals ik net zei werken mijn mensen al een paar weken aan deze zaak. Pas drie dagen na de actie van Kattilus, dat was eergisteren ontdekte een fabriekscontroleur wat er aan de hand was. Op dat moment werd ik ingeschakeld. Er van uitgaande dat Kattilus de legering wilde verkopen in Amerika moest hij de blikken uit Europa zien te krijgen. Zo kwamen we de “Stentor” op het spoor.”

“Vandaar de aanwezigheid van Carver op Hay’s Wharf,” kwam de inspecteur ertussen.

De jongens knikten. Wat moesten zij nu verder met dit verhaal aan?

Jan Prins keek sip voor zich uit. De door hem zo geprezen Kattilus bleek een ordinaire dief. Aries veronderstelling dat de reis naar Londen op een betaalde vakantie zou uitdraaien leek bewaarheid te worden. Had Carver nu, met behulp van Peazle, de lading kunnen onderscheppen en was daar mee de kous af? Het antwoord kwam al snel.

“De “Stentor” had de blikken niet aan boord. Het schip is wel uit Vlissingen vertrokken. Maar vlak bij de “Stentor” lag een ander schip. Kattilus en zijn twee vrienden die jullie ontmoet hebben de blikken in dat schip geladen. Toen ze daar mee bezig waren hebben ze waarschijnlijk de “Stentor” zien liggen en gehoord of gevraagd waar die heen ging.” Carver zweeg even. “Ik ben er ook in getrapt, maar weet gelukkig meer. De bestemming van dat andere schip - dat de blikken aan boord heeft - is Barbados.

“Barbados,” zei Bob. “Een eiland bij Zuid-Amerika.”

“Denkt u dat of is dat werkelijk zo.” De vraag kwam van Arie Roos en werd direct aan Carver gesteld.

De detective keek hogelijk verbaasd naar de dikke jongen voor hem.

“Dat is zo,” zei hij langzaam.

“Eerst was u de “Stentor” op het spoor gekomen en dat bleek niet goed te zijn. Bent u er nu zeker van dat de blikken in het andere schip zitten.”

“Zekerheid in mijn vak is moeilijk jongen,” zei Carver. Hij leek niet van zijn stuk gebracht door de opmerkingen van Arie. “Ik ga uit van de informatie die ik heb en deze is betrouwbaar. De kapitein van de “Stentor,” die ik gisteren heb gesproken, nadat jullie vertrokken waren, heeft Kattilus aan boord van dat andere schip gezien.”

“Een man met een panamahoed op.”

Carver knikte.

Arie nam weer het woord. “Waarom wil Kattilus met de lading naar Barbados. Een klein eiland volgens mij. Schip en lading vallen toch onmiddellijk op. De bestemming Barbados kan wel verzonnen zijn.”

“Kan, daar heb je gelijk in,” antwoordde de detective. “Aan de andere kant: vergis je niet. Er zijn vlak in de buurt een heleboel eilanden zoals Grenada, Martinique en jullie Nederlandse Antillen. Het schip kan makkelijk van de koers afwijken en één van die eilanden aandoen. En hoe klein die dingen ook zijn, het zijn ruige kusten met baaien waar je ongezien het nodige kan doen. Er wonen weinig mensen. Zij die er wonen bemoeien zich nergens mee. En de politie op dat soort eilanden bestaat meestal uit schertsfiguren, die in het moederland nergens meer voor deugden.”

Inspecteur Peazle had zijn gezicht afgewend en bestudeerde de kaart van Londen achter hem alsof hij zojuist een nieuw werelddeel had ontdekt.

“De eilanden liggen ook vlak bij Zuid-Amerika en we denken dat de koper van Kattilus daar ergens moet zitten.”

Jan Prins stak een vinger omhoog. “Er is iets dat ik niet begrijp.” Carver wachtte geduldig op de vraag. Hij scheen er geen problemen mee te hebben om de vragen van de jongens te beantwoorden. Dat was ook zo, hij zag het als een manier om het eigen geheugen aan te scherpen. Niet voor niets toonde hij belangstelling voor de drie vrienden.

“Kattilus kon in Krefeld de samenstelling van de legering niet op papier te pakken krijgen. Waarschijnlijk was die goed beveiligd in een kluis of zo.”

“Ga door,” reageerde Carver. “Je conclusie is goed.”

Jan voelde zich gesterkt. “Hij vond een manier om de legering - eigenlijk de ontwikkelde aluminiumsoort - via

een inblikmachine de fabriek uit te krijgen. Slim bedacht, het lukte, maar daarna liep het mis in Amsterdam.

Waarom zo ingewikkeld? Had Kattilus niet beter een paar blikken achterover kunnen drukken en die ergens verstoppen. Hij had rustig de koper kunnen bellen, deze laten betalen en dan de plaats te noemen waar de blikken lagen. Klaar en nergens meer last van.”

Op Carvers gezicht verscheen een tevreden uitdrukking.

“Dat had misschien gekund, maar je moet je bedenken dat de truc met de inblikmachine al heel goed bedacht was. Kattilus had geen andere keus dan alles mee te nemen. Anders liep hij het gevaar dat het meteen ontdekt werd. Vergeet niet dat men er in de fabriek pas later achter kwam wat er gebeurd was. Ik kan jullie nu wat meer vertellen. Onze Kattilus heeft waarschijnlijk niet de meest makkelijke koper. De man stond niet bij het hek in Krefeld te wachten. Het zou zelfs kunnen dat hij nog een koper moet gaan zoeken of dat er meerdere belangstellenden zijn.”

Jan Prins zweeg en zat nu net als Bob, Arie en de inspecteur aandachtig te luisteren.

“In vertrouwen wil ik jullie zeggen dat er meerdere concurrenten van Alcoa op de loer liggen. Kattilus wil die tegen elkaar uitspelen. En dat is een gevaarlijk spelletje. Het gaat om veel, heel veel geld.”

“Dat verklaart ook waarom men persé alle blikken in handen moet houden,” zei Jan. “Vandaar dat gedoe rond de winkels in Amsterdam-Zuid.”

Jan dacht aan de blikken die een visser bij het Olympisch Stadion nu in handen moest hebben. Waarschijnlijk was de worst er heerlijk uitgepeuzeld en lag het kostbare aluminium in de vuilnisbak.

Carver knorde. “Kattilus is begonnen en moet het nu afmaken. Hij wordt door meerdere partijen op de hielen gezeten.”

Peazle schraapte zijn keel. “Carver heeft mij dit verhaal vannacht verteld. Hoewel ik weinig met detectives op heb, in het bijzonder sommige Londense...” Carver trok de smetteloze manchetten vanonder zijn mouw, waardoor de knopen weer zichtbaar waren en deed verder net alsof hij de inspecteur niet hoorde.

“Zal ik dit verhaal serieus nemen. Het gaat mij gelukkig weinig aan. De kwestie met die brand is achteraf niet ernstig. Er blijft alleen nog de revolver waar jij - Peazle keek in de richting van Arie - mee rond liep.” De inspecteur pauzeerde even.

Straks moest Arie achterblijven vreesden de jongens.

“Carver heeft een verklaring getekend dat de revolver van hem is. Hij heeft een vergunning zodat er op dat punt geen probleem meer is.”

Arie keek intens dankbaar naar de detective. Hij had het gevoel dat er behalve de verklaring meer had plaatsgevonden tussen Peazle en Carver. Vermoedelijk had de laatste beloofd om nooit meer een voet te zetten op de zuidelijke Thamesoever of zoiets. Dat kon Arie weinig schelen.

“Dit lijkt me voldoende,” zei Peazle, opstaand van achter zijn bureau. “Ik heb belangrijke dingen te doen vandaag.”

De jongens sprongen ook op en volgden Carver naar de deur. Met een korte groet namen ze afscheid van Peazle. Op de stoep voor het politiebureau bleef Carver staan en wachtte tot de jongens bij hem waren.

“Wat zouden jullie zeggen van een goed ontbijt?”

“Dat,” zei Arie Roos. “Dat is het verstandigste dat ik vanmorgen gehoord heb.”

Ze zaten in een echt Engels restaurant vlakbij Fleet Street. Niet alleen Arie had honger gehad, maar ook Jan en Bob rammelden. Carver had ook nog niet ontbeten. Een volledig Engels ontbijt werd besteld en vlot neergezet.

Hun tafel was bij het raam en ze hadden een goed uitzicht op de bedrijvigheid bij Fleet Street, waar de belangrijkste kranten hun kantoor hadden. Kleine bestelwagens reden af en aan om ochtend-, middag- en avondedities en wat had je al zo meer op tijd bij de verkopers te hebben. Maar de aandacht was snel op het ontbijt gericht. Gebakken eieren, worst, tomaat, champignons, toast en veel koffie. Arie verzwolg in een minuut twee gebakken eieren en alle toast. En Bob kwam eveneens een heel eind.

Carver wenkte onmiddellijk de kelner die het slagveld op tafel overzag en zich naar de keuken repte voor nieuwe aanvoer. Er werd een paar minuten nauwelijks gesproken, alleen gegeten.

Carver zag het lachend aan en opereerde behendig met een koffiepote. Iedereen werd voorzien.

“Nu weer terug naar zaken,” zei hij. “Jullie begrijpen dat ik niet voor niets de nodige moeite heb gedaan om jullie op het politiebureau weg te krijgen en nu dit ontbijt te geven.” Jan Prins moest wat wennen aan de Engelse humor, maar dat lag aan zijn zuinige aard.

“Gisterenavond laat heb ik nog contact gehad met hoofdkantoor van Alcoa in Amerika. De hoogste baas houdt zich persoonlijk bezig met deze zaak. Hij was

natuurlijk niet blij dat Kattilus nog niet is uitgeschakeld. Aan de andere kant ligt de legering nog niet op de markt en dat was weer een geruststelling voor hem.”

Carver moest een handige jongen zijn, dacht Arie. Hij kon zijn opdrachtgever mooi bespelen.

“De baas van Alcoa heeft me bevestigd dat er meerdere partijen jagen op de legering en mij gevraagd om koste wat het kost de blikken en Kattilus te pakken te krijgen. Je kunt je voorstellen hoe dat gaat door de telefoon. Ik heb hem verteld dat er in Europa weinig meer te halen valt en het strijdtoneel zich lijkt te verplaatsen naar de evenaar en omstreken. Dat maakt de man niets uit. Hij wil dat ik door ga.”

Arie, Bob en Jan keken met neutrale blik voor zich uit. Ze hadden al geraden wat er komen ging, maar wilden niet al te gretig zijn. Zo zakelijk waren ze inmiddels ook wel. Dat de vakantie op de Kaag er bij in zou schieten was wel duidelijk.

Carver had even gewacht, maar begreep dat hij weer aan zet was.

“Kijk jullie weten er het nodige van, zijn verdraaid slim en hebben nu schoolvakantie. Wat is er mooier dan die door te brengen op een paar prachtige eilanden?”

Ze zeiden maar niet dat ze al eens een paar maanden hadden doorgebracht op een eiland.

Jan Prins nam het woord. “Wij zouden dat kunnen doen. Hoewel

Kattilus Arie en mij kent.”

“Bob, kent hij niet,” onderbrak Carver hem. “Bovendien denk je dat hij jullie daar verwacht. Ik val er veel meer op en om met locale mensen daar te werken zie ik niet zitten. En de politie vertrouw ik er niet.”

Jan begreep het probleem van Carver. Hij wilde de opdracht, maar inderdaad zouden hij of zijn detectives daar veel te veel opvallen. Dat betekende dat ze een sterke troef in handen hadden.

“Wij moeten nog wel het nodige regelen. Eerst terug naar Amsterdam, met onze ouders praten en dan naar Barbados.”

Carver wuifde met zijn hand. “Dat kan allemaal. Wat dat betreft is er tijd. De lading is onderweg en jullie moeten er alleen voor zorgen om op tijd en op de juiste plek aanwezig te zijn. Dat ga ik allemaal uitzoeken. Daar ben ik voor. En om je het wat makkelijker te maken. Ik betaal alle onkosten. Wanneer Kattilus en de legering worden onderschept krijgen jullie de man vijfduizend Engelse ponden.”

Dat was door Jan snel omgerekend. “U zei dat de vinding heel belangrijk was en de toepassing veel geld kon opleveren. Alle onkosten sinds twee dagen en die we nog maken. Daarbij zesduizend Engelse ponden en we doen het,” zei Jan. Ruggespraak met Arie en Bob was niet nodig. Dit soort zaakjes kon je aan Jan over laten.

“Akkoord,” zei Carver meteen. Alsof hij bang was dat Jan zich zou bedenken. “Laten we het zo doen.”

“Dan halen wij Bobs spullen op Victoria Station en gaan terug naar Amsterdam. U kunt ons bellen wanneer de lijnvlucht naar Carácas of Miami gaat.”

“Ik breng jullie naar het station en naar het vliegveld,” zei Carver. “En over lijnvluchten moet je je maar geen zorgen maken. Alcoa beschikt over eigen vliegtuigen en zelfs vliegvelden in het Caribisch gebied. Misschien heb je zelfs geen vliegveld nodig. Ze hebben ook watervliegtuigen. Nog een kop koffie?”

Jan zei niets. Waarschijnlijk vermoedde hij dat Carver ten koste van hem slimme zaken had gedaan. Aan die vliegtuigen zou Carver geen onkosten hebben.

Arie Roos leunde tevreden achterover. “Zo mag ik het horen. Doe mij een vliegtuig en een piloot er bij. Bestemming ergens in het Caribische gebied. Waar de mooiste palmen zijn landen we.”

De volgende avonturen van het edele drietal
Arie Roos, Jan Prins en Bob Evers
leest u in

PRINS HEERLIJKE MANIEREN OP BARBADOS